RNI No.-GUJGUJ/2015/69143
Year : 7 Issue No : 12 Date : 01-10-2022 Saturday
Editor - Gagjibhai G. Sutariya

Place of Publication : Sardardham-S. P. Ring Road,
Vaisnodevi Circle, Ahmedabad - 382481

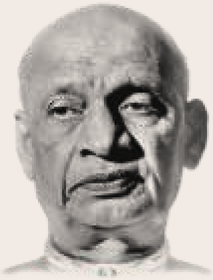

સરદારધામ

વર્ષ-૭ • અંક-૧૨ • ઓક્ટોબર, ૨૦૨૨

એક વિચાર

સરદારધામ
સમાજ નિર્માણથી રાષ્ટ્ર નિર્માણ

લાલબહાદુર શાસ્ત્રી
૨-ઓક્ટોબર

સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ
૩૧-ઓક્ટોબર

મહાત્મા ગાંધી
૨-ઓક્ટોબર

જન્મદિને કોટી કોટી વંદન...

કાલુપુર બેંક

ધી કાલુપુર કોમર્શિયલ કો-ઓપરેટીવ બેંક લિ.

સ્થાપના :૧૯૭૦

મલ્ટી સ્ટેટ શિડ્યુલ્ડ બેંક

Network
62 Branches
63 ATMs

સેવા • સહકાર • વિશ્વાસ

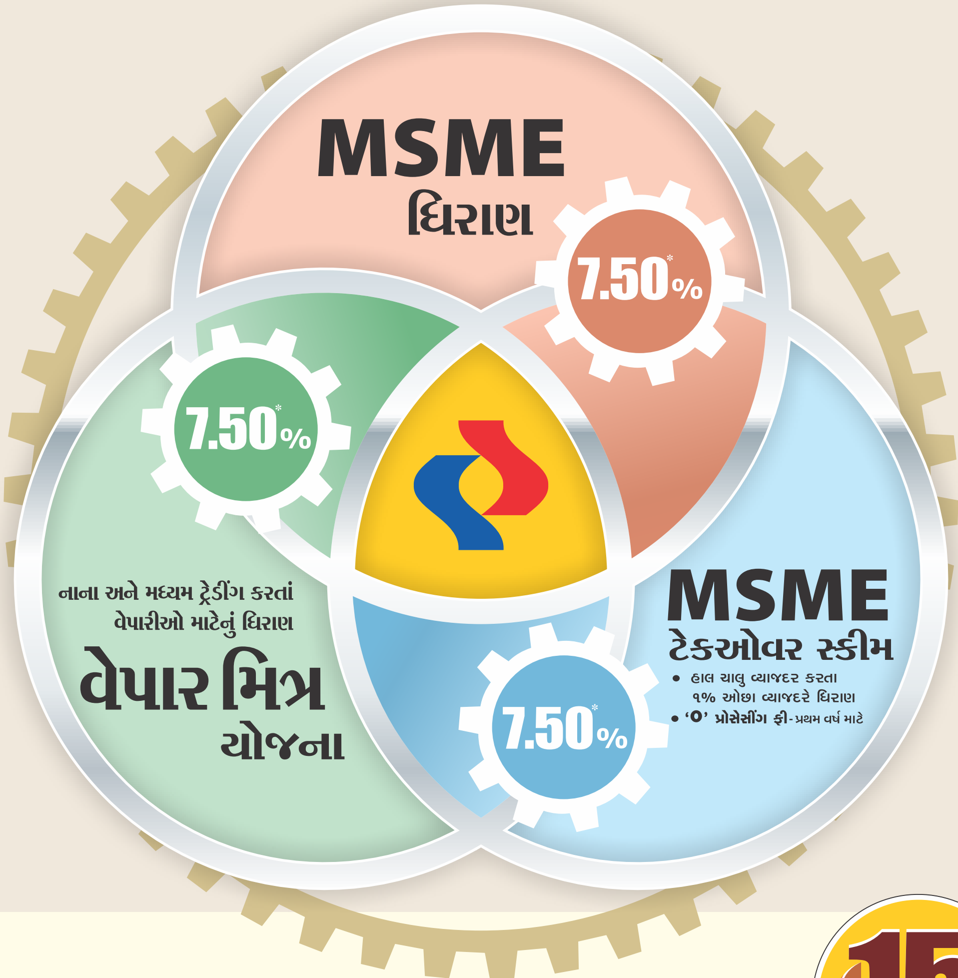

ફોરેન એક્ષચેન્જ સેવાઓ

સહકારી બેંકીંગ ક્ષેત્રે એ.ડી. કેટેગરી-૧ લાયસન્સ ધરાવતી ગુજરાતની એકમાત્ર સહકારી બેંક
અમદાવાદ શહેરમાં ડીલીંગ રૂમની વ્યવસ્થા ધરાવતી એકમાત્ર બેંક
ફોરેક્ષ સંબંધીત તમામ સેવાઓ ખૂબ જ ઝડપી અને વ્યાજબી દરે ઉપલબ્ધ

15 YEARS
2007-2022
Glorious Journey of International Business Division

હેડ ઓફિસ : ''કાલુપુર બેંક ભવન,'' આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ-૧૪.
ફોન નં.: ૨૭૫૮૨૦૨૦ થી ૨૭૫૮૨૦૨૬
E-mail : info@kalupurbank.com

1800 233 99999 (TOLL FREE) **www.kalupurbank.com**

મિશન-૨૦૨૬ અંતર્ગત

સરદારધામનાં 5 લક્ષ્ય બિંદુઓ

બિલ્ડિંગ પ્રોજેક્ટ

(અંતર્ગત ૧૦૦૦ કરોડના ખર્ચે ૧૦૦૦૦ દીકરા-દીકરીઓ માટે પરવડે તેવા સુવિધાયુક્ત છાત્રાલયનું (ઈન્સ્ટિટ્યૂટ) નિર્માણ કરવું)

GPSC / UPSC Defence / Judiciary સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર

(અંતર્ગત ૧૦૦૦૦ દીકરા-દીકરીઓને વહીવટી સેવામાં મોકલવા)

ગ્લોબલ પાટીદાર બિઝનેસ સમિટ (GPBS) ૨૦૧૮-૨૦-૨૨-૨૪-૨૬

ગ્લોબલ પાટીદાર બિઝનેસ ઓર્ગેનાઈઝેશન (GPBO)

(પ્રથમ હરોળના ૧૦૦૦૦ ઉદ્યોગપતિઓનું સંગઠન)

યુવા તેજ/તેજસ્વિની સંગઠન

(અંતર્ગત ૧૦૦૦૦૦ થી વધુ રાષ્ટ્રપ્રેમી યુવાઓનું સંગઠન)

સરદારધામ

તંત્રી
ગગજી સુતરિયા

પરામર્શક સમિતિ

એચ. એસ. પટેલ (IAS, Retd.)
સી.ઈ.ઓ., સરદારધામ

ટી.જી. ઝાલાવાડિયા
માનદમંત્રી, ચેરમેન સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર

સહતંત્રી
ડૉ. જાગૃતિ જે. પટેલ
ઉપપ્રમુખ,સરદારધામ,
કન્વીનર, દીકરી સ્વાવલંબન યોજના

સંપાદક
કૃષ્ણકાંત જે. પટેલ
(OSD)

જાહેર ખબર વિભાગ :
7575001428

નોંધ
આ માસિકમાં છપાતા લેખ, જાહેરાત અને માહિતી જે તે લેખક કે કંપનીના છે તેની સાથે તંત્રી કે સંસ્થા સહમત છે તેવું માનવું નહીં. સર્વ હક્ક પ્રકાશકને સ્વાધિન. ન્યાયતંત્ર અમદાવાદ

મુખ્ય કાર્યાલય
સરદારધામ
એસ. પી. રીંગ રોડ,
વૈષ્ણોદેવી સર્કલ,
અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૧

ફોન : ૭૫૭૫૦૦૧૫૪૮/૯૬/૯૭, ૭૫૭૫૦૦૧૪૨૮/૩૮
ઇ–મેલ: info. sardardham@gmail.com
વેબસાઇટ : www.sardardham.org
ટ્રસ્ટ રજી. નં. ઈ/૨૦૯૨૪/અમદાવાદ

Printed, Published by **GAGJIBHAI G. Sutariya** on behalf of **SARDARDHAM** and **Published from** Near Royal Heights, S.P. Ring Road, Vaishnodevi Circle, Ahmedabad-382421
Editor-GAGJIBHAI G. Sutariya

તંત્રીલેખ

મારા વ્હાલા બંધુ-ભગિનીઓ,

દરેક સમાજની ક્ષમતા આવક અને ખર્ચ ઉપરથી આંકી શકાતી હોય છે. સમાજમાં આવકની દ્રષ્ટિએ અતિ નબળા, સામાન્ય, ઠીક અને ખૂબ સારા એમ મોટે ભાગે ચાર પ્રકાર હોય છે. ઘણું કરીને આર્થિક રીતે નબળા કે સધ્ધર બધા જ એક જ સમાજના સભ્યો હોય છે. હવે જ્યારે સમૃદ્ધ વર્ગ અગર તો દેખા-દેખીમાં માનનારો વર્ગ એના દરેક પ્રસંગોમાં એમની સમૃદ્ધિનો દેખાડો ન કરે અને એમ વિચારે કે સમાજના મારા એકદમ આર્થિક રીતે ગરીબ, મધ્યમ અને ઠીક વર્ગના લોકોને રાહત થાય માટે મારે પણ માફકસરનો ખર્ચો કરવો. આ બાબત દેખીતી રીતે અઘરી છે, પણ સમાજના અન્ય ગરીબ વર્ગને ધ્યાનમાં રાખે તો એ પોતાની ઉમદા ફરજ નિભાવી ગણાય. સામાન્ય રીતે સમાજના સમૃદ્ધ લોકો એવી દલીલ કરતા હોય છે કે મારી પાસે પૈસા છે માટે મારા પ્રસંગોમાં હું ખર્ચ કરું છું. તેમાં અતિ ગરીબ સામાન્ય કે ઠીક ઠાક કમાતા વર્ગને શું લેવા દેવા અને ગરીબ લોકોએ પૈસાદાર લોકો પ્રસંગોમાં ખર્ચ કરે છે તે જોઈને પોતાના પ્રસંગમાં શું કામ વધુ ખર્ચ કરવો જોઈએ ? પરંતુ સમાજનો સમૃદ્ધ વર્ગ એક સાથે મળીને નિર્ણય કરે કે આપણા સમાજના ગરીબ અને અતિ ગરીબ બાંધવો માટે આપણે પણ પ્રસંગમાં માફકસરના ખર્ચા કરીએ તો સમાજને તણાવું ન પડે. સામાજિક પ્રસંગોમાં જે ખર્ચા થાય છે તે બિન ઉત્પાદક ખર્ચા ગણાય. આવા ગરીબ માણસો, લોકોના મ્હેણાં ટોણાંના ડરથી બિનજરૂરી ખર્ચા કરવા પ્રેરાય છે. સમૃદ્ધ - પ્રબુધ્ધ લોકો એવું સમજે કે મારી પાસે જે કાંઈ છે તેનો હું ટ્રસ્ટી છું. "ટ્રસ્ટીપણાનો અંતરભાવ" છે. ઈશ્વરના વહીવટદાર હોવાથી સંપત્તિ-લક્ષ્મીનો સદ્ઉપયોગ કરીને જીવવું એ ભાવ કેળવે તો સમાજના ઘણા દેખાદેખીના પ્રશ્નો આપોઆપ હલ થઈ જશે એવું મારૂં માનવું છે. આશા રાખીએ કે સામાજિક પ્રસંગોમાં બિનજરૂરી ખર્ચાઓ સમાજના સમજુ અને સમૃદ્ધ લોકો એકદમ ઓછા કરે અને સમાજના અન્ય લોકો માટે દાખલારૂપ બને તેવી અપેક્ષા રાખીએ.

આપનો કલ્યાણ મિત્ર,
ગગજી સુતરિયા

અનુક્રમણિકા

કર્તવ્યોના હિમાલયમાંથી અધિકારોની ગંગા વહે છે — વૃંદા મનજીત — ૬

બારડોલીના સત્યાગ્રહે ભારતને સરદારની ભેટ આપી — શૈલેષભાઈ સરપરિયા — ૧૨

યુવા સંવાદ - ભાવનગર — સરદારધામ યુવા તેજ-તેજસ્વિની ટીમ — ૧૮

યુવા સંવાદ - ગોધરા — સરદારધામ યુવા તેજ-તેજસ્વિની ટીમ — ૨૦

માન્યતાઓ — સ્વામિ સચ્ચિદાનંદ — ૨૩

લોકોપયોગી માર્ગદર્શન — એચ. એસ. પટેલ — ૨૭

ખારેક ખાધી એ વાતને કેટલાં વર્ષ થયાં? — પદ્મશ્રી ગુણવંત શાહ — ૨૯

અન્યના સુખે દુઃખી — સુધા મૂર્તિ — ૩૨

આધ્યાત્મિક પ્રાણ — સ્વામી વિવેકાનંદ — ૩૪

સફળ સન્નારી સંવાદ — સરદારધામ યુવા તેજસ્વિની ટીમ — ૩૭

મોટીવેશનલ પ્રોગ્રામ-૯ લક્ષ્યવેધ — શૈલેષભાઈ સરપરિયા — ૩૮

ટીમ સરદારધામ

શ્રી નટુભાઈ એમ. પટેલ - ઉપપ્રમુખ
શ્રી પારૂલભાઈ એલ. કાકડિયા - ઉપપ્રમુખ, (મ.ગુ.)
CA વી. વી. પટેલ - ઉપપ્રમુખ
શ્રી દુષ્યંતભાઈ આર. પટેલ - ઉપપ્રમુખ, (મ.ગુ.)
શ્રી દિલિપભાઈ પી. પટેલ (રાજા) - ચેરમેન સ.ધામ યુનિ.(સૂચિત)
શ્રી કાંતિભાઈ એલ. ગઢિયા - ઉપપ્રમુખ
શ્રી નાનુભાઈ વાનાણી - ઉપપ્રમુખ, (દ.ગુ.)
શ્રી પરેશભાઈ એમ. ગજેરા - ઉપપ્રમુખ, (સૌરાષ્ટ્ર)
પ્રો. ડો. જાગૃતિબેન જે. પટેલ - ઉપપ્રમુખ
શ્રી સંજયભાઈ કે. સાવલિયા - ઉપપ્રમુખ
શ્રી મનોજભાઈ ટી. ડોબરિયા - ઉપપ્રમુખ
શ્રી પ્રકાશભાઈ પી. વરમોરા - ઉપપ્રમુખ
શ્રી આનંદભાઈ એ. પટેલ - વાઈસ ચેરમેન સ.ધામ યુનિ.(સૂચિત) એવમ્ શિક્ષણ મંત્રી
CA બી. કે. પટેલ - માનદ્‌મંત્રી
શ્રી ટી. જી. ઝાલાવાડિયા - માનદ્‌મંત્રી, ચેરમેન સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર
શ્રી જગદીશભાઈ વી. ભુવા - ફાઈનાન્સ સેક્રેટરી
શ્રી રમેશભાઈ એ. પટેલ - ફાઈનાન્સ સેક્રેટરી, (મ.ગુ.)
શ્રી એફ. સી. પટેલ - મંત્રી
શ્રી મંગળદાસ જે. પટેલ - મંત્રી, (ઉ.ગુ.)
શ્રી કૌશિકભાઈ રાબડિયા - મંત્રી, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી કાંતિભાઈ એમ. ભાવાણી - મંત્રી, (મુંબઈ)
શ્રી એચ. એસ. પટેલ, IAS (Retd.) - સી.ઈ.ઓ.
શ્રી સી. એલ. મીના, IAS (Retd.) - ડાયરેક્ટર - સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર
શ્રી જશવંતભાઈ એ. પટેલ - એડવાઈઝર
શ્રી રવજીભાઈ પી. વસાણી - એડવાઈઝર
શ્રી દિલીપભાઈ એમ. પટેલ (નેતાજી) - એડવાઈઝર, (ઉ.ગુ.)
શ્રી ગોવિંદભાઈ જી. વરમોરા - એડવાઈઝર
શ્રી ભાઈલાલભાઈ પટેલ - એડવાઈઝર, (દિલ્હી)
શ્રી અબજીભાઈ કે. ધોળુ - એડવાઈઝર
શ્રી કે. આઈ. પટેલ - એડવાઈઝર
શ્રી કરસનભાઈ જી. પટેલ - એડવાઈઝર
શ્રી ધનજીભાઈ પટેલ - એડવાઈઝર, (દિલ્હી)
શ્રી નાથાભાઈ એમ. કાલરિયા - એડવાઈઝર, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી જગજીવનભાઈ આર. સખીયા - એડવાઈઝર, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી કાનજીભાઈ કે. પટણી - એડવાઈઝર, (મુંબઈ)
શ્રી વલ્લભભાઈ એમ. સતાણી - એડવાઈઝર, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી વિપુલભાઈ વી. ગજેરા - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી ઘનશ્યામભાઈ સી. બોરડ - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી કાંતિભાઈ વી. ભુવા - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી હસમુખભાઈ વી. કોઠિયા - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી મહેન્દ્રભાઈ વી. ગજેરા - એડવાઈઝર, (સૌરાષ્ટ્ર)
શ્રી રામભાઈ એમ. શેલડિયા - પ્રોજેક્ટ ચેરમેન
શ્રી નિલેશભાઈ એમ. જેતપરિયા - કન્વીનર GPBS-2024, (રાજકોટ)
શ્રી ઘનશ્યામભાઈ જે. પટેલ - એડવાઈઝર, (મ.ગુ.)
શ્રી ભાવિનભાઈ આર. પટેલ - કન્વીનર યુથ GPBO
ગગજી સુતરિયા - પ્રમુખ સેવક

વૃંદા મનજીત
જાણીતા લેખિકા

કર્તવ્યોના હિમાલયમાંથી અધિકારોની ગંગા વહે છે

કટોકટીનો સમય પસાર થઈ ગયો છે. હવે જનજીવન સામાન્ય બની રહ્યું છે. સરદારધામ સામયિક નિયમિત રીતે શરૂ થઈ રહ્યું છે. જ્યારે ૨જી ઑક્ટોબર માટે લેખ મેં લખવાનું શરૂ કર્યું ત્યારે મારી આંખ સામે ભારતના બે મહાન પુરુષોના ચહેરા ઝળહળ્યા. એક રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધીજી અને બીજા લાલબહાદુર શાસ્ત્રીજી. આમાં બંનેમાંથી કોઈને બીજા સ્થાને રાખી ન શકાય.

બંને મહાન પુરુષોના પોતપોતાના આગવા વ્યક્તિત્વ હતાં અને આપણે તેને ભૂતકાળમાં ન માનતાં એમ જ માનીએ કે તેઓના વિચારો, સિદ્ધાંતો આજના સમય માટે પણ સુસંગત છે.

૨જી ઑક્ટોબર ૧૮૭૯ના રોજ ગુજરાતના પોરબંદરમાં જન્મેલા મોહનદાસ કરમચંદ ગાંધીનો ઉછેર રાજકોટ નજીક થયો હતો. ૧૮૮૮માં તેઓ કાયદાની ડિગ્રી મેળવવા તેમના પત્ની અને પુત્રને છોડીને લંડન ગયા. વર્ષ ૧૮૯૩માં કામ કરવા માટે તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકા ગયા અને ત્યાં તેમણે જોયું કે ત્યાંના લોકોના મનમાં ભારતીયો પ્રત્યે ઘણો પૂર્વગ્રહ છે. આ જ કારણે ગાંધીએ તેનો વિરોધ કરવાનું શરૂ કર્યું. આમ, અહિંસક સત્યના આધારે દ્રઢતાપૂર્વક પોતાના મતને રાખ્યો અને તેઓ લાખો લોકો માટે પ્રેરણાદાયી હીરો બની ગયા. તેમના વ્યક્તિત્વમાં ત્રણ મુખ્ય ગુણો છે જે ગાંધીજીને હીરો તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરે છે તે છે તેમનું મજબૂત નેતૃત્વ, સાદગી અને બહાદુરી.

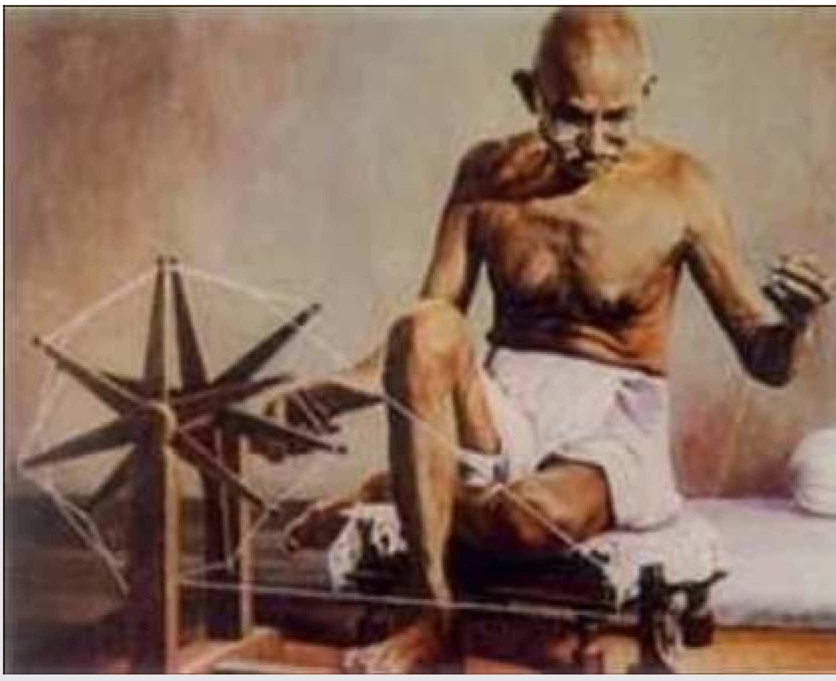

મજબૂત નેતૃત્વ

નેતૃત્વની વાત કરીએ તો તે ગાંધીજીના પરાક્રમી ગુણોમાંનો એક હતો. તેઓ માનતા કે જ્યારે ભારતના ગામડાં સમૃદ્ધ થશે ત્યારે દેશની પ્રગતિ નિશ્ચિત છે. તેઓએ ગામના લોકોને રેંટિયો કાંતવાનું શીખવ્યું, તેના

દ્વારા હાથવણાટથી કાપડ બનાવવાનું શીખવ્યું. રેંટિયો કાંતવા અને હાથવણાટથી કાપડ બનાવડાવવાનો ગાંધીજીનો ઉદ્દેશ્ય ગામના લોકોને રોજગારી અપાવવાનો હતો.

તમે જોયું હશે મોટા ભાગના ગાંધીજીના ફોટા રેંટિયો કાંતતા જ જોવા મળે છે. અહીં એક વાત યાદ કરાવીએ તો તમને ગમશે, આપણા દેશની મુલાકાતે જેટલા વિદેશી મહાનુભાવો આવતા/આવશે તેઓ પણ સાબરમતી આશ્રમમાં જઈ રેંટિયો અવશ્ય કાંતતા/કાંતશે.

ગાંધીજી માનવો વચ્ચેના ઊંચનીચના ભેદભાવને દૂર કરવા માગતાં હતાં. તેઓએ અસ્પૃશ્યો સામેના ભેદભાવના મુદ્દાને ઉપાડ્યો અને તેને હટાવવા માટે અથાક પ્રયત્નો કર્યાં. તેઓ જાતિ વ્યવસ્થામાં ઊંચનીચને ખતમ કરવા માગતા હતાં.

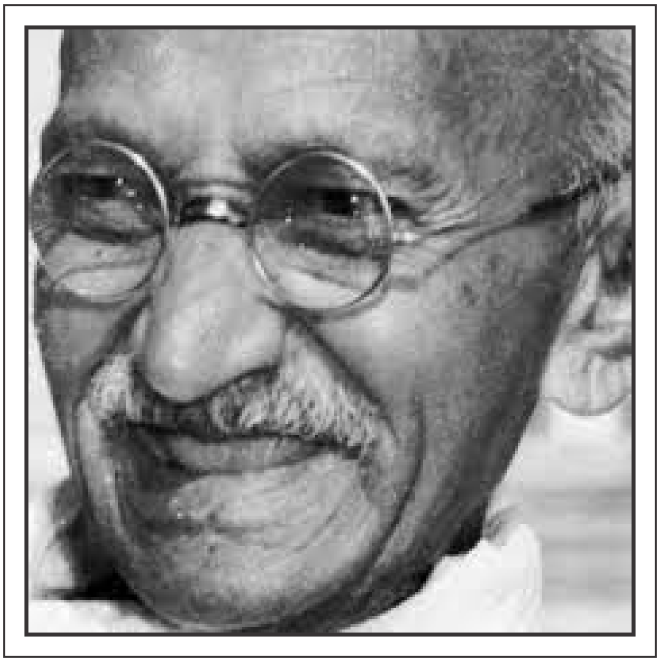

તેમના બીજા ઉચ્ચતમ ગુણની વાત કરીએ તો તેઓ સાદગીમાં માનતાં હતાં. તેઓ હાથવણાટથી બનેલા કાપડમાંથી બનાવેલો પોશાક પહેરતા. અહીં એક નાનકડો પ્રસંગ યાદ કરાવી દઉં તો તમને સૌને ગમશે. એકવાર જ્યોર્જ પંચમે ગાંધીજીને બકિંગહામ પેલેસમાં મહેમાન તરીકે આમંત્રણ આપ્યું હતું. તેઓ જ્યારે ત્યાંથી નીકળ્યા ત્યારે પત્રકારોએ તેમને પૂછ્યું, 'મી. ગાંધી, તમને નથી લાગતું કે કિંગને મળવા આવવા માટે તમારે ઉપયુક્ત કપડાં પહેરવાં જોઈતાં હતાં?' ત્યારે ગાંધીજીએ શરારતી હાસ્ય સાથે જવાબ આપ્યો હતો, 'તમે સૌ મારા કપડાંની ચિંતા ન કરો, તમારા રાજાએ અમારા બંનેના વતી પૂરતાં કપડાં પહેર્યાં હતાં.' તેઓ શાકાહારી હતા, તેઓ સાદું ભોજન કરતા અને ક્યારેક ઘણા દિવસો સુધી લાંઘણ કરતા. તેઓ કહેતા, 'હું સરેરાશ કરતાં ઓછી ક્ષમતા ધરાવતા સરેરાશ માણસ કરતાં વધુ હોવાનો દાવો કરતો નથી.'

જ્યારે સ્વદેશી આંદોલન શરૂ થયું પછી લોકો જ્યારે વિદેશી કપડાંનો બહિષ્કાર કરવા લાગ્યાં હતાં ત્યારે ગાંધીજીએ જોયું કે એ લોકો પાસે વિદેશી સિવાયના કપડાં નહોતાં. તેમણે જ્યારે તેમને પૂછ્યું ત્યારે જવાબ મળ્યો કે ખાદી બહુ મોંઘી છે જેથી તેમને પરવડે તેમ નથી. આ સાંભળીને સંવેદનશીલ ગાંધીજીએ નિર્ણય લીધો હતો કે તેઓ હવે માત્ર પોતડી જ પહેરશે.

બહાદુરી કે સાહસ તેઓનો ખૂબ મહત્ત્વપૂર્ણ ગુણ હતો. તેઓએ મીઠા માટે દાંડી માર્ચથી ચળવળ કરી હતી, અંગ્રેજો સામે વિરોધનું આ પ્રથમ કાર્ય હતું અને આઝાદીની ચળવળની આ શરૂઆત હતી. અંગ્રેજોનાં જુલ્મી શાસનથી ભારતના લોકોને આઝાદ કરવાનું તેમણે પ્રણ લીધું હતું અને તે પણ અહિંસાથી.

ગાંધીજીના મતે મહિલા સશક્તિકરણ

સશક્તિકરણ શબ્દ આજના સમયમાં ફેશનેબલ શબ્દ બની ગયો છે. તેનો અર્થ જોઈએ તો સત્તા અને સત્તાનું વિકેન્દ્રીકરણ. સશક્તિકરણનો હેતુ નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયામાં વંચિત વર્ગના લોકોની ભાગીદારી મેળવવાનો જ છે. બીજી રીતે કહીએ તો અવાજહીનને અવાજ આપવો. સામાન્ય રીતે એવી જ માન્યતા ચાલતી આવી છે કે સરકારે જ કાયદાકીય પગલાં અને કલ્યાણ કાર્યક્રમો દ્વારા વંચિત સમાજ અને ખાસ કરીને મહિલાઓને સશક્ત બનાવે.

મહિલા સશક્તિકરણની વ્યાખ્યા એવી કરી શકાય કે મહિલાઓને પોતાના વિકાસ માટે સમાન દરજ્જો મળે. પુરુષે સ્ત્રીને પોતાનો વિકાસ કરવાની તક અને સ્વતંત્રતા આપવી જોઈએ. ગાંધીજીનું એક અવતરણ ખરેખર સ્પર્શી

જાય તેવું છે, 'મન એક અશાંત પક્ષી છે, તે જેટલું ઈચ્છે છે તેટલું વધુ મેળવે છે અને છતાંય તે અસંતુષ્ટ રહે છે. આપણે આપણા કાર્યોમાં જેટલા વ્યસ્ત રહીશું તેટલાં જ સક્રિયતાથી કાર્ય કરી શકીશું.'

મહિલા સશક્તિકરણ માટે ગાંધીજી માનતા કે સશક્તિકરણનું ધ્યેય ત્રણ ગણી ક્રાંતિ પર આધારિત છે. પહેલું, મહિલાઓ સહિત પ્રત્યેક લોકોનાં હૃદય બદલવાં, તેમના જીવનમાં પરિવર્તન લાવવાં અને સામાજિક માળખું બદલવા માટેનું છે. મુદ્દો એ છે કે પુરુષ અને સ્ત્રી બંને જુદાં છે એવી 'માનસિક જાળ'માંથી બહાર આવવું અત્યંત આવશ્યક છે.

આજે ગાંધીજીના વિચારોને અપનાવી હજારો ભારતીયો ગામડાઓમાં પાયાના સ્તરે ઘણું કાર્ય કરી રહ્યાં છે, અને હજુ ઘણું કરવાનું બાકી છે. ગ્રામીણ કાર્યકર્તાઓ ગ્રામજનો સાથે રહીને, કાર્ય કરીને, માત્ર સલાહકાર કે ટેકનિકલ સહાયક તરીકે જ કામ નથી કરતા પરંતુ પરિવાર, જાતિ, વર્ગ, ધર્મ અને લિંગના વિભાજનને પાર કરતા ગ્રામ્યજનોમાં આત્મનિર્ભરતા અને સાંપ્રદાયિક જવાબદારીની ભાવનાને પ્રોત્સાહન આપવાનું કાર્ય પણ કરે છે.

ગાંધીજી સ્પષ્ટપણે માનતા હતા કે સામુદાયિક સ્તરે સામૂહિક નિર્ણય લેવામાં ગ્રામજનોની સહભાગિતાને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે કાર્ય કરવું અત્યંત જરૂરી છે. તેમાં પણ ખાસ કરીને મહિલાઓ એક સાથે મળે, તેમને મંચ મળે અને એકબીજાને પ્રોત્સાહિત કરે તો તેઓ પોતાની ક્ષમતાઓ અને સામૂહિક શક્તિમાં વિશ્વાસ પ્રાપ્ત કરી શકે છે. ગ્રામીણ ક્ષેત્રોમાં ચાલતી ગ્રામસભામાં અથવા પંચાયતની બેઠકોમાં મહિલાઓ તેમની વાત રાખી શકે અને તેમની રાખેલી વાતને તવજ્જો મળે તો તેઓમાં એક અલગ પ્રકારના આત્મવિશ્વાસનો સંચાર થશે.

મહિલાઓના સર્વાંગી સશક્તિકરણ અંગે ગાંધીજીનું વિઝન એ હતું કે તેઓ આત્મનિર્ભર બની આર્થિક ક્ષેત્રે પ્રગતિ કરે, તેઓએ દરેક ક્ષેત્રમાં નિર્ણયાત્મક શક્તિ કેળવી પૂર્ણ સહકાર આપવો જોઈએ. તેઓ ટ્રસ્ટીશીપ દ્વારા સમાજના કલ્યાણનું કાર્ય પણ કરી શકે છે. ઉપરાંત તેઓએ રાજકારણમાં પણ સમાન ભાગીદારી સ્વીકારી ખભાથી ખભા મેળવીને કાર્ય કરવું જોઈએ. ગ્રામીણ મહિલાઓના સશક્તિકરણને કોઈપણ રીતે લાદી શકાતું નથી. એ માટે મહિલાઓની સમસ્યા જાણી, તેમના વિચારો જાણી, તેમની પાસેથી જ તેમના સશક્તિકરણ અંગે શું કરવું શું ન કરવું, તેમના રસ-રુચિ જાણી આગળ કાર્ય કરવું જોઈએ. તો જ તેઓ સ્વતંત્ર રીતે કાર્ય કરી શકશે.

જો આ વાતને બીજી રીતે કહીએ તો એમ કહી શકાય કે મહિલાઓએ તેમના અધિકારો અને તેમની ફરજો વચ્ચેની બારીક રેખાને ઓળખવી રહી અને તે પ્રત્યે જાગૃતિ કેળવવી રહી. ગ્રામીણ ક્ષેત્રોમાં રહેતી મહિલાઓમાં કોઈ એકાદ મહિલા તો એવી હશે જ કદાચ ૧૦-૧૨ પણ હોઈ શકે જેઓમાં નેતૃત્વની ક્ષમતા હોય અને આ ક્ષમતાના આધારે અન્ય મહિલાઓને તેઓ સાથે રાખીને કાર્ય કરી શકે છે.

ગાંધીજી પર મહિલાઓનો પ્રભાવ

ગાંધીજીના માતાનું નામ પુતલીબાઈ હતું અને તેમના પત્નીનું નામ કસ્તુરબા હતું. આ બંને મહિલાઓના વ્યક્તિત્વએ ગાંધીજીના મન પર ઊંડી છાપ છોડી હતી. તેઓ કહેતા, 'સ્ત્રી એ માનવતા માટે ભગવાનની સૌથી મોટી ભેટ છે. સ્ત્રી પાસે સર્જન કરવા સાથે નાશ કરવાની શક્તિ પણ છે.' 'દરેક સફળ પુરુષની પાછળ એક સ્ત્રીનો જ હાથ હોય છે' એ કહેવતને ચરિતાર્થ કરતાં ગાધીજી માટે કહી શકાય કે તેમના માતા અને પત્નીથી તેઓ માત્ર પ્રભાવિત જ નહોતા પરંતુ તેમના માતાએ તેમની સ્મૃતિ પર સંતત્વની ઉત્કૃષ્ટ છાપ છોડી હતી. પુતલીબાઈનો નિયમ હતો કે પ્રાર્થના કર્યા વગર અન્નનો દાણોય મોંમાં ન મૂકતા. તેઓ બીમારીમાંય ક્યારેય આરામ ન કરતાં. જ્યારે ગાંધીજીને ઈંગ્લેન્ડ જવાનું આવ્યું ત્યારે તેમના માતાએ તેમને પ્રતિજ્ઞા અપાવી હતી કે તેઓ વાઈન, સ્ત્રી અને માંસને હાથ નહીં લગાડે.

૧૩ વર્ષની ઉંમરે ગાંધીજીના લગ્ન કસ્તુરબા સાથે થયાં. ગાંધીજીએ ક્યારેય તેમના પત્ની પર પતિ તરીકેનું વર્ચસ્વ દેખાડ્યું નહોતું. આગળ જતાં કસ્તુરબા તેમના દરેક કાર્યમાં સક્રિય ભાગીદાર અને સમર્થક બની ગયાં હતાં. કસ્તુરબા એક સ્વતંત્ર અને ઉગ્ર સ્વભાવના ધની હતાં.

ગાંધીજીને ભારતીય નારી આંદોલનના જનકના રૂપે માનવામાં આવે છે. જ્યારે ગાંધીજીએ રાજનીતિમાં પ્રવેશ કર્યો ત્યારે ભારતીય મહિલાઓ ઘૂમટો તાણીને, પડદા પાછળ કે બુરખામાં રહેતી હતી. પોતાના આંગણાથી બહાર ઉંબરો ઓળંગીને જઈ શકતી નહીં.

ગાંધીજીએ ચમત્કાર કર્યો. કાશ્મીરથી કન્યાકુમારી સુધી તે સમયની તમામ મહિલાઓને મોટી સંખ્યામાં સડક પર ઉતારી અને સ્વતંત્રતા આંદોલનમાં જોડાવાની હિંમત પ્રદાન કરી. ગાંધીજીના નેતૃત્વમાં અનેક મહિલાઓએ સ્વતંત્રતાના આંદોલન કરતાં જેલમાં જવાનું પણ સ્વીકાર્યું.

ગાંધીજીને દીકરાઓ માટે ભારતીય સમાજની પસંદગી અને દીકરીઓની સામાન્ય ઉપેક્ષા પસંદ ન હતી. વાસ્તવમાં, મોટા ભાગના કિસ્સાઓમાં દીકરીને જન્મ લેવાની મંજૂરી નથી. જો જન્મે તો તેનું અસ્તિત્વ સુનિશ્ચિત થતું નથી. જો તે કોઈક રીતે બચી પણ જાય તો તેની ઉપેક્ષા કરવામાં આવે છે. તેણીને દીકરા સમાન સન્માન અને દરજ્જો નથી મળતો.

તે સમયે ભારતમાં પુરૂષ બાળક માટે ઉગ્ર પ્રાધાન્યતા જોતાં દર વર્ષે લગભગ ચાલીસ લાખ સ્ત્રીઓ જીવનું જોખમ લેતી હતી અને ગેરકાયદેસર ગર્ભપાત કરાવતી હતી. ઘણી સગર્ભા સ્ત્રીઓ આ પ્રક્રિયામાં મૃત્યુ પામતી હતી પરંતુ તેમના મૃત્યુની જાણ તેમના પરિવારના સભ્યો દ્વારા અથવા જેઓ આ જાતીય પસંદગીયુક્ત ગર્ભપાત કરાવતાં તેમના દ્વારા ક્યારેય કરવામાં આવતી નહોતી.

ગાંધી લિંગ ભેદભાવના તદ્દન વિરોધી હતા. તેઓ માનતા કે સ્ત્રી એ ઉમદા જીવ છે. જો તેણી પ્રહાર કરવામાં નબળી છે, તો તે દુ:ખમાં મજબૂત છે. ગાંધી સ્ત્રીનું વર્ણન કરતા કહેતાં, " સ્ત્રી એ બલિદાન અને અહિંસાના મૂર્ત સ્વરૂપ છે."

ગાંધીજી રાષ્ટ્રપિતા તરીકે લાખો ભારતીયોના હૃદયમાં રાજ કરે છે. તેમણે ભારતીય સ્વતંત્રતાની લડતમાં જ નહીં પરંતુ રાષ્ટ્રીય ચારિત્ર્ય અને ભારતીયોના જીવનને એકસરખું ઘડવામાં મહત્ત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી છે. એવા સમયે જ્યારે ભારતીય સમાજના માળખાના તાણાવાણા વિખરાઈ રહ્યાં હતાં ત્યારે તેમણે રાષ્ટ્રને એકીકૃત કરવાનું અત્યંત કઠોર કાર્ય પૂર્ણ કર્યું. આમ, એક રાષ્ટ્રીય નેતા તરીકે, એક માનવતાવાદી તરીકે, એક સ્વપ્નદ્રષ્ટા તરીકે, એક સામાજિક અને રાજકીય સુધારક તરીકે અને સૌથી અગત્યનું એક આધ્યાત્મિક નેતા તરીકે ગાંધીનો ઉદ્ભવ તેના ઐતિહાસિક ભૂતકાળમાં નિશ્ચિતપણે મૂળ ધરાવતા નવા ભારતને ઘડવામાં વિવેચનાત્મક રીતે નિમિત્ત બન્યા છે. તે જ સમયે આધુનિકતાના પ્રગતિશીલ પ્રવાહોને આવકારે છે. ગાંધીજીના મૃત્યુ સાથે, મહિલાઓએ તેમના એક મુખ્ય ચેમ્પિયન ગુમાવી દીધા હતા. એ એક એવો સમય હતો જ્યારે મહિલાઓની ઉન્નતિ, દેશના વિકાસ અને શાંતિની સંસ્કૃતિની સિદ્ધિ વચ્ચેનો સંબંધ અસ્પષ્ટ હતો. તો ચાલો આપણે મહિલાઓના ઉત્થાન માટે જીવનના તમામ ક્ષેત્રોમાં તેમની પ્રથાઓ અને સિદ્ધાંતોને પાછી આપીએ.

લાલબહાદુર શાસ્ત્રી

લાલબહાદુર શાસ્ત્રીનો જન્મ ૨ ઑક્ટોબર, ૧૯૦૪ના રોજ મુગલસરાઈ, ઉત્તર પ્રદેશમાં 'મુનશી શારદા પ્રસાદ શ્રીવાસ્તવ'ને ત્યાં થયો હતો. તેમના પિતા પ્રાથમિક શાળામાં શિક્ષક હતા. તેથી જ બધા તેમને 'મુનશીજી' કહીને બોલાવતા. બાદમાં તેણે મહેસૂલ વિભાગમાં કારકૂનની નોકરી લીધી. લાલબહાદુરની માતાનું નામ 'રામદુલારી' હતું. પરિવારમાં સૌથી નાનો હોવાથી બાળક લાલ બહાદુરને સૌ પ્રેમથી નાનો કહીને બોલાવતા હતા. નાની વયે જ તેમણે તેમના પિતાની છત્રછાયા ગુમાવી દીધી હતી. મામાને ઘેર રહીને તેમણે પ્રાથમિક શિક્ષણ લીધું. ત્યાર બાદનું શિક્ષણ હરિશ્ચંદ્ર હાઈસ્કૂલ અને કાશી વિદ્યાપીઠમાં થયું. કાશી વિદ્યાપીઠમાંથી શાસ્ત્રીનું બિરુદ મળતાં જ પ્રબુદ્ધ બાળકે જન્મથી જ જાતિ શબ્દ શ્રીવાસ્તવને હટાવીને પોતાના નામની આગળ શાસ્ત્રી લગાવી દીધો. આ પછી 'શાસ્ત્રી' શબ્દ 'લાલબહાદુર'ના નામનો પર્યાય બની ગયો.

ભારતમાં બ્રિટિશ સરકાર સામે મહાત્મા ગાંધી દ્વારા શરૂ કરાયેલ અસહકાર ચળવળના કાર્યકર લાલબહાદુર વર્ષ ૧૯૨૧માં થોડા સમય માટે જેલમાં ગયા હતા. તેમની મુક્તિ પછી તેમણે કાશી વિદ્યાપીઠ (હાલની મહાત્મા ગાંધી કાશી વિદ્યાપીઠ), એક રાષ્ટ્રવાદી

યુનિવર્સિટીમાં અભ્યાસ કર્યો અને અનુસ્નાતક શાસ્ત્રી (શાસ્ત્રોના વિદ્વાન)નું બિરુદ મેળવ્યું. સ્નાતક થયા પછી તેઓ ગાંધીના અનુયાયી તરીકે રાજકારણમાં પાછા ફર્યા, ઘણી વખત જેલમાં ગયા અને ઉત્તર પ્રદેશની કૉંગ્રેસ પાર્ટીમાં પ્રભાવશાળી હોદ્દા પર રહ્યા. વર્ષ ૧૯૩૭ અને વર્ષ ૧૯૪૬માં, શાસ્ત્રી પ્રાંતીય ધારાસભા માટે ચૂંટાયા.

વર્ષ ૧૯૨૮માં તેમના લગ્ન ગણેશપ્રસાદની પુત્રી 'લલિતા' સાથે થયા હતા. તેમના છ સંતાનોમાં હરિકૃષ્ણ, અનિલ, સુનિલ અને અશોક; અને દીકરીઓ કુસુમ અને સુમન. તેમના ચાર પુત્રોમાંથી બે અનિલ શાસ્ત્રી અને સુનીલ શાસ્ત્રી સક્રિય રાજનીતિમાં પોતાનું યોગદાન આપે છે.

શાસ્ત્રીજી ધોતિયું-ઝભ્ભો અને માથા પર ટોપી પહેરીને ગામડે ગામડે ખેડૂતો વચ્ચે ફરતા, હવામાં હાથ લહેરાતા, જય જવાન, જય કિસાનના નારા લગાવતા. આ તેમના વ્યક્તિત્વની બીજી બાજુ છે. આ મહાપુરુષનું કદ ભલે નાનું છે, પરંતુ ભારતીય ઈતિહાસમાં તેમનું કદ ઘણું ઊંચું છે. જવાહરલાલ નેહરુના અવસાન પછી, શાસ્ત્રીએ ૯ જૂન ૧૯૬૪ના રોજ વડાપ્રધાન પદ સંભાળ્યું. તેમનો કાર્યકાળ રાજકીય ઉત્સાહથી ભરેલો હતો અને ઝડપી પ્રવૃત્તિઓનો સમયગાળો હતો. જ્યારે પાકિસ્તાન અને ચીનની નજર ભારતીય સરહદો પર હતી ત્યારે દેશની સામે અનેક આર્થિક સમસ્યાઓ હતી. પરંતુ શાસ્ત્રીજીએ દરેક સમસ્યાનું નિરાકરણ ખૂબ જ સરળ રીતે કર્યું. જેઓ ખેડૂતોને અન્નદાતા માનતા હતા અને દેશના સીમા રક્ષકો પ્રત્યેના તેમના અપાર પ્રેમથી દરેક સમસ્યાનું નિરાકરણ "જય જવાન, જય કિસાન"ના નારા સાથે તેઓએ દેશને આગળ ધપાવ્યો હતો.

૧૯૬૫માં જ્યારેલાલ બહાદુર શાસ્ત્રી વડાપ્રધાન બન્યા ત્યારે પાકિસ્તાન સરકારે કાશ્મીર ખીણને ભારત પાસેથી છીનવી લેવાની યોજના બનાવી હતી. પરંતુ શાસ્ત્રીજીએ દૂરંદેશી બતાવતા પંજાબ થઈને લાહોરમાં ઘૂસી ગયા અને પાકિસ્તાનને પીછેહઠ કરવા મજબૂર કર્યું. આ કૃત્યને કારણે વિશ્વ સ્તરે પાકિસ્તાનની ઘણી નિંદા થઈ હતી. પોતાનું સન્માન બચાવવા માટે પાક શાસકે તત્કાલીન સોવિયત સંઘનો સંપર્ક કર્યો, જેના આમંત્રણ પર શાસ્ત્રીજી પાકિસ્તાન સાથે શાંતિ સમજૂતી કરવા માટે ૧૯૬૬માં તાશ્કંદ ગયા હતા.

તાશ્કંદ એગ્રીમેન્ટ એ ભારત અને પાકિસ્તાન વચ્ચે ૧૧ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૬ના રોજ હસ્તાક્ષર કરાયેલ શાંતિ કરાર હતો. આ સમજૂતી અનુસાર ભારત અને પાકિસ્તાન તેમની શક્તિનો ઉપયોગ નહીં કરે અને તેમના વિવાદોને શાંતિપૂર્ણ રીતે ઉકેલશે તેવો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો. ભારતના વડાપ્રધાન લાલબહાદુર શાસ્ત્રી અને પાકિસ્તાનના વડાપ્રધાન અયુબ ખાન વચ્ચે લાંબી વાતચીત પછી ૧૧ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૬ના રોજ રશિયાના તાશ્કંદમાં આ કરાર પર હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા.

તાશ્કંદ સમજૂતી બાદ ૧૧ જાન્યુઆરી, ૧૯૬૬ના

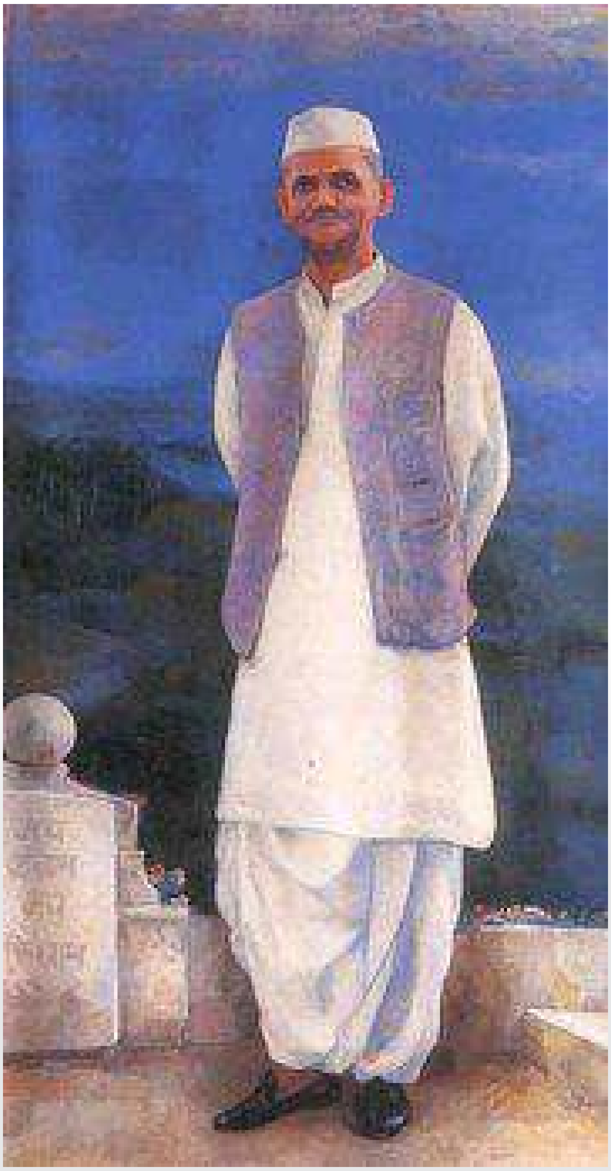

રોજ હાર્ટ એટેકને કારણે શાસ્ત્રીજીનું તાશ્કંદમાં અવસાન થયું હતું. જોકે, તેમના મૃત્યુ અંગે હજુ સુધી કોઈ સત્તાવાર અહેવાલ બહાર આવ્યો નથી. તેમના પરિવારના સભ્યો સમયાંતરે તેમના મૃત્યુનો પ્રશ્ન ઉઠાવતા રહ્યા છે. પરંતુ હકીકત એ છે કે આવા સક્ષમ નેતાના મૃત્યુનું કારણ આજ દિન સુધી સ્પષ્ટ થઈ શક્યું નથી.

શાસ્ત્રીજીને તેમની સાદગી, દેશભક્તિ અને પ્રામાણિકતા માટે સમગ્ર ભારત દ્વારા આદરપૂર્વક યાદ કરવામાં આવે છે. વર્ષ ૧૯૬૬માં તેમને ભારતરત્ન એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

શાસ્ત્રીજીના પુત્ર શ્રી સુનિલ શાસ્ત્રીએ 'લાલ બહાદુર શાસ્ત્રી, મેરે બાબુજી' પુસ્તકમાં એક ઘટનાનો ઉલ્લેખ કરતાં જણાવ્યું છે કે એકવાર શાસ્ત્રીજીનું કપડાંનું કબાટ સાફ કરવામાં આવ્યું હતું અને તેમાંથી ઘણા ફાટેલા જૂના ઝભ્ભા કાઢી નાખવામાં આવ્યા હતા. પણ શાસ્ત્રીજીએ એ ઝભ્ભા પાછા માગ્યા અને કહ્યું, 'હવે નવેમ્બર આવશે, શિયાળો આવશે, પછી આ બધા કામમાં આવશે. હું ઉપરથી કોટ પહેરી લઈશ.' શાસ્ત્રીજીને ખાદીનો એટલો બધો શોખ હતો કે જૂના ઘસાઈ ગયેલા ઝભ્ભાને સાચવતાં તેમણે કહ્યું, 'આ બધાં ખાદીનાં કપડાં છે. બનાવનારાઓએ ઘણી મહેનત કરીને તેને બનાવ્યું છે. આનો એક-એક તાણો-વાણો હાથમાં આવવો જોઈએ. આ પુસ્તકના લેખક અને શાસ્ત્રીજીના પુત્રએ કહ્યું કે 'શાસ્ત્રીજીની સાદગી અને અર્થવ્યવસ્થા એવી હતી કે એક વખત તેમણે પોતાનો ફાટેલો ઝભ્ભો તેમની પત્નીને આપ્યો અને કહ્યું, 'તેમાંથી રૂમાલ બનાવો'. આ સાદગી અને અર્થવ્યવસ્થાની કલ્પના આજના યુગનો કોઈ રાજકારણી કરી શકતો નથી.' પુસ્તકમાં આગળ લખ્યું છે કે, 'તેઓ શું વિચારે છે તે જાણવું ખૂબ જ મુશ્કેલ હતું, કારણ કે તેઓ ક્યારેય બિનજરૂરી રીતે મોં ખોલતા નહોતા. તેમનો એક ખાસ ગુણ જેમાં પોતે દુઃખી થઈને બીજાને સુખી કરવાનો તેઓને જે આનંદ મળતો હતો તે તેમના ચહેરાથી ઝલકતો હતો અને તે ખુશી વર્ણવી શકાય તેમ નથી.'

વાચકોને ઑક્ટોબરમાં જન્મેલા ભારતના આ બંને લાલના વિશે વાંચવું ચોક્કસ ગમશે એવી આશા રાખું છું. જોકે, બંને વિશે બેચાર પાનામાં લખવું એ તો સૂરજને દીવો દેખાડવા બરાબર છે. બંને વિશેના એટલાં બધાં પુસ્તકો બહાર પડ્યાં છે. દરેક પુસ્તક વાંચીએ તો દર વખતે તેમાંથી અવનવી વાતો જાણવા મળી શકે છે. અહીં મર્યાદા હોવાના કારણે થોડું જ લખ્યું છે.

આપણે સૌ તેઓની પ્રેરણાથી દેશની પ્રગતિમાં થોડું યોગદાન આપીએ.

શૈલેષભાઈ સગપરિયા
ડેપ્યુટી ડાયરેક્ટર, સ્પીપા,
રાજકોટ

બારડોલીના સત્યાગ્રહે ભારતને સરદારની ભેટ આપી

બારડોલી તાલુકાના ખેડૂતોની મહેસૂલ માફી માટે ચાલેલા આંદોલને વલ્લભભાઈ પટેલની વિરાટ પ્રતિભાને પ્રગટ કરવામાં અત્યંત મહત્ત્વની ભૂમિકા ભજવી છે. સ્વરાજ આશ્રમમાંથી ચાલેલી આ લડત દરમ્યાનના કેટલાક પ્રસંગોની અહીંયા ઝાંખી કરાવી છે જેનાથી સરદારની વિરાટ પ્રતિભાનો થોડો પરિચય થશે.

બારડોલી સત્યાગ્રહની સફળતા વલ્લભભાઈ પટેલની આયોજનશક્તિ અને કુનેહને આભારી હતી. ૫૩ વર્ષની વયે દિવસ-રાત ખાધા પીધા વગર ગામડાઓ ખૂંદતા અને સભાઓ ગજાવતા. વલ્લભભાઈની તળપદી ગામઠી ભાષા લોકોના હૃદય સોંસરવી ઊતરી જતી. વલ્લભભાઈને સાંભળવા લોકો ટોળે વળતા. બારડોલી તાલુકામાં નાની ફલોદ નામનું એક ખોબા જેવડું ગામ છે. આ ગામમાં વલ્લભભાઈની સભા ભરાયેલી હતી. વલ્લભભાઈ પોતાની આગવી શૈલીમાં પ્રવચન આપી રહ્યા હતા. “આ ધોળિયાથી બહુ ડરવું નહી. આપણી પાસેથી એ શું લઈ જવાના હતા? તમારી ગાયો-ભેંસો કે તમારી જમીન જપ્ત કરીને ડરાવવાના પ્રયાસ કરે તો ડરીને

મહેસૂલ ભરી ન દેતા. આપણે લડાઇ ચાલુ કરી છે તો હવે હથિયાર હેઠે ના મુકતા નહીંતર દેશની લાજ જશે.'' વલ્લભભાઇના આ વેધક શબ્દો લોકોમાં એક અદ્વિતીય ચેતના પ્રગટાવી રહ્યા હતા. ચાતક જેમ ચંદ્રમાંના રસને પીધા કરે એમ લોકો સરદારની વાણીને માણતા હતા. સભામાં એક ખેડૂત આ વાતો બરાબર ધ્યાનથી સાંભળતો હતો. આ ખેડૂતનું નામ હતુ કુંવરજી દુર્લભજી પટેલ. વલ્લભભાઇના મુખમાંથી નીકળતો એક એક શબ્દ કુંવરજીને કોઇ જુદા જ પ્રકારનો જોમ અને જુસ્સો પૂરો પાડી રહ્યો હતો. અચાનક કુંવરજી ચાલુ સભાએ ઊભો થઇ ગયો અને પ્રવચન કરી રહેલા વલ્લભભાઇ તરફ આગળ વધ્યો. બધા જોઇ રહ્યા કે આ કુંવરજી શું કરે છે ? કુંવરજી તો વલ્લભભાઇ પાસે પહોંચીને પોતાના બે હાથ ઊંચા કરીને બોલવા લાગ્યો , '' ઘણી ખમ્મા, મારા બાપલા તમને ઘણી ખમ્મા, તમે અમ જેવા અભણ ખેડુના સરદાર છો.'' સભામાં બેઠેલા બધા લોકોના મુખમાંથી પણ એ જ શબ્દો સરી પડ્યા ' અમારા સરદાર, અમારા સરદાર' કુંવરજીના મુખમાંથી અનાયાસે નીકળેલા શબ્દો વલ્લભભાઇના નામ સાથે કાયમ માટે જોડાઇ ગયા અને વલ્લભભાઇનો પર્યાય બની ગયા.

લોકોના સરદાર બનવું હોય તો લોકોની વચ્ચે જઇને એની તકલીફોને સમજવી પડે અને તકલીફોને દૂર કરવા માટે પોતાની જાતને ઘસી નાંખવી પડે. સરદારે હુકમોથી ન થાય પણ કરેલા કામોને લીધે લોકોનું હદય જ એને સરદાર તરીકે સ્વીકારવા માટે હુકમ કરે.

બારડોલીના સત્યાગ્રહ વખતે સરકારની લોકો પરની યાતના દિવસે દિવસે વધતી જતી હતી પણ સરદારની વાણી અંગ્રેજ સરકારે આપેલા ઘા પર મલમનું કામ કરતી હતી. લોકોના કીમતી ઢોરઢાંખરની જપ્તી અને જમીન ખાલસા કરવા છતાં પણ કોઇ ખેડૂતનો જુસ્સો કે જોમ જરા પણ નબળું પડ્યું નહોતું. અંગ્રેજ સરકાર ખેડૂતોના મનોબળને તોડવા માટે ઘાંઘી થઇ હતી એટલે અધિકારીઓનાં ધાડાં બારડોલી વિસ્તારમાં ગામડે ગામડે ઉતાર્યા હતાં. બારડોલીના લોકોને બીવડાવવા માટે સરકારે ઘોડેસવારો અને સશસ્ત્ર પોલીસોના ધાડાં ઉતાર્યા હતા. ખુદ કલેકટર અને પોલીસ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ લોકોનો જુસ્સો દબાવી દેવા માટે આકરા તાપમાં ગામડાઓ ખૂંદતા હતા. સરકારે એકના બદલે ત્રણ જપ્તી અમલદારોની નિમણૂક કરી અને જપ્ત કરેલો માલ લઇ જવા માટે વાહનોનો ખડકલો કરી દીધો. સરકારની લોકોના જુસ્સાને તોડી પાડવાની આ કવાયતથી ડરવાને બદલે ઊલ્ટાનું એને પોતાનું ગૌરવ સમજવું જોઇએ એવી વાતો સરદાર બધાને

કરતા. સરકારના આ ઘમપછાડાની મજાક ઉડાવતા સરદાર કહેતા કે “ બારડોલીની સડક ઉપર બજારથી સ્ટેશન સુધી આજકાલ ઘોડેસવારો ફરે છે, બંદૂકવાળા પોલીસો પણ તાલુકામાં આવ્યા છે. આવું દુર્લભ માન તમારા ભાગ્યમાં ક્યાં હતું ? કલેકટર સાહેબે આ ધીકતા તાપમાં બારડોલીની ભૂમિ પાવન કરી એ તમારા ભાગ્ય. જિલ્લાના પોલીસ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ સાહેબ પણ આ તાલુકાની મુલાકાત લઇ ગયા તે શું ઓછી વાત છે? બ્રિટિશ સલ્તનતના ઇતિહાસમાં જેનો જોટો નથી એવો આ તમારો સાલસ તાલુકો, જેમાં કોઇપણ વખતે એક પણ નોટીસ મહેસૂલ ઉઘરાણી માટે કાઢવી પડી નથી, એવા આ બારડોલી તાલુકામાં ત્રણ ત્રણ જપ્તી અમલદારો મોકલવા પડ્યા તે શું તમારું ઓછું ગૌરવ છે? તમારો માલ જપ્ત કરીને ઊંચકી જવા સુરતથી ખાસ મોટર અને ખટારા મંગાવવા પડ્યા એ પણ શું તમારી ઓછી શોભા છે ? ”

સરદારની આવી વાણી લોકોને અસહ્ય પરિસ્થિતિમાં પણ એક અનોખું બળ પૂરું પાડતી હતી અને સરકારના જુલ્મોની સામે ટકાવી રાખતી હતી. જ્યારે સમસ્યાઓ આવે ત્યારે એનાથી ગભરાવાને બદલે એ જ સમસ્યાઓને ગભરાવી દેવાની સરદારની આ આવડત આપણે પણ હસ્તગત કરવા જેવી છે. સમસ્યાઓ આવે ત્યારે ટીમના સુકાનીએ પાણીમાં બેસી જવાના બદલે આખી ટીમને નવા જોમ અને જુસ્સા સાથે ટકી રહેવા માટે પ્રેરણા પૂરી પાડવી જોઇએ.

બારડોલીના સત્યાગ્રહ સમયે સરદાર લોકોની ખબર મેળવવા માટે ઘરે ઘરે ફરતા. સરદારને સમાચાર મળ્યા કે એક વૃધ્ધ પેન્શનરના ઘર પાસે પોલીસે અડિંગો જમાવ્યો છે એટલે એ ઘરની મુલાકાત લેવા માટે આવી પહોંચ્યા. આ ઘરમાં વૃધ્ધ પતિ-પત્ની બે જ રહેતા હતા. સરદાર પોતાના ઘરની બહાર આવ્યાની ખબર પડતા જ ડોશી મેડી પર ચડી ગઇ અને ત્યાંથી જ સરદારને ચોખાથી વધાવીને દુઃખણાં લીધાં. આ ડોશીના ઘરની બરાબર સામે જ પોલીસ થાણું હતું. પોલીસ અને પઠાણ ડોશો-ડોશી ઘરના કમાડ ઉઘાડે તો ઘરમાંથી વસ્તુની જપ્તી કરી શકાય એની રાહ જોઇને જ બહાર બેઠા હતા. સરદારે નીચે ઊભાં ઊભાં જ માજીને પૂછ્યું, “ માડી, આ પોલીસ તમારા ઘરની સામે જ થાણું નાંખીને બેઠી છે તે તમને બીક નથી લાગતી ?” ડોશીએ

મક્કમતાથી જવાબ આપ્યો, " એમાં વળી બીક શેની ? તમારા જેવા સિંહ સમાન રખેવાળ બેઠા હોય પછી આ પોલીસ શું કરવાની હતી ?" સરદારે કહ્યું, " માજી તમારી એ વાત સાચી પણ આ પઠાણો તમારી સામે ડાઘિયા કૂતરાની જેમ તમારી મિલકત હડપ કરવા બેઠા છે. ઘરમાં તમે અને તમારા પતિ માત્ર બે જ વ્યક્તિ છો અને વળી પાછા વૃધ્ધ છો એટલે મને તમારી ચિંતા થઇ. " ડોશીએ કહ્યું, " ભલું થજો આ પોલીસનું અને પઠાણોનું કે એ મારા ઘરની સામે બેઠા છે. જો એ અહીંયા ન હોત તો સરદાર મારા આંગણે ક્યાંથી આવત ? આજે આ પોલીસના લીધે તો મને મારા સરદારને ચોખાથી વધાવવાનું સૌભાગ્ય મળ્યું છે."

જો લોકોને તમારા કરવા હોય તો પહેલા તમારે લોકોમાં વિશ્વાસ પ્રગટાવવો પડે. એકવખત લોકોને વિશ્વાસ બેસે પછી એ તમારા માટે એ બધું જ કરી છૂટે અને તમારા એક વચન પર ગમે તેવી મુશ્કેલીઓ સહન કરવા પણ લોકો તૈયાર થાય.

બારડોલીના સત્યાગ્રહ વખતે વલ્લભભાઇએ સ્થાનિક પ્રજામાં ગજબનો આત્મવિશ્વાસ જન્માવ્યો હતો. પુરુષો તો ઠીક સ્ત્રીઓ પણ સરદારની આ લડતમાં પૂરે પૂરો સહયોગ આપતી હતી. ગામડાંની બહેનો એમની ગામઠી ભાષામાં સરદારના સેવાકાર્યના ગીતો બનાવીને ગાતી, સરદાર જ્યાં જ્યાં જાય ત્યાં બહેનો દ્વારા વિજય તિલક કરીને એમનું સ્વાગત અને સન્માન કરવામાં આવતું. સરકારની વિરુધ્ધમાં એક એવું અદ્દભુત વાતાવરણ ઊભું થયું હતું કે જોનારાઓ જોઇને છક્ થઇ જતા. સરદારે સ્ત્રીઓને પણ લડાઇ માટે કેવી તૈયાર કરી હતી એનો આ ઉત્કૃષ્ટ પ્રસંગ છે. નાની ફરોદ ગામમાં ભવાન પટેલ નામના એક ખેડૂત એમના પરિવાર સાથે રહેતા હતા. એક દિવસ પટેલ ઘરે હતા અને સરકારના માણસો જપ્તી કરવા આવ્યા. સરદારે એવી વ્યવસ્થા ગોઠવી હતી કે જ્યારે સરકારી અમલદારો જપ્તી કરવા આવે એટલે ગામના પાદરમાં રહેલા છોકરાઓ મોટા-મોટા અવાજથી ઢોલ વગાડવા માંડે જેથી લોકો ચેતી જાય અને ઘરના દરવાજા બંધ કરી દે. ઢોલ વાગવાનો શરુ થતાં જે લોકો ગામમાં હતા એ ફટાફટ પોતાના ઘરના દરવાજાઓ બંધ કરવા લાગ્યા. ભવાન પટેલના ઘરવાળા પણ દરવાજો બંધ કરવા ગયા અને એ જ વખતે અમલદાર સામે આવી ગયો. દરવાજો બંધ કરતા અમલદારને નાક ઉપર ઇજા થઇ.અમલદારે ભવાન પટેલ સામે કેઇસ માંડ્યો. દરવાજો એની પત્નીએ બંધ કર્યો હતો પણ કેઇસ ભવાન પટેલ પર થયો. કોર્ટમાંથી તેડું આવ્યું. જે દિવસે કોર્ટમાં સુનાવણી માટે જવાનું હતું તે દિવસે ભવાન પટેલની પત્ની પોતાના પતિને સાથે લઇને બારડોલીના સ્વરાજ આશ્રમમાં ગઇ. સરદાર પટેલ પાસે એના ઘરવાળાને બેસાડીને કહ્યું, " આ સરદાર સામે જો, આપણા માટે સંન્યાસી બનીને આશ્રમમાં રહે છે. હવે કોર્ટમાં જઇને તું ઢીલો પડતો નહીં. કોર્ટ જે સજા આપે એ સ્વીકારી લેજે. સજા ઓછી કરાવવાની લાલચમાં જજના પગમાં પડતો નહીં નહીંતર આપણા સરદારની આબરુ જાશે." સરદાર આ બાઇની હિંમતથી ભરેલી વાતો સાંભળીને ખૂબ પ્રસન્ન થયા. સ્વરાજ આશ્રમમાંથી આ બાઇ એના પતિની સાથે કોર્ટમાં ગઇ. જજે કેઇસ ચલાવ્યો અને આવી નાની બાબતમાં પણ છ માસની જેલની સજા કરી. બાઇએ ત્યારે પણ એના પતિને કહ્યું, "તમે બિલકુલ ઢીલા પડતા નહીં અને મરદ થઇને રેજો. છોકરાવની પણ કંઇ ચિંતા કરતા નહીં. હું બધું સંભાળી લઇશ." ભવાન પટેલના મિત્રો પણ કોર્ટમાં સાથે આવ્યા હતા. ભવાન પટેલને જેલમાં લઇ જવામાં આવ્યા એટલે એના નોંધારા થઇ ગયેલા પરિવારને મદદ કરવા માટે મિત્રોએ એ વખતે ૯ રૂપિયા ભેગા કરીને ઘરખર્ચ માટે આપ્યા. ભવાન પટેલની પત્ની એમને મળેલા ૯ રૂપિયા લઇને ઘરે આવવાને બદલે સ્વરાજ આશ્રમમાં ગઇ અને સરદાર પટેલને બધી વાત કરીને ૯ રૂપિયા સરદારના ચરણે મૂકીને કહ્યું, " લ્યો મારા બાપ, આ રૂપિયા તમને સરકાર સામેની લડાઇમાં કામ લાગશે." ગામડાની એક અભણ ખેડૂત સ્ત્રીની હિંમત અને બલિદાનની ભાવના જોઇને સરદાર જેવા સરદારની આંખના ખૂણા પણ ભીના થઇ ગયા.

તમે એકલા હાથે અન્યાય સામે બહુ લાંબુ ન ટકી શકો. અન્યાય વિરુધ્ધની લડાઇ લડવા માટે એક ટીમ તૈયાર કરવી પડે. આપણે આવી ટીમો તો તૈયાર કરીએ છીએ પણ ટીમ લીડર તરીકે સરદાર જેવા સમર્પણના અભાવે આપણે

ભવાન પટેલના પત્ની જેવા ટીમના સભ્યો તૈયાર કરવામાં નિષ્ફળ જઇએ છીએ.

સત્યાગ્રહની લડાઇ વખતે સરદાર બહુ ચાલાકીથી અને કુનેહથી કામ લેતા. સરદાર જાણતા હતા કે અંગ્રેજ સરકારના હાથ અને પગ એટલે ગામનો મુખી અને તલાટી. સરકારને જે કંઇ કામ કરવાનું હોય એ મુખી અને તલાટી મારફત જ થતું અને મુખી કે તલાટી તરીકે કામ કરનાર માણસ તો સ્થાનિક રહેવાસી જ હોય. જો લડતમાં મુખી અને તલાટીને આપણા પક્ષે ખેંચી લેવામાં આવે તો સરકારને હંફાવવામાં મદદ મળે એમ સરદાર સારી રીતે

''તમે શું કહો છો તે કંઇ સમજ નથી પડતી સરદાર સાહેબ''

'' આ તમે થોડા ઇંગ્લેન્ડથી અહીંયા આવ્યા છો ? તમે અહીંના જ છો અને તમને હાથા બનાવીને તમારા ભાઇ-બહેનો પર જ અત્યાચાર કરાવે છે. આ સાત રૂપરડીના પગારમાં કંઇ તમે વેંચાઇ થોડા ગયા છો ? તમે તો અમીર દિલના માણસ છો. તમે કંઇ પગાર ખાતર તમારા જ ગામ અને પરિવારના લોકો પર ડંડા થોડા મારશો? ''

સરદાર પટેલની આ વાતોની મુખી અને તલાટીઓ પર એવી અસર થતી કે બધા રાજીનામાં આપવા તૈયાર થઇ

જાણતા.સરદાર આ માટે મુખી અને તલાટીઓની અલગ સભા ભરે જરૂર પડે તો વ્યક્તિગત રીતે મળીને પણ સમજાવે. સરદાર અને એમની વચ્ચે આવો સંવાદ રચાય.

"લોઢાને કાપવા માટે શેની જરૂર પડે ?"

"એ તો લોઢાની જ જરૂર પડે. લોઢા વગર લોઢાને ન કાપી શકાય"

''તમે જે વાત જાણો છો એ વાત અંગ્રેજ સરકાર પણ જાણે છે અને એટલે એ લોઢાથી લોઢું કાપવાનું કામ કરે છે."

જતા અને ટપોટપ પડતા રાજીનામાંથી અંગ્રેજ અમલદારો પણ હેબતાઇ જતા.

જયાં પ્રેમથી કામ લઇ શકાય તેમ હોય ત્યાં બળનો ઉપયોગ બિલકુલ ન કરવો. આપણા લોકો પાસે આપણે ડંડા ઉગામીએ છીએ અને બીજા લોકોની સાથે સીધા થઇને ચાલીએ છીએ પણ ખરેખર નજીકના લોકોની સાથે સમજાવટથી કામ પતાવવું જોઇએ.

બારડોલી સત્યાગ્રહની વાતો દિવસે દિવસે સમગ્ર દેશમાં ફેલાતી જતી હતી. વલ્લભભાઇ પટેલની

આગેવાની નીચે આ સત્યાગ્રહ નવા-નવા ઇતિહાસ રચી રહ્યો હતો. આ સત્યાગ્રહમાં વલ્લભભાઇ મુખ્ય નેતા હોવાથી એણે ફરમાન બહાર પાડેલું કે એમના સિવાય બીજા કોઇએ પ્રવચનો કરવા નહીં. લોકોનો જોમ અને જુસ્સો ટકાવી રાખવા માટે સરદારની વીરતાભરી વાણી કાફી હતી. બારડોલીના ખેડૂતો સત્યાગ્રહની સામે કેટલી મજબૂતાઇથી ટકી શકે તેમ છે તે જોવા માટે ગાંધીજી પોતે બારડોલીની મુલાકાતે આવ્યા. નાના-નાના ગામડાઓમાં જઇને ખેડૂતોને મળે એમની સાથે વાતો કરે અને વલ્લભભાઇએ એમને કેવા તૈયાર કર્યા છે એ જાણવાનો પ્રયાસ કરે. ગાંધીજી અત્યંત રાજી થયા કારણકે ગામડાના સામાન્ય ખેડૂતની વાતમાં પણ ગાંધીજીને વલ્લભભાઇએ વાતો દ્વારા ભરેલી વીરતા સ્પષ્ટપણે અનુભવાતી હતી. એક ખેડૂતે ગાંધીજીને કહ્યું, “ બાપુ તમે અમારા ગામમાં આવો અને ત્યાં મોટી સભા કરીએ પછી તમે ભાષણ આપજો એટલો લોકોનો ઉત્સાહ ઓર વધી જાશે.” ખેડૂતની વાત સાંભળ્યા પછી ગાંધીજીએ કહ્યુ, “ ભાઇ, તમારી વાત સાચી પણ સરદારનો આદેશ છે કે એમના સિવાય બીજા કોઇએ પ્રવચન ન આપવા એટલે એમની મંજૂરી વગર તો હું ભાષણ ન આપી શકું. વલ્લભભાઇ અહીંયા હોત અને મને મંજૂરી આપત તો હું જરૂર આવત. જેમને આપણે સરદાર બનાવ્યા છે એમનો હુકમ આપણે પાડવો જ પડે.”

સરદાર પટેલે બારડોલીના સત્યાગ્રહ દરમ્યાન નક્કી કરેલા નિયમોનું ખુદ ગાંધીજી પણ ઉલ્લંઘન ન કરી શકતા એમાં ગાંધીજીની મહાનતા અને સરદારનું નેતૃત્વ દેખાઈ આવે છે.

જ્યારે ટીમમાં કામ કરતા હોઇએ ત્યારે ટીમ લીડર આપણા કરતા ઉંમર કે અનુભવમાં ગમે એટલો નાનો હોવા છતાં પણ એ આપણો લીડર જ રહે છે અને એના આદેશનું પાલન કરવા માટે આપણે બંધાયેલા છીએ. ટીમ લીડરે જે નિયમો બનાવ્યા હોય એ બધાને સમાનપણે લાગુ પાડવા જોઇએ જો સીનિયર સભ્યોને નિયમ પાલનમાં છૂટછાટ આપવામાં આવે તો એની વિપરીત અસર ટીમના બાકીના સભ્યો પર પણ પડી શકે છે.

સરદાર બારડોલી આશ્રમમાં હતા તે સમયની વાત છે. ગાંધીજી આવવાના છે એવા સમાચાર મળ્યા. ગાંધીજી આવે એટલે થોડું લાંબુ રોકાણ કરે અને એના કારણે ગાંધીજીને મળવા માટે કૉંગ્રેસના કાર્યકરો દેશભરમાંથી આવે. આવનારા આ તમામ મહેમાનોની પૂરતી આગતા સ્વાગતા થાય એની સરદાર પૂરતી તકેદારી રાખે. જેમને આ માટેની વ્યવસ્થા સોંપવામાં આવી હોય એની સાથે અલગથી બેઠક કરે અને આ બધાની વ્યવસ્થા જાળવવામાં કેટલો ખર્ચો થશે એનો અંદાજ રજૂ કરવા કહે. ગણતરીઓ માંડીને અંદાજ કાઢે અને પછી સરદારને કહે , “ લગભગ ૭-૮ હજાર રૂપિયાની જરૂર પડશે.” આ ૭-૮ હજારની માંગણી સામે સરદાર ૧૪૦૦૦નો ચેક આપે.”માંગણી કરતાં પણ વધુ રકમ મળે એટલે વ્યવસ્થા સંભાળનારા રાજી થાય સરદાર એમને કડક સૂચના આપતા કહે , “ જો , જો આપેલી રકમમાંથી એક પણ રૂપિયો વધવો ન જોઇએ. લોભિયા ન થતા અને છૂટથી ખર્ચ કરજો.” સરદાર કરકસર જરૂર કરતા પણ કંજૂસાઇ નહીં. બધાની સરભરા માટે અંગત કાળજી પણ ખૂબ રાખે. સરોજીની નાયડુને ઘીમાં તળેલા મરચાં બહુ ભાવે, જવાહરલાલ અને ખાન અબ્દુલ ગફાર ખાનને કૉફી સારી જોઇએ, મૌલાના આઝાદને ચા અને સીગરેટ વગર ન ચાલે, રાજેન્દ્રબાબુને માખણવાળા ગરમ ફુલકા ભાવે અને ગોવિંદ વલ્લભ પંતને ઇસબગુલના ડબાની જરૂર પડે, આ બધી ઝીણી-ઝીણી બાબતોની સરદારને ખબર હોય. પોતે પાણીમાં રોટલો ચોળીને ખાતા પણ બીજા સાથીદારોના સ્વાદની કેવી દરકાર રાખતા !

સાથીદારો સાથેની આત્મીયતા વધારવા માટે એના ગમા-અણગમાની ખબર હોવી જોઇએ. એવું કહેવાય છે કે હૃદયનો રસ્તો પેટમાં થઇને પસાર થાય છે મતલબ કે કોઇનું દિલ જીતવા માટે એને ભાવતું ભોજન પીરસવુ જોઇએ અને આ માટે બહુ કંજૂસાઇ ન કરવી.

સરદારધામ મેગેઝિનના વાચકો જોગ

સરદારધામ ઈ મેગેઝિનના વાચકોએ
મેગેઝિન અંગેના પોતાના પ્રતિભાવો
magazine.sardardham@gmail.com
ઉપર મોકલવા વિનંતી.

- સરદારધામ યુવા તેજ-તેજસ્વિની ટીમ

ગગજી સુતરિયા
પ્રમુખ સેવક - સરદારધામ

યુવા સંવાદ-૪

ભાવનગર

એક સંકલ્પ સામાજિક ક્રાંતિ કી ઓર...

ભાવસભર ભાવનગર ખાતે સરદારધામ દ્વારા ‘યુવા સંવાદ’ કાર્યક્રમનું આયોજન કરાયું

ભાવનગર એટલે આજથી ૩૦૦ વર્ષ પહેલાં પ્રજાનું કલ્યાણ કરવા તેમજ તેનો વિકાસ કરવાના હેતુથી ભાવનગર શહેરની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. સ્થાપના માત્ર નહીં પરંતુ રોજગારી, શિક્ષણ, આરોગ્ય

જેવી પ્રાથમિક પાયાની જરૂરિયાતો પર ભાર મૂકીને તેના સ્રોત પણ ઊભા કરવામાં આવ્યા હતા. દેશની આઝાદી સમયે એક ઝટકે પોતાનું રાજય સોંપનાર ભાવનગરના મહારાજા કૃષ્ણકુમારસિંહજીનું આ રજવાડું હતું. "મારી પ્રજાનું કલ્યાણ થજો" આવા સૂત્ર સાથે રાજ કરનાર આ મહારાજાએ ૫૬૨ રજવાડામાં પોતાનું પ્રથમ રાજય સરદાર સાહેબને સોંપ્યું હતું. આ સરદાર સાહેબના વિચાર એક ભારત શ્રેષ્ઠ ભારતને મૂર્તિમંત કરવા કાર્યરત સંસ્થા સરદારધામ દ્વારા સૌરાષ્ટ્ર ઝોન યુવા તેજ તેજસ્વિની આયોજિત 'યુવા સંવાદ' કાર્યક્રમ ભાવનગર નીરુ પટેલ બૉર્ડિંગ સ્કૂલ, વાઘાવાડી રોડ ખાતે તા.૧૭-૦૯-૨૦૨૨ના રોજ યોજાયો હતો. સામાન્ય રીતે કાર્યક્રમ બાદ ભોજન હોય છે જ્યારે અહીંયા ભોજન બાદ કાર્યક્રમમાં મોટી સંખ્યામાં યુવાધને હાજરી આપી હતી. સાથે શહેરનાં વિવિધ ઔદ્યોગિક અને સામાજિક સંસ્થાઓનાં પ્રતિનિધિ, શહેરના અગ્રણી ઉદ્યોગપતિઓ, સમાજ શ્રેષ્ઠીઓ, આગેવાનો અને યુવા તેજ તેજસ્વિનીના સભ્યો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. યુવા સંવાદ સેશનમાં પ્રશ્નોનું નેતૃત્વ ગુજરાત રાજયના વરિષ્ઠ અધિકારી અને મોટીવેશનલ સ્પીકરશ્રી શૈલેશભાઈ સગપરિયાએ કર્યું હતું અને સરદારધામના પ્રમુખસેવક ગગજીભાઇ સુતરિયાએ પૂછાયેલ તમામ પ્રશ્નોના ખૂબ સરસ રીતે જવાબ આપીને સહુને માહિતગાર અને માર્ગદર્શિત કર્યા હતા. કાર્યક્રમના અંતે પાટીદાર સમાજના ઉપસ્થિત તમામ લોકોએ સામાજિક કુરિવાજો અને પારિવારિક પ્રસંગોમાં બિનજરૂરી ખર્ચ ઘટાડી યુવાનોને ઉપયોગી થવા માટે એના સર્વાંગી વિકાસ માટે આગામી ૧૦ વર્ષ સુધી યુવાનોમાં રોકાણ કરવાનો સ્વૈચ્છિક રીતે સંકલ્પ કર્યો હતો જેના શપથ સહુએ લીધા હતા. આ સમગ્ર કાર્યક્રમનું સફળ આયોજન યુવા તેજ-તેજસ્વિની સૌરાષ્ટ્ર ઝોન દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.

યુવા સંવાદ

- સરદારધામ યુવા તેજ-તેજસ્વિની ટીમ

એક સંકલ્પ સામાજિક ક્રાંતિ કી ઓર

ગોધરા

સરદાર સાહેબે જ્યાંથી પોતાની વકીલાતની કારકિર્દીની શરૂઆત કરી હતી એ ગોધરા શહેરમાં સરદારધામ યુવા તેજ-તેજસ્વિની સંગઠન દ્વારા 'યુવા સંવાદ' કાર્યક્રમ તા. ૨૫-૦૯-૨૦૨૨ના રોજ યોજાયો

ગોધરા સાથે સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલનો ખૂબ જૂનો અને જરૂરી નાતો રહ્યો છે. સરદાર સાહેબે ગોધરા

ખાતેથી વકીલાતની કારકિર્દી શરૂ કરી હતી. સાથે સાથે ઐતિહાસિક સ્ત્રોતોમાં પ્રાચીનકાળથી ગોધરાના ઉલ્લેખો મળે છે. પ્રાચીનકાળથી અત્યાર સુધીમાં ગોધરાના ગોદ્રહક, ગોદહ, ગોધ્રા અને ગોધરા એવા નામો હતા. સલ્તનત કાળ દરમિયાન ગોધરા ગાયો ચરવાની ભૂમિ તરીકે જાણીતું હતું. આઝાદી પહેલા ૧૯૧૭ માં પ્રથમ રાજકીય પરિષદ ગોધરામાં યોજાઈ હતી જેમાં ગાંધીજી, મહોમ્મદ અલી ઝીણા સહિત મોટા રાજકીય નેતાઓ હાજર રહ્યા હતા અને આ પરિષદમાં જ સરદાર વલ્લભભાઇ પટેલ સૌપ્રથમ વખત મહાત્મા ગાંધીજીને મળ્યા હતા અને તે પછી ભારતના સ્વતંત્રતા સંગ્રામમાં જોડાયા હતા. એવા સરદાર સાહેબના આદર્શો પર યુવા શકિતના સર્વાંગી વિકાસ માટે સતત અને સાતત્યપૂર્ણ કાર્ય કરતી સંસ્થા એટલે સરદારધામ. અને આ સંસ્થાના વિચારોને છેવાડાનાં સભ્યો સુધી પહોંચાડનાર સંગઠન એટલે યુવા તેજ-તેજસ્વિની સંગઠન.

આ સંગઠન દ્વારા યુવા સંવાદ કાર્યક્રમ અંતર્ગત સંસ્થા દ્વારા થતી પ્રવૃત્તિઓથી સૌને માહિતગાર કરાય છે. આ પૈકી પ્રથમ કાર્યક્રમ તા. ૨૬ ઓગસ્ટના રોજ સુરત ખાતે સરદાર સ્મૃતિ ભવન ખાતે, બીજો કાર્યક્રમ મહીસાગર જિલ્લાના લાગણીઓથી લથપથ એવા લુણાવાડા ખાતે ત્રીજો કાર્યક્રમ જૂનાગઢ ખાતે અને ચોથો કાર્યક્રમ બામરોલી રોડ, ગદકપુર ચોકડી, ગોધરામાં યોજાયો હતો. જેમાં ગોધરા શહેરનું માનવ મહેરામણ ઉમટી પડ્યું હતું. અત્યાર સુધી યોજાયેલા યુવા સંવાદ કાર્યક્રમમાં ટોટલ ૬.૫ કરોડનું અધધ કહી શકાય તેવું યોગદાન ટ્રસ્ટીઓ તરીકે જોડાઈને લોકોએ નોંધાવ્યું છે. આજના યુવા સંવાદ કાર્યક્રમમાં મુખ્ય હાર્દ સમા યુવા સંવાદ સેશનમાં પ્રશ્નોનું નેતૃત્વ શૈલેષભાઇ સગપરિયાએ કર્યું હતું. જેમાં સરદારધામ પ્રમુખસેવક ગગજીભાઇ સુતરિયાને પુછાયેલ તમામ પ્રશ્નોના સચોટ જવાબ આપીને તેમણે સહુને ઉત્સાહિત-પ્રોત્સાહિત અને માર્ગદર્શિત કર્યા હતા. આ કાર્યક્રમનું સમગ્ર આયોજન યુવા તેજ-તેજસ્વિની મધ્ય ગુજરાત દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.

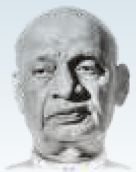

સરદારધામ

તમામ ઔદ્યોગિક-વેપારી મિત્રો માટે સોનેરી અવસર

GPBS (ગ્લોબલ પાટીદાર બિઝનેસ સમિટ-૨૦૧૮/૨૦૨૦) ની ભવ્ય સફળતા બાદ સમાજના પ્રથમ હરોળના ૧૦૦૦૦ તેમજ ૧૫૦૦૦ જેટલાં નાના - મધ્યમ બિઝનેસમેન, સમાજના વિવિધ પ્રોફેશનલ અંગો અને સરદારધામ યુવા તેજ-તેજસ્વીની (૧ લાખ સંગઠન) મળીને લાખો લોકો સુધી આપની કંપનીની પ્રોડક્ટના માર્કેટિંગ, બ્રાન્ડિંગ અને લોન્ચિંગ માટેનું ઉત્તમ પ્લેટફોર્મ એટલે "સરદારધામ-એક વિચાર" ઇ-મેગેઝિન.

તો આવો મિત્રો...સાંપ્રત પરિસ્થિતિ તેમજ આજના ટેકનોલોજીના યુગમાં સમયની સાથે તાલ મિલાવવા **પરવડે તેવા જાહેરાતના નવા દર** સાથેના અજોડ માધ્યમ એવા "સરદારધામ-એક વિચાર" ઇ-મેગેઝિનમાં જાહેરાત આપી સરદારધામ વેબસાઈટ – સોશિયલ મીડિયા, ફેસબુકના માધ્યમથી આપણાં બિઝનેસનો બહોળો પ્રચાર કરી સફળતાના શિખરો સર કરીએ...જય સરદાર...

"સરદારધામ-એક વિચાર" - ઇ-મેગેઝિન માટે જાહેરાતના નવા દર

વાર્ષિક (માસિક કુલ-૧૨ અંક)

જાહેરાતના દર
(તારીખ :- ૦૧-૦૮-૨૦ થી લાગુ)

- બીજું ટાઇટલ (અંદરનું) રૂા. ૧,૦૦,૦૦૦/- A-4 સાઇઝ GST INCL.
- ત્રીજું ટાઇટલ (અંદરનું) રૂા. ૭૫,૦૦૦/- A-4 સાઇઝ GST INCL.
- ચોથું ટાઇટલ (બહારનું) રૂા. ૬૦,૦૦૦/- A-4 સાઇઝ GST INCL.
- મેગેઝિનની અંદરના કોઈપણ એક ક્વાર્ટર પેજ માટે રૂા.૧૫,૦૦૦/- એ-૪ સાઇઝનું ક્વાર્ટર પેજ GST INCL.
- મેગેઝિનની અંદરના કોઈપણ એક હાફ પેજ માટે રૂા.૨૫,૦૦૦/- A-4 સાઇઝનું હાફ પેજ GST INCL.
- મેગેઝિનની અંદરના કોઈપણ એક ફુલ પેજ માટે રૂા.૫૦,૦૦૦/- A-4 સાઇઝ GST INCL.

મેગેઝિનમાં ઓછામાં ઓછા ૧ વર્ષ માટે જાહેરાત આપવી જરૂરી છે.

મેગેઝિનમાં આપની કંપનીની જાહેરાત માટે ડિઝાઇન આપના તરફથી આપવાની રહેશે.

૧ વર્ષની જાહેરાતની રકમનો ચેક અને ડિઝાઇન એડવાન્સમાં એક સાથે મોકલી આપવાના રહેશે.

મેગેઝિનમાં જાહેરાત માટે કે અન્ય કોઇ માહિતી માટે ૯૮૭૯૯૯૪૯૬૭ / ૭૫૭૫૦૦૧૫૯૬ પર સંપર્ક કરવો.

સરદારધામ, વૈષ્ણોદેવી સર્કલ,
એસ.પી.રીંગ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૧

/Sardardham1 • /sardardham_ • www.sardardham.org • info.sardardham@gmail.com
+91 7575001548 • @sardardham_ • Sardardham_Info • /Sardardham

સ્વામી સચ્ચિદાનંદ

દેશના આધુનિક અને વ્યવહારિક આવિષ્કારોને સમર્થન આપતા સંત

માન્યતાઓ

માન્યતાઓ ત્રણ રીતે બની હોય છેઃ (૧) પરંપરાવાદથી, (૨) પ્રતિભાવાદથી તથા (૩)પ્રયોગશાળાથી. આપણે કેટલુંક આચરીએ છીએ અને કેટલુંક માત્ર માનીએ છીએ. જેટલું માનીએ છીએ તે બધું જ આચરણલક્ષી હોવું જરૂરી નથી હોતું. દાખલા તરીકે પ્રતિદિન સ્નાન કરવું જોઈએ, મંદિર જવું જોઈએ વગેરે આચારલક્ષી માન્યતાઓ થઈ, પણ આત્મા અમર છે, ઉપર સ્વર્ગ-નરક વગેરે લોક છે, અનેક જન્મો પછી જીવાત્માને માનવશરીર મળે છે વગેરે માન્યતાઓને સીધા આચરણ સાથે ખાસ સંબંધ નથી હોતો. આત્માની અમરતા માનીને પુનર્જન્મ માનીને કે પરલોક માનીને પણ આચરણમાં કોઈ મહત્વનો ફેરફાર જોવા નથી મળતો. જે માન્યતાઓ આચરણ સાથે સીધો સંબંધ રાખતી જ ન હોય તેવી માન્યતાઓની જરૂર જ ન રખાય તો? તો તો વિશ્વ અનેક ઉપાધિઓથી બચી જાય. કારણ કે આચરણોના એટલા ઝઘડા નથી હોતા, જેટલા માન્યતાઓના હોય છે.

માન્યતાઓથી ઉભરાતું ધાર્મિક જગત 'તમે શું માનો છો ? તમે આસ્તિક છો કે નાસ્તિક છો ? તમે આસ્તિક છો તો નિરાકારવાદી છો કે સાકારવાદી છો ? તમે સાકારવાદી છો તો અવતારવાદી છો કે બિનઅવતારવાદી ? તમે અવતારવાદી છો તો કયા અવતારને માનનારા છો ? તમે ફલાણા અવતારને માનો છો તો તેના બાળરૂપને માનો છો, યુવાનરૂપને માનો છો કે પ્રૌઢરૂપને માનો છો ? તમે અવતારોનાય અવતારીને માનો છો ?'' આવી બધી અસંખ્ય માન્યતાઓથી ધાર્મિક જગત ઊભરાઈ રહ્યું છે. દ્વૈત, અદ્વૈત, વિશિષ્ટાદ્વૈત, ત્રૈત વગેરેના નાના નાના ભેદો

તો જુદા. આવી બધી અસંખ્ય પ્રકારની માન્યતાઓ, તેની ચુસ્તતા પછી અસહિષ્ણુતામાં પરિણમે છે. કારણ કે ચુસ્તતા કદી અસહિષ્ણુતા વિનાની હોતી નથી. કોઈ પણ વાદ કે સંપ્રદાય સાથે ચુસ્ત રીતે જકડાયેલો માણસ ભારોભાર અસહિષ્ણુ અને પૂર્વગ્રહી હોય છે. આવું વલણ જ પ્રજા પ્રજા વચ્ચે, સમાજ સમાજ વચ્ચે વિખવાદ તથા વિસંવાદ પેદા કરતું હોય છે. આવું વલણ માન્યતાઓથી આવે છે (આચારોથી નહિ) અને માન્યતાઓ પ્રજાજીવનમાં ઉપર કહ્યા પ્રમાણે ત્રણ પ્રકારે દૃઢ થતી હોય છે. પહેલી માન્યતાઓ પરંપરાથી બંધાતી હોય છે. પ્રત્યેક સમાજની લાંબીટૂંકી પરંપરા હોય છે. જે સમાજની પાસે લાંબી પરંપરા હોય છે, તે પ્રારંભિક માન્યતાઓના વનથી વધુ ઘેરાયેલો હોય છે. કારણ કે સમય સમય ઉપર નવી નવી માન્યતાઓ તેમાં ઉમેરાયા કરતી હોય છે. પરંપરાવાદ બુદ્ધિગ્રાહ્ય નથી હોતો અર્થાત્ જે ચાલ્યું આવે છે તે કરતા જ રહેવું જોઈએ એવું મક્કમ કહો કે જક્કી વલણ સ્થિર થઈ જતું હોય છે.

પરંપરાગત માન્યતાઓ

થોડા દિવસ ઉપર મારા આશ્રમમાં ત્રણ યુવાનો આવ્યા હતા. ત્રણેનાં માથાં મૂંડાવેલાં હતાં. ભદ્ર અને વ્યક્તિત્વવાળા આ યુવાનોને મેં પૂછ્યું કે માથાં કેમ મૂંડાવ્યાં છે ? તો કહેઃ ‘પિતાજી દેવ થઈ ગયા છે. તેમની વિધિ કરવા અમે અમેરિકાથી આવ્યા છીએ. અમારી દાદીમાએ જીદ પકડી કે માથું તો મૂંડાવવું જ જોઈએ. દાદીમાની મક્કમતા આગળ અમારું કાંઈ ન ચાલ્યું, એટલે અમારે માથું મૂંડાવવું પડ્યું.’ મેં કહ્યું, ’હવે અમેરિકામાં તમને કાંઈ તકલીફ પડશે ?" તો કહે : ‘અમને તો ઠીક પણ મમ્મીનું માથું પણ મૂંડાવી નાખ્યું છે. તેમના દુઃખનો પાર નહિ રહે. ઘણું સમજાવવા છતાં દાદીમા માન્યાં નહિ અને અમેરિકાથી આવેલી મમ્મીનું માથું પણ મૂંડાવી નાખ્યું. બાપજી, મમ્મીના એટલા સરસ વાળ હતા કે જ્યારે વાળંદ તે વાળ ઉતારતો હતો ત્યારે અમારી આંખમાં પાણી આવી ગયું હતું.’ હવે થોડા જ દિવસમાં મમ્મીને પાછું અમેરિકા જવાનું છે. પાસપોર્ટ ઉપર જે ફોટો છે તેમાં અને અત્યારના ચહેરામાં બહુ પરિવર્તન આવી ગયું છે. ન કરે નારાયણ ને જો વિસા આપનાર કર્મચારીને વિશ્વાસ ન બેસે તો કદાચ મમ્મીને પાછું પણ ફરવું પડે. એ જે થવું હોય તે થાય, પણ જ્યાં સુધી દાદીમા જીવે છે અને જ્યાં સુધી પરંપરાવાદ જીવે છે ત્યાં સુધી પ્રત્યેક મમ્મીને વાળ ઉતરાવવા જ પડશે. એવું ન પૂછો કે આ વાળ શા માટે ઉતરાવવા પડે છે ? શું તેનાથી મરનારની સદ્‌ગતિ થાય છે ? ના ના, એવા તર્કો કરવાના જ નહિ, બસ પરંપરા એટલે પરંપરા. ખરું-ખોટું, સગવડ-અગવડ કાંઈ જ વિચારવાનું નહિ. પરંપરાગત માન્યતાઓ પ્રમાણે કરવાનું જ.

આવી અસંખ્ય માન્યતાઓ આજે અપ્રસ્તુત બની ગઈ હોય તોપણ તેને પ્રસ્તુત કરવાનો આગ્રહ - કેટલીક વાર તો દુરાગ્રહ - ચાલુ જ રહેતો જોઈ શકાય છે. પરંપરાવાદી બધી જ માન્યતાઓ હવે અપ્રસ્તુત છે તેવો કહેવાનો ભાવ નથી. આજે પણ કેટલીક માન્યતાઓ પ્રસ્તુત છે, કલ્યાણકારક છે, તેનો બચાવ થવો જોઈએ. જેમ કે સગોત્ર વિવાહ બને ત્યાં સુધી ન થવા જોઈએ. મેં આશ્ચર્ય વચ્ચે જોયું કે મારા આશ્રમના કૂતરાઓમાંથી નર કૂતરાઓ છેલ્લા પંદર-વીસ દિવસથી ગાયબ થઈ ગયા. માત્ર કૂતરીઓ જ રહી ગઈ. નવા નવા કૂતરાઓ આશ્રમમાં આંટા મારવા લાગ્યા. મેં લોકોને પૂછ્યું પણ ખરું કે આપણા કૂતરાં કેમ દેખાતા નથી ? સૌએ કહ્યું કે હા, હમણાંથી દેખાતાં નથી. ગઈ કાલે જ કૂતરાઓ પાછા દેખાવા લાગ્યા તથા હતા તેવા જ સ્થિર થઈ ગયા. પેલા બહારના ભટકતા કૂતરાઓ પણ

હવે દેખાતા નથી. મને સમજાયું કે અત્યારે કૂતરાંનો પ્રજનનકાળ છે. કૂતરાં પણ પોતાની સંતતિને સગોત્રને નાતે ત્યાજ્ય માને છે. એટલે કોઈ અલિખિત શાસ્ત્ર પ્રમાણે તેઓ બીજા સ્થળે ચાલ્યા ગયા અને બીજા અહીં આવી ગયા, જેથી આગળ જન્મનારાં બચ્ચાં એક જ વંશનાં ન જન્મે. માણસે પશુ-પક્ષીઓ પાસેથી ઘણુંબધું શીખવાનું છે. જે પરંપરાવાદી માન્યતાઓ કલ્યાણકારી હોય તેનું રક્ષણ થવું જ જોઈએ. તેને સંસ્કૃતિનો મૂલાધાર કહી શકાય.

પ્રતિભા દ્વારા સ્થાપિત માન્યતાઓ

બીજી માન્યતાઓ પ્રતિભા દ્વારા સ્થાપિત થતી હોય છે તથા પોષિત થતી હોય છે. પ્રત્યેક પ્રજામાં પ્રત્યેક વ્યક્તિ પ્રતિભાશાળી નથી. હોતી. હજારોમાં એકાદ પુરુષ પ્રતિભાનો સ્વામી બનતો હોય છે. આવી વ્યક્તિ ધાર્મિક, આધ્યાત્મિક, દાર્શનિક માન્યતાઓ સ્થાપિત કરતી હોય છે. અનુયાયી પ્રજા પેલી વ્યક્તિને પ્રતિભાશાળી વ્યક્તિ માનવાની જગ્યાએ પૂર્ણ વ્યક્તિ, સર્વજ્ઞ, ભગવાન વગેરે નામોથી સ્વીકારી લે છે અને તેની પ્રચલિત કરેલી માન્યતાઓને જડબેસલાક પકડી લે છે. અહીંથી સંપ્રદાયો, મતો, પંથો શરૂ થાય છે. મતોની માન્યતાઓ ચાલુ રાખવા આચાર્યો અને પંડિતો જોઈએ, જે પોતાની ચીલાચાલુ પ્રતિભાને જૂની માન્યતાઓની સચોટ સાબિતીમાં લગાવી રાખે. અનુયાયીઓ આવી માન્યતાઓમાંથી જરા પણ આઘાપાછા ન થાય અને ચુસ્ત રીતે તેને વળગી રહે એ જ કામ આચાર્યો તથા પંડિતો કરતા હોય છે. સતત આમ કરતા રહેવાથી સંપ્રદાયોનું આયુષ્ય લંબાતું રહે છે. પણ

સાથોસાથ પ્રજા વધુ ને વધુ જુનવાણી અને પછાત પણ બનતી રહે છે. નવું જ્ઞાન, નવી માન્યતાઓ તે સ્વીકારી નથી શકતી કારણ કે પ્રાચીનતામાં જ પૂર્ણતા હતી. અર્વાચીનતામાં માત્ર કપોળ કલ્પના છે તેવું તેના મગજમાં વારંવાર ઠસાવવામાં આવ્યું હોય છે.

પ્રતિભા દ્વારા જે માન્યતાઓ પ્રગટી હોય છે, તે બધાની એકસરખી જ નથી હોતી, કારણ કે પ્રતિભાની સાથે જોડાયેલા દ્રષ્ટિકોણો એકસરખા નથી હોતા. બધા જ ધર્મોના

બધા જ પ્રવર્તકો મહાન પ્રતિભાશાળી હતા. તોપણ બધા વચ્ચે કલ્પનાતીત મતવૈષમ્ય છે. તેનું કારણ તેમની પ્રતિભાની ન્યૂનતા નહિ, પણ દૃષ્ટિકોણની વિભિન્નતા છે. બુદ્ધ, મહાવીર, શંકર, રામાનુજ, દયાનંદ, કૃષ્ણમૂર્તિ વગેરે બધા જ પ્રતિભાશાળી છે. છતાં વિચારભેદ તો દેખાય જ છે. અનુયાયીઓ તો પોતપોતાના પ્રવર્તક ગુરુને જ સાચા માની એક જ ઝાટકે બીજા બધાને ભ્રમણામાં પડેલા માની લે છે. પણ જે લોકો અનુયાયી નથી પણ સત્યશોધક છે, તે લોકો સારી રીત સમજી શકતા હોય છે કે ગમે તેટલી પ્રતિભા હોય તો પણ વ્યક્તિ અધૂરી જ છે તેનું જ્ઞાન દેશકાળ સાપેક્ષ જ હોય છે. ભિન્ન દેશ તથા ભિન્ન કાળમાં તેવું જ્ઞાન બદલાતું રહે છે. કારણ કે કાળની સાથે જ્ઞાન પણ દોડતું રહે છે. જો કાળ દોડે અર્થાત્ ઈ.સ. એકમાંથી ૧૯૯૧ થઈ જાય અને જ્ઞાન પેલા એક ઈ. સ.માં જ પલાંઠી વાળીને બેસી જાય તો તેવું જ્ઞાન ૧૯૯૧ માટે બહુ ઉપયોગી ન રહે, અરે, કેટલીક વાર તો હાનિકારક જ બની જાય. ખાસ કરીને ભૌતિક જ્ઞાનમાં તો ગતિ હોવી જોઈએ.

પ્રતિભા અને પ્રયોગશાળા

આપણે સૌએ એ વાત ભૂલવી ન જોઈએ કે પૂર્વના મહાન ધાર્મિક પુરુષોએ જે કાંઈ ભૌતિક માન્યતાઓ સ્થાપિત કરેલી તે પ્રતિભાના જોરે કરેલી. તેમની પાસે પ્રયોગશાળાઓ ન હતી. પ્રયોગશાળા વિનાની માત્ર પ્રતિભાથી સ્થપાયેલી માન્યતા એટલા માટે જ પરસ્પર ભિન્નતા ધરાવે છે, દાખલા તરીકે સૂર્ય, ચંદ્ર, ગ્રહો, નક્ષત્રો વિશેની માન્યતાઓ, પૃથ્વી નથી ફરતી પણ સૂર્ય જ ફરે છે, પૃથ્વીનો ગોળ આકાર નથી પણ રકાબી જેવો આકાર છે, પાંચ મહાભૂતોના પરમાણુઓ જ મૂળ તત્ત્વો છે વગેરે વગેરે માન્યતાઓ તે સમયની પ્રતિભાથી નક્કી થયેલી છે. પ્રયોગશાળાના આવ્યા પછી આ માન્યતાઓમાં ભારે ઊથલપાથલ થઈ છે. પ્રતિભા અને પ્રયોગશાળાને પરસ્પર દુશ્મન ન બનાવવાં જોઈએ. પણ જો તેમને દુશ્મન બનાવાયાં તો પ્રયોગશાળાનો જ વિજય થશે, કારણ કે તેના માટે અલગ અલગ દ્રષ્ટિકોણ નથી હોતો. જે વસ્તુ અમેરિકામાં સિદ્ધ થઈ છે, તે જ વસ્તુ તે પ્રમાણે પ્રયોગ કરવાથી વિશ્વભરમાં સિદ્ધ થઈ શકે છે. પ્રયોગશાળાથી સાબિત થયેલું સત્ય, વ્યક્તિગત કે જાતિગત નથી હોતું પણ સર્વગત હોય છે. શરીરવિજ્ઞાન, જીવવિજ્ઞાન, અન્તરીક્ષવિજ્ઞાન, અણુવિજ્ઞાન, રસાયણ-વિજ્ઞાન વગેરે પ્રત્યેક ક્ષેત્રનું વિજ્ઞાન આજે ખૂબ જ વિકસ્યું છે. પરંપરાવાદથી આવેલી કે પ્રતિભાવાદથી સ્થિર થયેલી પ્રાચીન માન્યતાઓ સામે બહુ મોટો પડકાર ઊભો થયો છે. આ પડકારને પહોંચી વળવા વિજ્ઞાન પ્રત્યે ધિક્કાર અને તુચ્છકાર દ્વારા પ્રાચીન માન્યતાઓને રક્ષણ આપવાનું વલણ કદી સફળ થવાનું નથી. કારણ કે પ્રયોગશાળા, માત્ર શ્રદ્ધાથી માની લેવાની વાતો નથી કરતી, તે તો પ્રયોગ કરીને સાબિતી મેળવવાની છૂટ આપે છે. એટલે હવે ધર્મ કે અધ્યાત્મને વિજ્ઞાન વિરોધી બનાવી રાખવાથી તો પ્રજાને ગુમરાહ કરવાનું જ કાર્ય થશે. હવે જરૂર છે પરંપરા, પ્રતિભા અને પ્રયોગશાળાનો સરવાળો કરવાની. ભારતની પ્રતિભા માત્ર જૂની માન્યતાઓને બચાવવાના કાર્યમાં જ ન વપરાય, પણ તે પ્રયોગશાળામાં જાય અને તમામ પૂર્વગ્રહોથી મુક્ત થઈને નવાં નવાં સત્યો શોધે. પ્રજાનું માનસિક વલણ પણ એવું થાય કે તે સત્યોને સ્વીકારી શકે તથા તેની કદર કરી શકે. પ્રયોગશાળા સાથે જેનો સખત વિરોધ હોય તેવી કપોળ કલ્પિત માન્યતાઓમાંથી તે વહેલી તકે છૂટે. પ્રયોગશાળાની સીમાથી બહારનાં ક્ષેત્રો વિશેની માન્યતાઓ માટે તે સહિષ્ણુ બને, ઝનૂની ન બને. કારણ કે તે માત્ર પ્રતિભાથી સ્થાપિત થયેલી માન્યતાઓ છે.

સરદારધામ મેગેઝિનના વાચકો જોગ

સરદારધામ ઈ મેગેઝિનના વાચકોએ
મેગેઝિન અંગેના પોતાના પ્રતિભાવો
magazine.sardardham@gmail.com
ઉપર મોકલવા વિનંતી.

એચ. એસ. પટેલ
આઇ.એ.એસ.(નિ.)
સી.ઈ.ઓ., સરદારધામ

લોકોપયોગી માર્ગદર્શન

જમીન મહેસૂલ કાયદામાં "લેન્ડ ટાઈટલ" આપવાની જોગવાઈ કરવી જરૂરી

જમીન મહેસૂલ અધિનિયમ - ૧૮૭૯ જમીન અને જમીન મહેસૂલ નિયમન કરતો કાયદો છે, કાયદાના હાર્દ પ્રમાણે Fiscal Purpose નાણાંકીય (મહેસૂલ) હેતુ માટે છે એટલે જમીનના સર્વે અને સેટલમેન્ટ પ્રમાણે જમીનની પ્રત પ્રમાણે જમીન મહેસૂલ કેટલું લેવું અને કોની પાસેથી લેવું તે અંગે મહેસૂલ વિભાગનો વહીવટી ૧ થી ૧૮ નમૂનાના માધ્યમથી થાય છે. જેમાં સામાન્ય પ્રજામાં ગામનો નમૂનો નંબર-૬ (હક્કપત્રક) અને નમૂના નં.૭/૧૨ પ્રચલિત છે અને તેનું મુખ્ય કારણ પણ એ છે કે ગામના નમૂના નં.૬ કે જેનાં તમામ પ્રકારના વ્યવહાર, વેચાણ, તબદીલી કે મહેસૂલી અધિકારીઓના હુકમ થાય તેની પણ નોંધ ફેરફાર રજિસ્ટર તરીકે ઓળખાતા નમૂના નં.૬માં થાય છે અને આ હક્કપત્રકમાં સંબંધિત સર્વે નંબરમાં જે જે ફેરફારો થાય તે તમામ ફેરફાર નોંધોની વિગતોથી જમીન અંગેની જાણકારી મળે છે. જ્યારે નમૂના નં.૭માં કબજેદાર તરીકે જમીનને લગતી તમામ માહિતી, ક્ષેત્રફળ, આકાર, કબજેદારનું નામ, જમીન નવી સત્તા પ્રકાર છે કે જૂની સત્તા પ્રકાર છે તેનો ખ્યાલ આવે છે. આમ આ બંને નમુના જમીન ધારકો માટે અગત્યના છે. બીજું કે હક્કપત્રકની નોંધોના ફેરફાર વિરૂધ્ધનું પુરવાર ન થાય ત્યાં સુધી માન્ય રાખવાના છે. (Unless Contrary Proved) અને આ ફેરફારો સબંધિત કોઈને તકરાર / વાંધો હોય તો કલેક્ટરથી શરૂ કરી – મામલતદાર કક્ષા સુધી અપીલ / રિવિઝન થઈ શકે છે અને સૌથી મહેસૂલી બાબતોમાં સર્વોચ્ચ અપીલીય / રિવિઝન

ધરાવતી સરકારશ્રીની સત્તા ભોગવનાર તરીકે સચિવશ્રી (અપીલ્સ) મહેસૂલ વિભાગ છે. જ્યારે ગણોતધારો / સીલિંગ વિગેરે બાબતોમાં ગુજરાત જમીન મહેસૂલ પંચ છે. (GRT)

જ્યારે જમીન / મિલકત અંગે માલિકીપણાનો વિવાદ થાય ત્યારે માલિકી હક્ક નક્કી કરવાની સત્તા સિવિલ કોર્ટને છે. આમ જમીન મહેસૂલનું રેકર્ડ કબજેદારના હક્ક નક્કી કરતું વ્યવસ્થાતંત્ર છે. હવે જમીન મહેસૂલના ટાઈટલના કાયદેસરના હક્કના મુદ્દા ઉપર આવીએ તો સરકારે આજકાલ મોટાભાગના વ્યવહારો કમ્પ્યૂટરાઈઝેશન કરવાના ભાગરૂપે ઓનલાઈન પધ્ધતિ અપનાવવામાં આવી છે. જેમાં જમીન / મિલકતના વ્યવહારો માટે ‘‘ઈ ધરા’’ કેન્દ્રમાં ફેરફારની અરજી કરવી પડે છે તે સાથે સરકારે બિનખેતી / શરતફેરની પરવાનગી, ‘‘ખેડૂત ખરાઈ પ્રમાણપત્ર’’ મેળવવા માટે ‘‘ઓનલાઈન’’ પધ્ધતિ કરવામાં આવી છે. આ ઓનલાઈન પધ્ધતિમાં તમામ પ્રકારના પુરાવા રજૂ કરવાની અને સાબિત કરવાની જવાબદારી અરજદાર / કબજેદાર ઉપર છે અને તે ઉપરાંત મારી સમક્ષ જે મોટાપાયે રજૂઆતો થઈ છે તેમાં વડીલોપાર્જિત ખેડૂત હોવા છતાં પેઢીનામામાં જણાવ્યા છતાં ઉત્તરોત્તર લોહીના સબંધો હોવા છતાં, ખેડૂત ખરાઈ પ્રમાણપત્ર સરળતાથી મળતાં નથી. આ તમામ પ્રકારની નોંધો તેમજ અગાઉની નોંધો મહેસૂલીતંત્ર દ્વારા પ્રમાણિત કર્યા હોવા છતાં, પાછલા તબક્કે નોંધો રિવિઝનમાં લેવાનું કારણ બતાવીને નામંજૂર કરવામાં આવે છે. આજ રીતે બિનખેતીના કિસ્સામાં ૧૯૫૧થી એટલે કે મહેસૂલી રેકર્ડની નોંધો રજૂ કરવાનું જણાવવામાં આવે છે અને ઓનલાઈન પધ્ધતિમાં અરજી કરવાની જોગવાઈ કરી હોવા છતાં પાછળથી હાર્ડ કોપી પણ રજૂ કરવા જણાવવામાં આવે છે અને બિનખેતીની પરવાનગીઓ ક્ષેત્રફળમાં ફેરફાર, સીલિંગ કેસ, સ્ટેમ્પ ડ્યુટી, બિનખેડૂત / ખેડૂત હોવાની નોંધોની ચકાસણી વિગેરે બાબતો રજૂ કરીને બિનખેતીની પરવાનગીઓ નામંજૂર કરવામાં આવે છે. આમ એકબાજુ સરળીકરણ કરવાની વાતો કરવામાં આવે છે. જ્યારે વાસ્તવિક રીતે જોવામાં આવે તો ઉપર જણાવેલ સ્થિતિ પ્રવર્તે છે અને મહેસૂલી રેકર્ડ, મહેસૂલ વિભાગના અધિકારીઓની કસ્ટડીમાં તેમજ મહેસૂલીતંત્ર દ્વારા જે નોંધો / હુકમો કરવામાં આવે છે તેઓ દ્વારા પાછળથી જ્યારે બિનખેતી કરાવવાના તબક્કે કે હેતુફેર / નવી શરતની જમીનોમાં મંજૂરી માંગવામાં આવે છે ત્યારે જુદા જુદા મુદ્દા ઊભા કરીને નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

ઉપર્યુક્ત પરિપ્રેક્ષ્યમાં ભારત સરકારે પણ ઘણા વર્ષો પહેલાં “Right to Land Title” કાયદો ઘડવા જણાવેલ છે. આ અંગે રાજસ્થાન, આંધ્રપ્રદેશ તેમજ અન્ય રાજ્યોએ આવા કાયદા ઘડીને લેન્ડ ઉપરનું ટાઈટલ આપવાનો અધિકારી આપેલ છે. અત્યારે આપણે કોઈ એડવોકેટ કે RERAની પરવાનગી મેળવતી વખતે એડવોકેટનું ટાઈટલ સર્ટિફિકેટ રજૂ કરવું પડે છે અને આ મેળવવામાં અરજદારે ખર્ચ / ફી ચૂકવવી પડે છે અને જ્યારે રાજ્ય સરકાર ૧૯૫૧થી મહેસૂલી રેકર્ડના ઉતારા રજૂ કરવાનું અરજદારને જણાવે અને જ્યારે આ રેકર્ડ મહેસૂલી તંત્ર પાસે રેકર્ડ નિભાવવાના ભાગરૂપે છે ત્યારે સરળતાથી સાચા કબજેદારો / ખેડૂત ખાતેદારનો કિસ્સામાં ‘‘લેન્ડ ટાઈટલ’’ આપવાની જોગવાઈ કરતો કાયદો હાલના જમીન મહેસૂલ કાયદામાં હક્કપત્રકના ચેપ્ટર-૧૦માં જ કરી શકાય તેમ છે અને આ ઉપરાંત જમીન મહેસૂલ કાયદામાં જ ખેડૂત ખાતેદારને ખાતાવહી આપતી કાયદાકીય જોગવાઈ છે અને આ ખાતાવહી ‘‘જમીનના ટાઈટલ’’ જેવી જ ગરજ સારે તેમ છે પરંતુ રાજ્ય સરકારનો મહેસૂલ વિભાગ ખેડૂતોને ખાતાવહી આપવાની કામગીરી કરતો નથી, જો આ કરવામાં આવે તો રાજ્ય સરકાર જે મહેસૂલીતંત્રમાં લોકાભિમુખ વહીવટના ભાગરૂપે સરળીકરણ કરવા માંગે છે તે સાચા અર્થમાં થશે બાકી હાલ મારી પાસે જે જાણકારી છે તે મુજબ હાલ ઉપર્યુક્ત વર્ણવેલ કિસ્સાઓમાં બિનખેતીની પરવાનગી અને ખેડૂતને ખરાઈ પ્રમાણપત્ર મેળવવામાં વધારે મુશ્કેલીઓ પડે છે અને સરકારે મહેસૂલી રેકર્ડની જવાબદારી લેવાના બદલે અરજદાર ઉપર જવાબદારી (Onus) નાખવામાં આવે છે. જેથી “Right to Land Title” કાયદો ઘડવાથી મહેસૂલી વહીવટ લોકભોગ્ય બનશે.

‘‘ભારત સરકારે સૂચવેલ જમીન ઉપરનું ટાઈટલ આપતો કાયદો ઘડવો જરૂરી’’

પદ્મશ્રી ગુણવંત શાહ
ગુજરાતના લબ્ધપ્રતિષ્ઠિત કટાર લેખક

ખારેક ખાધી એ વાતને કેટલાં વર્ષ થયાં?

ઘરમાં એક પ્રયોગ કરવા જેવો છે. કમરખ નામનું ફળ બજારમાંથી ખાસ લાવીને બાળકોને પૂછ્યું : 'આ ફળનું નામ શું?' ઘણુંખરું જવાબ નહીં મળે. કેટલાં બાળકોએ કમરખીનું ઝાડ જોયું હશે? કમરખની ખટાશ સાવ અનોખી હોય છે. ધીરે ધીરે કમરખ જીવનમાંથી અલોપ થતું જાય છે. સંસ્કૃતમાં કમરખને ‘કર્મરંગ’ કહે છે.

બીજો પ્રયોગ પણ કરવા જેવો છે, તાડના મધુર ફળને તાડફળી કહે છે. બહુ ઓછાં બાળકોએ તાડફળી જોઈ હશે કે ચાખી હશે. તાડ જેવા ઊંચા ઝાડને જોઈને ઘણાખરા લોકોને તો ખ્યાલ જ નથી આવતો કે એને ફળ હોઈ શકે. શબ્દકોશમાં એ ફળને ‘તાડગોળો તરીકે ઓળખાવ્યું છે, પરંતુ વ્યવહારમાં એ શબ્દ ઝાઝો પ્રચલિત નથી. તાડના રસમાંથી બનતો તાડગૉળ ચૉકલેટ જેટલો મીઠો લાગે. મોટા ભાગે નવી પેઢી તાડ અને ખજૂરીમાંથી વહેતા અમૃત જેવા મધુર રસ નીરાથી અજાણી રહી ગઈ છે. શિયાળાની સવારે તાજો નીરો પીવા માટે તાપી નદી તરીને અમે સામે પાર આવેલા સિંગણપોર ગામે જતા અને માતા-પિતા ન જાણે એમ ફરીથી તાપી તરીને ચૂપચાપ ઘરે આવી જતા. શિયાળાની કડકડતી ઠંડીમાં તાપીનું પાણી ટાઢુંબોળ લાગતું, પણ નીરો પીવાનો લોભ છૂટતો નહીં. ચાર આના

(પાવલી) પાણીમાં પડી ન જાય તેથી ચડ્ડીમાં દબાવતા. નીરાની મધુરતા કુદરતી અને તેથી સાવ અનોખી. વૃક્ષના થડ દ્વારા ધરતીમાંથી કેટલું માધુર્ય વૃક્ષને ચોથે માળે છેક ટોચ પર પહોંચ્યું હશે? આજે પણ એ વિસ્મય કુંવારું જ રહ્યું છે. ક્યાંક નીરા કેન્દ્ર પર નીરો મળી જાય ત્યારે ઉંમર ખરી પડે છે અને બાળપણ ઊગી નીકળે છે. કોકાકોલાની બાટલી મોંએ માંડનારી પેઢીને હવે કદાચ નીરો નહીં પણ ભાવે. એમાં નીરાનો કોઈ વાંક નથી. કદાચ જમાનો બદલાય તેમ સ્વાદ પણ બદલાતો હશે.

વડોદરામાં થોડા મહિનાઓ પર એક અનોખો લગ્ન સમારંભ ગોઠવાયો. ઘરના આંગણાની હરિયાળી પર માત્ર ૭૫ જેટલાં ખાસ મિત્રો અને સ્વજનો શિયાળાની સવારે એકઠાં થયાં. વર કે કન્યા માટે અજાણ્યો એવો એક પણ ચહેરો ત્યાં ઊભેલાં વૃક્ષો વચ્ચે અટવાતો ન હતો. આર્યસમાજ વિધિથી લગ્ન કરાવનાર બે સ્ત્રીઓ હતી અને તેમાંની એક તો વરરાજાની સગી ફોઈ થાય. બંને બહેનો શુદ્ધ ઉચ્ચાર સાથે વેદમંત્રો બોલતી જાય અને વિધિ પ્રમાણે હોમહવન કરતી જાય. આસપાસ બેઠેલાં સૌ સ્વજનો વિધિમાં ભાવપૂર્વક સામેલ થયાં. નહીં કોઈ કોલાહલ કે નહીં ભીડ! જો લગ્નવિધિ ઘોંઘાટ અને ગોટાળા વચ્ચે જ પતાવવાની કે પતાવી મારવાની હોય તો એ કરવી જ શા માટે? પવિત્ર ગણાતી વિધિ વચ્ચે સૌ મિત્રોએ કાન દઈને વેદમંત્ર સાંભળ્યોઃ ‘સ્વસ્તિ ન ઈન્દ્રો વૃદ્ધશ્રવાઃ... સ્વસ્તિ નઃ બૃહસ્પતિર્દધાતુ’ ઈન્દ્રને ‘વૃદ્ધશ્રવા’ કહ્યો કારણ કે તેની શ્રવણ કરવાની શક્તિ અદ્‌ભુત છે. એ સૂર્યનો પ્રતિનિધિ છે. સૂર્ય પોષણ કરનારો (પૂષન) છે. બૃહસ્પતિ શબ્દનો સ્વામી છે. મંત્રમાં દેવોના અનુગ્રહની યાચના છે.

લગ્નવિધિ પૂરી થઈ પછી ઘરના ડ્રોઈંગ અદ્‌ભુત રૂમ માં સ્વચ્છ પાથરણાં પર પલાંઠી વાળીને સૌ નિરાંતે જમ્યાં. સુરતી રસોઇયાએ કેસર બદામ અને ચોખ્ખા ઘીથી મઘમઘતી લાપસી બનાવેલી. કતારગામની પાપડીનું ઊંધિયું હતું અને સાથે કેળાંમેથીનાં ગરમ ગરમ ભજિયાં

હતાં. દાળ (ડખું)નો સ્વાદ પણ મૂળે સુરતી કુળનો હતો. ભોજનને અંતે સૌએ તાજી વલોવેલી (લસ્સી નહીં) છાશ ધરાઈને પીધી. સંસ્કૃતમાં સુભાષિત છેઃ ભોજનાન્તે તક્રમ્ પેયમ્ તક્રમ્ શક્રસ્ય દુર્લભમ્ (ભોજનને અંતે છાશ પીવી જોઈએ, છાશ તો ઇન્દ્ર એટલે કે શક્રને પણ દુર્લભ છે). છેવટે વડોદરાનાં પ્રખ્યાત શિંગોડા પાન વહેંચાયાં.

આજકાલ રીસેપ્શનમાં બુફેનાં ટેબલો પર પંજાબી વાનગીઓનું આક્રમણ થતું હોય છે. લોકો ઊભા ઊભા ઋષભ શૈલીથી ચાર-પાંચ જાતની મીઠાઈઓ ઉપરાંત મલાઈ-કોફતા, પાલક-પનીર, દાલફ્રાય, દાલ-મખ્ખની, મટર-પનીર, પનીર ટીકામસાલા, વેજીટેબલ કોલાપૂરી, છોલેભટુરે, પુલાવ, બિરિયાની, સ્પ્રિંગરોલ, દિલ્હીચાટ (પાણીપૂરી, સેવપૂરી, પાપડીચાટ, દહીં બટાટા પૂરી ઇત્યાદિ) ખાતી વખતે મિત્રો સાથે વાતો કરતા રહે છે. ચાવીને ખાય એ બીજા! ડેસર્ટમાં પુડિંગ, આઈસક્રીમ, કુલફી, જેલી વિથ આઇસક્રીમ કે ફ્રૂટડિશ હોય છે. જમતાં પહેલાં છોકરાંને માટે પોપકોર્ન અને છીણેલા બરફના શરબતી ગોળાની વ્યવસ્થા હોય છે, જ્યાં મોટેરાં પણ જલજીરા સૂપ પીધા પછી પહોંચી જાય છે. છેક છેવટે ગળ્યા મુખવાસનાં વિવિધ પેકેટો ઉપરાંત અનેક જાતનાં પાન તૈયાર હોય છે. બધી જ વાનગીઓમાં ખાંડ, મીઠું, મરચું અને ઘી-તેલ ભરપૂર હોય છે.

ભોજન પછી તૃપ્ત થયેલો માણસ ઓડકાર ખાય છે. ઓડકાર આખરે શું છે? ખાઈ લીધા પછીના દિવ્ય પરિતોષની એ પહોંચ રસીદ છે. મહાનગરની દોડધમાલે માણસ પાસેથી નિરાંત છીનવી લીધી છે. ઓડકાર એટલે નિરાંતે જમ્યાનો પુરાવો. સુરતમાં મારી પાડોશમાં સદ્ગત કવિ જયંત પાઠક રહેતા હતા. ભોજન લીધા પછી તેઓ જે ઓડકાર ખાતા તે મને સંભળાતો. બ્રાહ્મણો ભોજન વખતે ખોટી ઉતાવળ નથી કરતા. તેઓ અન્નબ્રહ્મનો આદર કરનારા છે. જયંતભાઈને ખબર પણ નહીં હોય કે એમનો પાડોશી એમના બ્રાહ્મણિયા ઓડકારની અદેખાઈ કરતો હતો. દિવસે દિવસે ઓડકારની સંખ્યા ઘટતી જાય છે અને હૃદયરોગના હુમલાની સંખ્યા વધતી જાય છે. બેઠા બેઠા ખાવાની જગ્યાએ ઊભા ઊભા ખાવાનું શરૂ થયું અને હવે ચાલતાં-ચાલતાં કે દોડતાં દોડતાં ખાવાનું પણ શરૂ થશે. પ્રગતિ એટલે જ નિરાંતની અધોગતિ!

તમે ખારેક ખાધી, એ વાતને કેટલાં વર્ષો થઈ ગયાં? નાના હતા ત્યારે લગ્ન વખતે કાકી-માસી-વેવાણ ખૂમચો લઈને પતાસાં કે અખરોટ કે આલૂ વહેંચવા નીકળતાં. નાનડિયાં ઝૂંટાઝૂટ કરતાં બારણાં અને બારસાખ વચ્ચે અખરોટ દબાવીને કોચલું જુદું પાડ્યા પછી એનો ગલ ખાવાની મજા પડતી. આલૂ ખાઈ લીધા પછી સખત પડ પથરા વડે તોડીને નાની બદામ જેવી મીંજ ખાવાની મજા પડતી. બાળકો માટે હવે ખારેક, અખરોટ, કાજુ, આલૂ, લાલ દ્રાક્ષ, કાળી દ્રાક્ષ, બદામ, પિસ્તાં, ખજૂર, અંજીર અને ચારોળી ખાવાને બદલે સ્વાદ વધારવા માટે વાનગીઓમાં ઉપરથી ભભરાવવાનો મેવો બનતાં જાય છે.

સૂકા મેવા મોંઘા છે, પરંતુ કેડબરી કે અમૂલ ચૉકલેટ જેટલાં મોંઘા નથી. એક ગૃહિણીએ પોતાનાં બાળકો માટે યુક્તિ કરી. એણે બાળકોને કહ્યું : ‘આજે હું તમને કેડબરી-ખજૂર અને કેડબરી-કાજુ ખવડાવીશ.’ યુક્તિ સફળ રહી. માણસને જે મોંઘું ન પડવું જોઈએ તે મોંઘું પડે છે અને જે મોંઘું પડવું જોઈએ તે મોંઘું નથી પડતું. ગુટખા મોંઘા નથી પડતા, પરંતુ ફળો મોંઘાં પડે છે. નવી પેઢી વધારે પડતી સ્માર્ટ છે. એને શું ખાવું, ક્યારે ખાવું, ક્યાં ખાવું, કેટલું ખાવું અને કેટલી વાર ખાવું તે નથી સમજાતું. એને શું ન ખાવું તેની પણ ખબર નથી. એ ગમે ત્યાં, ગમે ત્યારે, ગમે તેમ, ગમે તે અને ગમે તેટલું ખાઈ શકે છે અને વળી ‘પી’ શકે છે. નવી પેઢીનું પ્રિય ગીત છે : ‘રાતકો ખાઓ પીઓ, દિનકો આરામ કરો.’

હવે નવી પેઢી થોડીક જાગી ચૂકી છે. તંદુરસ્તી અંગેની સભાનતા વધતી જાય છે. સ્ત્રીઓ સૌંદર્ય અને તંદુરસ્તી અંગે સભાન બની છે. નવી પેઢીને સત્યવાદી હરિશ્ચંદ્રના પુત્ર રોહિતને ઈન્દ્રે કહેલી વાત જણાવવી છે. શુનઃશેપ વ્યાખ્યાનમાં ઇન્દ્ર રોહિતને કહે છે : ‘ચરાતિ ચરતો ભગઃ ।’ એ શ્લોકનો અનુવાદ સદ્ગત રામનારાયણ વિશ્વનાથ પાઠકે સુંદર પંક્તિઓમાં પ્રકટ કર્યો છે :

બેસે છે ભાગ્ય બેઠાનું, ઊભું ઊભા રહેલનું;
સૂતેલાનું રહે સૂતું, ચાલે ભાગ્ય ચલંતનું.
થાય છે કલિ સૂવાથી, દ્વાપર બેસવા થકી;
બને ત્રેતા થતાં ઊભો, ચાલતાં કૃત થાય છે.

સુધા મૂર્તિ
ચેરપર્સન, ઈન્ફોસિસ ફાઉન્ડેશન, બેંગલુરૂ
ભાવાનુવાદ સોનલ મોદી

અન્યના સુખે દુઃખી

આ જગત જાતજાતના ને ભાતભાતના... અલગ અલગ દેખાવ અને સ્વભાવ ધરાવતા લોકોનો શંભુમેળો છે. કેટલાક એવા લોકો જોયા છે કે જેઓ હંમેશાં નકારાત્મક વલણ જ ધરાવતા હોય છે. નકારાત્મક વલણ ધરાવવું તેમાં કંઈ નુકસાન નથી પણ હંમેશાં દરેક ચીજની ટીકા કરવી, સારી વ્યક્તિઓનાં ઊજળાં પાસાંને જોવાને બદલે તેમના અંગત જીવનની નાની-નાની વાર્તા શોધીને કૂથલી કરવી. દૂધમાંથી પોરા કાઢવા એ વલણ ખૂબ જ ખોટું છે. આપણી આસપાસ આવા ઘણા લોકો જોવા મળે છે જે ટીકા, કૂથલીમાંથી ઊંચા જ નથી આવતા અને સરવાળે અન્યની લાગણીને ઠેસ પહોંચાડે છે.

તાજેતરમાં અમારા એક મિત્ર ભાનુને પદ્મશ્રીનો એવોર્ડ મળ્યો. તેઓ સમાજસેવક છે. ઘણાં વર્ષોથી કર્ણાટકના દૂર-સુદૂરના વિસ્તારોમાં ખેડૂતો માટે સારું કાર્ય કરે છે. ખૂબ જ હોંશીલા, કાર્યને સમર્પિત અને ગરીબો માટે સાચી લાગણી ધરાવતા ઉત્સાહી વ્યક્તિ છે. વળી, તેમનો અંગત સ્વાર્થ સાધવા તેમણે ક્યારેય કોઈ પ્રયાસ કર્યો નથી. મને ઘણા વખતથી લાગતું હતું કે આવી વ્યક્તિઓને સરકારે સન્માનીને તેમનો ઉત્સાહ વધારવો જ જોઈએ. તેમને એવૉર્ડ મળ્યો ત્યારે હું ખરેખર ખૂબ જ ખુશ થઈ. એવોર્ડ ફંક્શનમાં અમારી બહેનપણી પાર્વતી મળી. મને જોતાં જ પાર્વતી કહે, 'ભાનુને એવોર્ડ મળે એમાં શી નવાઈ? ઘણાય પૈસા છે. હવે તો પૈસા આપતા આવા એવૉર્ડ બધેય વેચાતા મળે છે. આટલા બધા પૈસાનું આમેય કરવાનું શું? એટલે ગરીબ ગુરબાંને મદદ કરે અને આવા પદ્મશ્રી-બદ્મશ્રી ભેગા કરે. આ પદ્મશ્રી તો હવે જાણે બધાંયને મળે છે. આ... ગયા વર્ષે કોને પદ્મશ્રી મળ્યા'તા એ આપણને યાદેય છે? દર વર્ષે સેંકડો લોકોને મળે તેમ આ વર્ષે ભાનુને મળ્યો.

પાર્વતીને હું વર્ષોથી ઓળખું છું. કોઈના સુખમાં તે ક્યારેય સુખી થઈ શકતી નથી. કોઈ ઓળખીતી વ્યક્તિનું કંઈ પણ સારું થાય તો તેનો જીવ બળી જાય. ક્યારેય તે કોઈનાં વખાણ તો કરી જ નથી શકતી. પાર્વતી નાની હતી ત્યારે ખૂબ જ હોશિયાર હતી. ભણવામાં અને અન્ય પ્રવૃત્તિઓમાં હંમેશાં અવ્વલ રહેલી. તેના ઘરમાં હંમેશાં તેનાં જ વખાણ કરવામાં આવતાં અને પાર્વતી નાનપણથી એવું માનવા માંડી કે પોતે જ સૌથી હોશિયાર છે. આજે પણ, તે, તેનો પતિ અને તેના બે બાળકો, એ જ એનું નાનું કોચલું છે. તે કોચલાની બહારની કોઈપણ વ્યક્તિ ક્યારેય હોશિયાર હોઈ શકે, બીજા લોકોનાં વખાણ પણ કરી શકાય, એ સામાન્ય સત્ય તે સમજી શકતી નથી.

વચ્ચે મનીષના બારમા ધોરણના રિઝલ્ટની પાર્ટીમાં

પાર્વતી મળી. મનીષ બૉર્ડમાં ચોથો અને સેન્ટરમાં પ્રથમ નંબરે આવ્યો હતો. તે અમારા કૉમન ફ્રેન્ડ વિજયનો દીકરો થાય. બધાં ખૂબ જ ખુશ હતાં. વિજયની છાતી ગજગજ ફૂલતી હતી. એટલામાં સામેથી પાર્વતી આવતી દેખાઈ. મોઢું ચઢેલું અને નાકનાં ફોયણાં ફૂલેલાં. મને જોઈને તરત જ કહે, મારી માલા અને આ મનીષ એક જ ક્લાસમાં હતાં. આ કંઈ 'એવો' હોશિયાર ન હોતો, પેપરો તપાસવામાં જ કંઈ ગોટાળો થયો હશે. તને શું લાગે છે, સુધા ? ટીચર તરીકે તું શું માને છે ?'

મેં તરત જ કહ્યું, તું માને છે તેવું બારમાની સાયન્સની પરીક્ષામાં ન થાય, પાર્વતી. સેન્ટરમાં પહેલા આવવું એ કંઈ રમત વાત છે ? તારી માલા હોશિયાર જરૂર છે પણ મનીષની મહેનત કદાચ વધારે હશે.'

પાર્વતી કદીયે કોઈના આનંદમાં સહભાગી થઈ શકતી નથી. તેના ઈર્ષાળુ સ્વભાવને કારણે અંતરથી બળ્યા જ કરે છે. થોડા વખત પહેલાં મને બજારમાં મળી ગઈ. તરત જ મને પૂછ્યું, 'હેં સુધા, આ તારા લેખ કોણ લખે છે ? કયા લેખક "રાખ્યા" છે ?' હું તો છક્કડ ખાઈ ગઈ. મારે શા માટે 'ભાડૂતી' લેખક રાખવો પડે ? પાર્વતીના કહેવાનો અર્થ તો એવો જ હતો કે હું જાતે લખી શકું તેવી મારામાં કોઈ જ શક્તિ કે આવડત નથી. પાર્વતી, તરત જ બોલી, 'ના... ના... આ તો એટલે પૂછ્યું કે તને તો ઘર, વર ને છોકરાંઓમાં ક્યારે ટાઈમ મળે ? એટલે આપણે રસોઈયો કે બાઈ રાખીએ તેમ તે તારા નામે લખે તેવો ભૂતિયો 'લેખક' રાખ્યો હશે. ઘણા લોકો "એવું" કરતા હોય છે.' હું અત્યંત ખિન્ન થઈ ગઈ. મને ખૂબ જ લાગી આવ્યું. પાર્વતીને હું મારી 'મિત્ર' ગણતી હતી. એ મારા માટે આવું વિચારી પણ કેવી રીતે શકે ? તે નાનપણથી મને અંગત રીતે જાણે છે. મને વાંચન અને લેખનનો વર્ષો જૂનો શોખ છે, પણ બાળકો નાનાં હતાં ત્યાં સુધી સમય નહોતો મળતો. મારા દિલને ઠેસ પહોંચાડીને પાર્વતીએ તો ચાલતી પકડી.

પાર્વતી જેવા અનેક હોશિયાર લોકો પોતાના જીવનનો મોટા ભાગનો સમય કૂથલીનિંદામાં બગાડે છે. તેમની હોશિયારી આ રીતે બરબાદ કરે છે. 'દૂધમાંથી પોરા કાઢવા' એ એમની મુખ્ય પ્રવૃત્તિ છે. આપણે બધાં જાણીએ છીએ કે બધા બધું પ્રાપ્ત કરી શકતા નથી. યોગ્ય સમયે, યોગ્ય

જગ્યાએ પહોંચીએ અને નસીબ જાગે તો તમારી મહેનતનું ફળ જરૂર મળે છે. ઘણી વ્યક્તિઓ હોશિયાર હોય છે, ખૂબ મહેનત કરે છે, પણ સફળ નથી થઈ શકતી. તેનું કારણ 'સ્વભાવ', જીવન પ્રત્યેનો અભિગમ અને 'નસીબ' નો અભાવ હોઈ શકે. પણ તેનો અર્થ એવો નહીં કે તમે બીજાના ઉત્કર્ષમાં બીજાના સુખમાં ભાગીદાર ન થઈ શકો.

આજે આ કારણે પાર્વતીને કોઈ સારા કે સાચા મિત્રો નથી. પાર્વતી કોઈને ગમતી નથી. પાર્વતી હંમેશ એવું માને છે કે દુનિયામાં કંઈ પણ સારું થાય તે તેના ઘરમાં જ થવું જોઈએ. ભલે બીજા બધાનું જે થવું હોય તે થાય. તેની એક ખૂબ જ નાની, સંકુચિત દુનિયા છે, જેમાં કોઈનેય પ્રવેશ નથી. આવા સ્વભાવથી તેણે પ્રાપ્ત શું કર્યું ? આજે તેના કોઈ સાચા મિત્રો નથી. કોઈનીય લાગણી નથી. કોઈને કંઈ આપવાનું નહીં. કોઈનીય પાસે કંઈ લેવાનું નહીં. આ જીવન શું જીવન છે ?

આપણો સદીઓનો ઇતિહાસ જોઈએ તો આવી જ ઈર્ષા, દ્વેષ અને ઘૃણાથી રક્તરંજિત છે. આપણા રાજા-મહારાજાઓ અંગત વેર-ઝેર, આટાપાટા અને દાવપેચમાં જ રચ્યાપચ્યા રહ્યા અને પશ્ચિમની મહાસત્તાઓએ આપણો ભરપૂર લાભ લીધો. ઇતિહાસનાં પૃષ્ઠો શું થોથાં જ છે ? તેમાંથી આપણે કંઈ શીખીશું ખરા ? કદાચ 'History repeats itself' (ઇતિહાસ પુનરાવર્તન પામે છે) આથી જ કહેવાયું હશે.

સરદારધામ મેગેઝિનના વાચકો જોગ

સરદારધામ ઈ મેગેઝિનના વાચકોએ
મેગેઝિન અંગેના પોતાના પ્રતિભાવો
magazine.sardardham@gmail.com
ઉપર મોકલવા વિનંતી.

આધ્યાત્મિક પ્રાણ

-સ્વામી વિવેકાનંદ

યોગીઓના મત પ્રમાણે મેરુદંડમાં પિંગલા અને ઈડા નામના જ્ઞાનતંતુના બે પ્રવાહો છે, અને કરોડરજ્જુની અંદર થઈને નીચે જતી સુષુમ્ણા નામની એક પોલી નાડી છે. આ પોલી નાડીને નીચેના છેડે, જેને યોગીઓ "કુંડલિની-પદ્મ" કહે છે તે આવેલું છે. યોગીઓના વર્ણન પ્રમાણે તે ત્રિકોણાકારનું છે, અને તેની અંદર, યોગીઓની રૂપકની ભાષા પ્રમાણે, કુંડલિની નામની શક્તિ ગૂંચળું વળીને પડી છે. જ્યારે એ કુંડલિની જાગે છે ત્યારે તે આ પોલી નાડીમાં થઈને બળ પૂર્વક ઉપર ચડવાનો પ્રયાસ કરે છે, અને ક્રમે ક્રમે તે જેમ જેમ ઉપર ચડતી જાય છે, તેમ તેમ, જાણે કે મનના એક પછી એક થર ખુલ્લા થતા જાય છે, અને વિવિધ પ્રકારના અનેક દર્શનો અને અદ્દભુત સિદ્ધિઓ યોગીને પ્રાપ્ત થાય છે. જ્યારે આ કુંડલિની શક્તિ મગજમાં પહોંચે છે ત્યારે યોગી શરીર અને મનથી સંપૂર્ણ અળગો થઈ જાય છે; જીવાત્મા પોતાને મુક્ત થયેલો અનુભવે છે.

આપણે જાણીએ છીએ કે કરોડરજ્જુની રચના વિશિષ્ટ પ્રકારની છે. જે આપણે અંગ્રેજી આંકડા આઠને આડો કરીએ, તો જણાશે કે એના બે ભાગ છે, ને તે વચમાં જોડાયેલા છે. આવા આઠડાઓને જો તમે એકની ઉપર બીજો એમ ઉપર ઉપર ખડકતા જાઓ તો તે આકૃતિ કરોડરજ્જુ જેવી થશે. તેમાં ડાબી બાજુએ ઈડા, જમણી બાજુએ પગલા અને કરોડરજ્જુની મધ્યમાં જે પોલી નાડી પસાર થાય છે તે સુષુમ્ણા. મેરુદંડને નીચેને છેડે જ્યાં કરોડરજ્જુ પૂરી થાય છે ત્યાંથી એક બારીક તંતુ નીચેની બાજુએ જાય છે, અને તે પોલી નાડી એ તંતુની અંદરથી પણ જાય છે, માત્ર વધારે બારીક થઈને. એ નાડી નીચેને છેડે બંધ હોય છે. એ છેડો જેને નાડીજાળ (Sacral Plexus) કહેવામાં આવે છે અને જે, આધુનિક શરીરશાસ્ત્ર મુજબ,

ત્રિકોણના આકારનું હોય છે તેની પાસે આવેલો છે. નાડીજાળનાં જે જુદાં જુદાં કેન્દ્રો કરોડરજ્જુમાં રહેલાં છે, તેમને યોગીઓના મત મુજબનાં જુદાં જુદાં પદ્મો ગણી શકાય.

નીચેને છેડે આવેલા મૂળાધારથી શરૂ કરીને ઉપર મગજમાં રહેલા સહસ્રાર યાને સહસ્ર દલ પદ્મ સુધી કરોડરજ્જુમાં કેટલાંક કેન્દ્રોની કલ્પના યોગીઓ કરે છે. તેથી, જો આપણે આ જુદી જુદી નાડીજાળોને આ પદ્મો તરીકે ગણીએ તો યોગવિદ્યાનો સિદ્ધાંત આધુનિક શરીરશાસ્ત્રની ભાષામાં ઘણો સહેલાઈથી સમજી શકાય. આપણે જાણીએ છીએ કે આ જ્ઞાનતંતુના પ્રવાહોમાં બે પ્રકારની ક્રિયાઓ ચાલતી હોય છે : એક અંતરાભિમુખ અને બીજી બહિર્મુખ; એક સંવેદનાત્મક અને બીજી ક્રિયાત્મક; એક કેન્દ્રગામી અને બીજી કેન્દ્રોત્સારી. એક સંવેદનોને બહારથી મગજની અંદર લઈ જાય છે, અને બીજી પ્રતિક્રિયાઓને મગજમાંથી બહાર શરીરમાં પહોંચાડે છે. આ સંવેદનો બધાં લાંબે ગાળે મગજની સાથે જોડાયેલાં છે. હવે પછી જે સ્પષ્ટીકરણ આવવાનું છે તેને સમજી શકવા કેટલીક બીજી હકીકતો આપણે યાદ રાખવાની છે. ઉપર મગજની બાજુએ આ કરોડરજ્જુને છેડે એક પ્રકારની ગાંઠના આકારનું નાનું મગજ રહેલું છે તે મોટા મગજ સાથે જોડાયેલું નથી, પણ મગજ માંહેના એક પ્રકારના પ્રવાહીમાં રહેલું છે, કે જેથી જો માથા પર ફટકો લાગે તો તે ફટકાનો આઘાત તે પ્રવાહીમાં સમાઈ જાય અને પેલી ગાંઠને નુકસાન ન પહોંચે. આ એક હકીકત યાદ રાખવાની છે. બીજું, આપણે એ પણ જાણવાનું બીજાં કેન્દ્રોમાંથી છે કે શ્રી કેન્દ્રમાંથી ખાસ કરીને મૂળાધાર કરોડરજ્જુના નીચેના છેડાનું), સહસ્રાર (મગજમાં આવેલું સહસ્રદલ) અને (નાભિકમળમાં રહેલું) મણિપુર એ ત્રણ કેન્દ્રને યાદ રાખવાના છે.

ત્યાર પછી આપણે એક હકીકત ભૌતિકવિજ્ઞાનમાંથી લઈશું વીજળી અને તેની સાથે સંકળાયેલાં બીજાં વિવિધ બળો વિશે સાંભળીએ છીએ. વીજળી પોતે શું છે એ કોઈ જાણતું નથી, પરંતુ તેના વિશે જેટલું જાણવામાં આ છે કે પ્રમાણે તે એક પ્રકારની ગતિ છે. વિશ્વમાં બીજી વિવિધ પ્રકારની ગતિઓ રહેલી છે; તે ગતિઓ અને વીજળીમાં તફાવત શો છે? ધારો કે આ મેજ ખસે છે, એટલે કે આ મેજરૂપ બન્યાં છે. તે પરમાણુઓ જુદી જુદી દિશાઓમાં

ખસે છે; જો તે બધાંયને એક જ દિશામાં ખસેડવામાં આવે તો તે વીજળીની શક્તિ દ્વારા થઈ શકશે. વીજળીની ગતિ પદાર્થના પરમાણુઓને એક જ દિશામાં વહેતા કરે છે. એક ઓરડામાંની હવાના સઘળાં પરમાણુઓને એક જ દિશામાં વહેતા કરવામાં આવે તો તેને પરિણામે ઓરડો વીજળીની એક વિરાટ બૅટરી જેવો બની જાય. ભૌતિકવિજ્ઞાનમાંથી બીજો એક મુદ્દો આપણે રાખવાનો છે કે જે કેન્દ્ર શ્વાસયંત્રનું યાને શ્વાસોચ્છ્વાસની ક્રિયાનું નિયમન કરે છે તે કેન્દ્ર નાડીપ્રવાહોની વ્યવસ્થા પર એક પ્રકારનું કાબૂ ધરાવવા જેવું કાર્ય કરે છે.

હવે આપણે શ્વાસોચ્છ્વાસની સાધના શા માટે કરવામાં આવે છે તે જોઈશું, પ્રથમ, તાલબદ્ધ શ્વાસોચ્છવાસ લેવાથી શરીરમાંનાં સઘળાં પરમાણુઓમાં એક જ દિશામાં વહેવાનું વલણ ઉત્પન્ન થાય છે. જ્યારે મનનું ઈચ્છાશક્તિમાં રૂપાંતર થાય છે ત્યારે જ્ઞાનતંતુ-પ્રવાહો વીજળીને મળતી આવતી એક પ્રકારની ગતિમાં ફેરવાય છે, કારણ કે જ્ઞાનતંતુઓ વીજળીપ્રવાહને પ્રભાવે ધ્રુવ ગામીપણું બતાવે છે એમ સાબિત થયું છે. આ બતાવે છે કે જ્યારે ઈચ્છાશક્તિનું જ્ઞાન તંતુ-પ્રવાહીમાં રૂપાંતર થાય છે, ત્યારે તે વીજળી જેવા કંઈકમાં ફેરવાઈ જાય છે. જ્યારે શરીરની સઘળી ગતિઓ સંપૂર્ણ રીતે તાલબદ્ધ થઈ જાય છે ત્યારે શરીર, જાણે કે ઈચ્છાશક્તિની એક જબરદસ્ત બૅટરી થઈ જાય છે. યોગી જે ઈચ્છે છે તે બરાબર આ પ્રચંડ ઈચ્છા છે. તેથી, શ્વાસોચ્છ્વાસની સાધનાનો શરીરશાસ્ત્રની દ્રષ્ટિએ ખુલાસો આ છે. શ્વાસોચ્છવાસના તાલબદ્ધપણાથી શરીરમાં તાલબદ્ધપણું આવવા લાગે છે, અને શ્વાસયંત્રના કેન્દ્ર દ્વારા બીજાં કેન્દ્રોને કાબૂમાં રાખવામાં આપણને મદદગાર થાય છે. અહીં પ્રાણાયામનો હેતુ મૂળાધારમાં ગૂંચળું વળીને પડી રહેલી કુંડલિની નામની શક્તિને જગાડવાનો છે.

આપણે જે કંઈ જોઈએ, કે કલ્પના કરીએ, કે સ્વપ્ન દેખીએ, તે દરેકે દરેક વસ્તુને અવકાશની અંદર અનુભવવી પડે છે. આ છે સામાન્ય અવકાશ, કે જેને મહાકાશ કે ભૂતાકાશ કહેવામાં આવે છે. યોગી જ્યારે બીજા માણસોના વિચારો વાંચે છે, અથવા અતીન્દ્રિય પદાર્થોનો અનુભવ કરે છે, ત્યારે તે તેમને માનસિક આકાશ અથવા જેને ચિત્તાકાશ કહેવામાં આવે છે તે બીજા પ્રકારના અવકાશમાં છે. જ્યારે અનુભવ કોઈ પણ વિષયરહિતનો હોય છે, અને આત્મા પોતાના સ્વરૂપમાં પ્રકાશે છે, ત્યારે તે અવકાશને ચિદાકાશ અથવા જ્ઞાનાકાશ કહેવામાં આવે છે. જ્યારે કુંડલિની જાગે છે અને સુષુમ્ણા નાડીમાં પ્રવેશ કરે છે ત્યારે બધા અનુભવો ચિત્તાકાશમાં થાય છે. જ્યારે તે કુંડલિની સુષુમ્ણા નાડીને ઉપરને છેડે જ્યાં તે મગજમાં પહોંચે છે ત્યારે થતો પદાર્થ રહિતતાનો અનુભવ જ્ઞાનાકાશમાં થાય છે. વીજળીની ઉપમા લઈએ તો આપણે જોઈએ છીએ કે માણસ વીજળીનો પ્રવાહ તારમાં થઈને જ મોકલી શકે છે, પણ કુદરતને પોતાના પ્રચંડ પ્રવાહો મોકલવા માટે કોઈ તારની જરૂર નથી પડતી. આથી સાબિત થાય છે કે તારની ખરેખર જરૂર નથી હોતી, પરંતુ તેના વિના ચલાવી શકવાની આપણી અશક્તિ જ તાર વાપરવાની આપણને ફરજ પાડે છે.

તે પ્રમાણે, શરીરના સઘળાં સંવેદનો અને ક્રિયાઓ, મગજની અંદર અને મગજમાંથી બહાર, આ જ્ઞાનતંતુઓના તાર દ્વારા મોકલવામાં આવે છે. કરોડરજ્જુમાંના સંવેદનગ્રાહક અને ક્રિયાપ્રેરક તંતુસમૂહો એ યોગીઓની ઇડા અને પિંગલા છે. જેમની મારફત અંતર્મુખી અને બહિર્મુખી સંવેદનપ્રવાહો વહે છે તે બે મુખ્ય નાડીઓ આ છે. પરંતુ મન તાર વિના સંદેશા શા માટે ન મોકલે, અથવા તાર વગર તેની પ્રતિક્રિયાઓ શા માટે ન થાય? આપણે જોઈએ છીએ કે પ્રકૃતિમાં એ પ્રમાણે થાય છે. યોગીઓ કહે છે કે જો તેમ કરી શકાય તો જડ પ્રકૃતિના બંધનમાંથી મુક્ત થઈ શકાય. એ કરવું કેવી રીતે? એ કહે છે કે જો સંવેદન પ્રવાહને કરોડરજ્જુની મધ્યમાં રહેલી સુષુમ્ણામાં થઈને વહેતો કરી શકાય તો એ પ્રશ્નનો ઉકેલ આવી જાય. જ્ઞાનતંતુરચનાની આ જાળગૂંથણી આપણા મને બનાવી છે, અને તેણે જ તેને તોડવાની છે, કે જેથી સંવેદનક્રિયાના કાર્ય માટે જ્ઞાનતંતુઓની આવશ્યકતા જ ન રહે. ત્યારે જ સર્વ જ્ઞાન આવે, ત્યારે જ શરીરનું બંધન જરાય રહે નહીં; એ કારણસર સુષુમ્ણા પર કાબૂ મેળવવો એ એટલું બધું મહત્ત્વનું છે. યોગીઓ કહે છે કે જો આપણે કોઈ પણ જ્ઞાનતંતુને તારનું કામ કરવા દીધા વિના પોલી નળીમાં થઈને માનસિક પ્રવાહને વહાવી શકીએ તો આ પ્રશ્નનો ઉકેલ મળી ગયો સમજવો. અને યોગી કહે છે કે એમ કરી શકાય છે.

- સરદારધામ યુવા તેજસ્વિની ટીમ

સરદારધામ યુવા તેજસ્વિની

આયોજિત

સફળ સન્નારી સંવાદ

સરદારધામ અમદાવાદ ખાતે યુવા તેજસ્વિની બહેનોનાં નેજા હેઠળ ભારતમાં વસતા જુદા-જુદા ક્ષેત્રનાં પાટીદાર નિષ્ણાંત ૫૦ બહેનોનો સેમિનાર " સફળ સન્નારી સંવાદ" ના નામે યોજાઈ ગયો.

સરદારધામના પ્રમુખ સેવક આદરણીય ગગજીભાઇના માર્ગદર્શન હેઠળ સફળ બહેનોનો લાભ સરદારધામને કેમ મહિલા ઉત્થાન માટે અપાવી શકાય અને મહિલાઓ જુદા-જુદા ફિલ્ડમાં જવા માગતી હોય તો તેને કેમ સજેશન, હેલ્પ કે પછી પ્રોત્સાહન આપી શકાય તેના માટેની ખૂબ સરળ ભાષામાં માહિતી આપી.

સરદારધામ યુવા તેજસ્વિની કન્વીનર શર્મિલાબેન બાંભણિયા દ્વારા આદરણીય ગગજીભાઇના મિશન-૨૦૨૬ અંતર્ગત જે ટાર્ગેટ છે. તેમાં વધારેમાં વધારે દીકરીઓ અને મહિલાઓ સફળ થાય અને દરેક લોકો મહિલાઓને સન્માનની નજરી જોવે અને સમાજમાં ભાઈઓ અને બહેનો બધા હક્કો અને ફરજો સમાન નિભાવે તે માટે આહ્વાન કરેલ.

બપોર પછીના સેશનમાં અમદાવાદ શહેરમાંથી ખૂબ મોટી સંખ્યામાં પાટીદાર બહેનો પધારેલ સાથે સાથે રાજકોટ, જૂનાગઢ, દ્વારકા, બોટાદ, સુરત, અંકલેશ્વર અને ગાંધીનગરથી લગભગ ૧૦૦૦ થી પણ વધારે બહેનોએ આ સફળ સન્નારીઓને સાંભળેલ અને માર્ગદર્શન મેળવેલ.

કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા યુવાતેજસ્વિની સહ કન્વીનર વૈશાલીબેન સોરઠિયા અને લીનાબેન પટેલ દ્વારા જહેમત ઉઠાવેલ. કાર્યક્રમનું સંચાલન ડૉ.જાગૃતિબેન પટેલ દ્વારા કરવામાં આવેલ.

સફળ સન્નારી કાર્યક્રમમાં અધિકારી, બિઝનેસ વીમેન, સ્પોર્ટ્સ ક્ષેત્રે નિષ્ણાંત, સી.એ., ડૉક્ટર, વકીલ, શાળા સંચાલિકા, સમાજ સેવિકા વગેરે હરેક ક્ષેત્રનાં સફળ બહેનોએ હાજર રહીને કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા પોતાનું યોગદાન આપેલ.

આ કાર્યક્રમમાં પધારેલ દરેક બહેનનો યુવા તેજસ્વિની ટીમ દ્વારા આભાર વ્યક્ત કરવામાં આવેલ અને દીકરી સ્વાવલંબન યોજનામાં જોડાવા અને આ મિશન એક લાખ પાટીદાર પરિવારો સુધી પહોંચાડવા હાકલ કરેલ.

શૈલેષભાઈ સગપરિયા
ડેપ્યુટી ડાયરેક્ટર, સ્પીપા,
રાજકોટ

મોટીવેશનલ પ્રોગ્રામ-૯
લક્ષ્યવેધ

સરદારધામ અમદાવાદમાં છાત્રાલય તેમજ સિવિલ સર્વિસ સેન્ટર શરૂ કર્યાને ૧ વર્ષ પૂર્ણ થઈ ગયું છે. પ્રથમ વર્ષમાં જ સિવિલ સર્વિસ સેન્ટરનાં વિદ્યાર્થીઓને યોગ્ય તાલીમ માર્ગદર્શન મળવાને કારણે ખૂબ જ સારું પરિણામ મળ્યું છે. ૧ વર્ષમાં ૩૪૮ વિદ્યાર્થીઓ સરકારી વહીવટીતંત્રમાં પસંદગી પામીને સેવાઓ આપી રહ્યા છે. આ વિદ્યાર્થીઓને યોગ્ય માર્ગદર્શન તેમજ પ્રોત્સાહન મળે તે માટે સમયાંતરે તેમના માટે મોટીવેશનલ પ્રોગ્રામનું આયોજન કરવામાં આવે છે.

આજ રોજ તા.૨૦-૯-૨૦૨૨ ને મંગળવારના રોજ સરદારધામ ખાતે ગુજરાતના પ્રખ્યાત વક્તા, લેખક અને મોટીવેશનલ સ્પીકર શ્રી શૈલેશભાઈ સગપરિયાના વક્તવ્યનો પ્રોગ્રામ યોજાયો. તેનો વિષય હતો 'લક્ષ્યવેધ' શ્રી શૈલેષભાઈના પ્રવચનનો કૉલેજમાં અભ્યાસ કરતા તેમજ સિવિલ સર્વિસ સેન્ટરમાં તાલીમ લેતા અંદાજે ૧૫૦૦ થી વધારે વિદ્યાર્થીઓને લાભ મળ્યો. તેમણે પોતાના પ્રવચનની શરૂઆતમાં વિદ્યાર્થીઓને પૂછ્યું. : ''આમાંથી કેટલાને કાર ચલાવતાં આવડે છે ? કેટલાને કાર ચલાવતા નથી આવડતું ?'' આ જવાબોના આધારે ખૂબ જ મહત્ત્વની વાત કરી. જેને કાર ચલાવતાં આવડતું નથી તેને વિશ્વની કોઈપણ કાર આપે તો પણ ચલાવી શકતા નથી. જેટલા મિત્રોને કાર ચલાવતા આવડે છે તેઓ ગમે તેટલી જૂની કાર હોય તો તેઓ પોતાના મુકામે પહોંચી શકે છે. મહત્ત્વની વાત એ છે કે ગાડી કેવી છે તેના કરતા ગાડી ચલાવનાર કેવો છે તેનું વધારે મહત્ત્વ છે. પરમેશ્વરે તમને આપેલી ક્ષમતા કેટલી છે તેના કરતા તમે તે ક્ષમતાનો

ઉપયોગ કરવા માટે કેટલા તત્પર અને તૈયાર છો તે વધારે મહત્ત્વનું છે. જે વિદ્યાર્થી પોતાની ક્ષમતાનો પૂરતો ઉપયોગ કરે છે તેઓ પોતાના લક્ષ્યાંક સુધી પહોંચી શકે છે.

એક કુંભારને તેનાં મિત્રએ કહ્યું કે અત્યારે માટલાને બદલે યુવાનો માટે ચલમો બનાવો તો તમારો ધંધો સારો ચાલશે. કુંભાર ચાકડો તૈયાર કરી તેના ઉપર માટીનો પીંડો મૂકીને ચલમ બનાવવા લાગ્યો ત્યાં જ તેનો બીજો મિત્ર આવ્યો. તેણે કહ્યું કે " તું શું બનાવે છે ?" કુંભારે જવાબ આપ્યો કે, "ચલમ" તેને વેચવાથી સારો નફો મળશે તેવું એક મિત્રએ કહ્યું છે. બીજા મિત્રએ કહ્યું કે " હવે ઉનાળો શરૂ થશે માટલાં બનાવીને વેચે તો ઘણાં માટલાં વેચાશે અને સારો નફો મળશે. કુંભારે તરત માટીના પીંડામાંથી ચલમ બનાવતો હતો તેનો આકાર બદલી માટલું બનાવવાની શરૂઆત કરી. માટીએ પૂછ્યું પહેલાં તું શું બનાવતો હતો અને હવે વિચાર બદલીને શું બનાવવા માંગે છે ? કુંભારે કહ્યું," પહેલાં હું ચલમ બનવાતો હતો અને હવે બીજા મિત્રની સલાહથી માટલું બનાવું છું. જેનાથી લોકોને કુદરતી રીતે ઠંડું પાણી પીવા મળશે. પહેલા મારો વિચાર ચલમ બનાવવાનો હતો હવે માટલું બનાવવું છે. વિચાર બદલાઈ ગયો છે. માટીએ તે સાંભળી જવાબ આપ્યો, કે તારો તો વિચાર જ બદલાયો છે પરંતુ મારું તો જીવન જ બદલાઈ ગયું. ભલું થજો ભગવાનનું કે તારો વિચાર બદલાઈ ગયો. જો તારો વિચાર ના બદલાયો હોત તો હું ચલમ બનત. હવે હું માટલું બનીશ એટલે હું ઠરીશ અને બીજાને પણ ઠંડા રાખીશ. વિચારથી જીવન બદલાઈ જતું હોય છે. હું અહીંથી તમને અલગ-અલગ રીતે સફળતાનાં સિધ્ધાંતો કહીશ. તમારા ફિલ્ડમાં સફળ થવા ચાર સિધ્ધાંતો ખૂબ જ જરૂરી છે.

-: સંકલ્પ :-

એક સંકલ્પ કરીને વ્યક્તિ તે દિશામાં આગળ વધે તો માર્ગ આપોઆપ મળી જાય છે. માર્ગ ઉપર આગળ વધવાથી પરિણામ મળી જાય છે. સંકલ્પ કરીને મહેનત કરવાથી અઘરામાં અઘરી પરીક્ષા પણ પાસ કરી શકાય. મહારાષ્ટ્રમાં મુંબઈમાં DCP તરીકે ફરજ બજાવતા મહિલા અધિકારી એન.અંબિકાનું ઉદાહરણ આપ્યું. તેમણે સંકલ્પ લઈને ધો-૯ પછીની બધી જ પરીક્ષાઓ એક્સટર્નલ પાસ કરી ગ્રેજ્યુએટ થયા અને UPSCની પણ પરીક્ષા ખૂબ જ મહેનત કરીને પાસ કરીને પોલીસ અધિકારી બન્યા. સફળતા મેળવવા માટે વિચારો તથા આસપાસની વ્યક્તિઓ પોઝિટિવ વિચાર ધરાવતા હોય તેનું ખાસ ધ્યાન રાખવું. મિત્રો સાથે ચર્ચા કરતી વખતે પણ ઉપયોગી થાય તેવા મુદ્દાઓની ચર્ચા કરવી. તેની અસર રોજિંદા કામ ઉપર થાય છે. જેવી શરૂઆત કરશો તેવો જ અંત પણ હશે તે સમજાવવા રોજનાં ચોઘડિયાનું ઉદાહરણ આપ્યું. ખરાબ વિચારોથી હંમેશાં માણસનું મન બગડે છે. કારણ કે વિચારોને ફિલ્ટર કરવા માટે આપણી પાસે કોઈ સાધન નથી. આવા વિચારો ચિત્તને સ્થિર રહેવા દેતા નથી. મન, વૃતિ, ચિત્ત, અને અંહકાર ચાર ખૂણા છે તેમાં સુગંધ ભરેલી હોવી જોઈએ. તે માટે આજુબાજુની વ્યક્તિ અને વિચારો હકારાત્મક હોવા જોઇએ. માત્ર સંકલ્પ કરવાથી જ પરિણામ મળતું નથી.

-: સમર્પણ :-

માત્ર સંકલ્પ કરવાથી જ સફળતા મળતી નથી તેના માટે સમર્પણ પણ હોવું જરૂરી છે, પોતાની જાતને સમર્પિત કરવી પડે છે. જે કામ માટે તમે આવ્યા છો. તે કામ માટે તમે તમારી જાત સમર્પિત નહીં કરો ત્યાં સુધી તમને સફળતાનો સ્વાદ ચાખવા નહીં મળે.

મિટા દે અપની હસ્તી કો, અગર કુછ મર્તબા ચાહે,
કિ દાના ખાક મેં મિલકર, ગુલ-એ-ગુલઝાર બનતા હૈ

ખેડૂત પુત્ર તરીકે આપણને ખ્યાલ છે કે ખેતરમાં જે દાણો દટાય તે જ ઊગે છે જે બહાર પડી રહે છે તે નકામો જાય છે. તે દાણાએ જાત સમર્પિત કરી તેમાંથી છોડ ઊગ્યો અને અનેક દાણા આવ્યા.પૂરતી મહેનત સાથે જે કામ લઈને બેઠા છો તેમાં તમારી જાત સમર્પિત કરજો. આપણે આપણી ક્ષમતા મુજબ કામ કરતા નથી. તમે જો ઇચ્છો તો તમારી ક્ષમતા મુજબ ધારશો તેટલું કામ કરી શકશો અથવા શરીર પાસેથી કામ લઇ શકશો. કામ કરવા માટે આયોજન કરી તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવું અને તે માટે આપણે આપણી જાત સમર્પિત કરવી જોઇએ. મહાન વ્યક્તિઓની સ્કિલ છે તે બાબતો આપણે શીખવી જરૂરી છે. આવી વ્યક્તિઓ વિશે જાણી આપણી જાત સાથે વાત કરવી જોઈએ કે આપણે આપણા ધ્યેય માટે આપણી જાતને કેટલી સમર્પિત કરીએ

છીએ ? અભ્યાસનો સમય ચૂંટણીના ઉમેદવાર જેવો જ છે. જે જાગશે, તે જીતશે. બાકી હારી જશે. સમયનો યોગ્ય ઉપયોગ કરવો.

-: સંયમ :-

વિદ્યાર્થીકાળમાં જે ઉંમર છે તે ઉંમરે તમારે સંયમ જાળવવાની જરૂર છે. જો સંયમ નહીં હોય તો તમે તમારા ધ્યેય સુધી નહીં પહોંચી શકો. ચાણકયે બહુ સરસ વાત કરી છે કે વાતો કરવાવાળાને જ્ઞાન શેનું ? જ્ઞાનવાળાને વાતો શેની ? બંને સાથે શક્ય નથી. કેટલીક બાબતો ઉપર સંયમ કેળવવો પડશે. તમારી જાત ઉપર કાબૂ મેળવવો પડશે. તમારી વર્તણૂકને કારણે તમારી છાપ સામેની વ્યક્તિ ઉપર પડશે. જે યુવાનો સંયમ નથી જાળવી શકતા તે મોટી ઉંમરે સમજશે ત્યારે ખૂબ મોડું થઈ ગયું હશે. જેવું વાતાવરણ હોય તેમાં તમારી જાતને ઢાળો તે પ્રગતિનું પ્રથમ પગથિયું છે. શિસ્ત જાળવવી, સ્વચ્છતા જાળવવી તથા આ મારું ઘર છે તેવા ભાવ સાથે આવા નિયમોનું પાલન કરવું. આ જીવનની પાઠશાળા છે તેમાં ઘણા ગુણોનો વિકાસ થશે, જે જીવનમાં દરેક ક્ષણે ઉપયોગી થશે. નાની બાબતોમાં ધ્યાન રાખવાથી પર્સનાલિટી ડેવલપ થાય છે. આ વિદ્યાર્થીકાળ દરમ્યાન તમને સરળતાથી સમજાય કે સંયમમાં શું શક્ય છે તે માટે મંદિરના પગથિયાં અને મૂર્તિની વાર્તાનું ઉદાહરણ આપ્યું. મૂર્તિ અને પગથિયાંનો પથ્થર એક જ ખાણમાંથી નીકળ્યા હતા. એક પથ્થરની મૂર્તિ બની અને એક પથ્થરનું પગથિયું બન્યું. પગથિયાએ મૂર્તિને કહ્યું, તમારા દર્શન કરવા દૂર દૂરથી લોકો આવે આરતી પૂજા કરે છે અને તે જ લોકો અમારા ઉપર પગ મૂકીને ચાલે છે. ક્યાં તમે અને ક્યાં અમે, એટલે આજે રડવું આવે છે. મૂર્તિએ કહ્યું. 'તારી વાત સાચી છે. હવે એ દિવસ યાદ કર જે દિવસે આપણે બન્નેને એક જ દિવસ બહાર કાઢ્યા અને એક જ જગ્યાએ ઉતાર્યા. તેં સહન ન કર્યુ એટલે તું પગથિયાંનો પથ્થર બન્યો મેં સહન કર્યું એટલે હું મૂર્તિ બન્યો' તમે બધા જ સરદારધામ ખાણના પથ્થર છો ૧૦ વર્ષ પછી તમે મૂર્તિ બનશો તેવી ભગવાનને પ્રાર્થના કરજો તમે સહન કરી આગળ વધો. તમે તમારી જાત સાથે વાત કરો કે બીજા આગળ વધે છે, હું કેમ નહીં ? જો સંયમ નહીં હોય તો આગળ નહીં વધી શકાય.

-: શ્રધ્ધા :-

પરિણામ માટે રાહ જોવી પડશે. તત્કાળ પરિણામ કદાચ ન પણ મળે પરંતુ જયાં સુધી સફળતા ન મળે ત્યાં સુધી મેદાન છોડવું નહીં. શ્રધ્ધા સાથે મહેનત કરશો તો સફળતા મળશે જ. તમને સફળતા મળવાનું ચાલુ થશે ત્યારે તમારે વિકલ્પ પસંદ કરવો પડશે, એમ એક સાથે વધારે સફળતા મળશે. સોહનલાલ દ્વિવેદીની પંક્તિ યાદ કરવી કે

"લહરોં સે ડરકર નૌકા પાર નહીં હોતી, કોશિશ કરનેવાલોં કી કભી હાર નહીં હોતી."

જે પ્રયત્ન કરે છે તેની હાર નથી થતી તેણે મેદાન છોડીને ક્યારેય ભાગવું નહીં.

અમુક વિચારો વ્યક્તિનું જીવન બદલી નાખે છે. અહીંથી ગયા પછી ચિંતન,મનન કરજો આજના દિવસે સરદાર સાહેબનાં ચરણોમાં પ્રાર્થના કરીએ કે ઉપરોક્ત ચારેય સિધ્ધાંતો તેમના જીવનમાંથી આપણે શીખીએ અને ધ્યેય પ્રાપ્ત કરીએ.

જીપીબીઓ વિશે

સરદારધામ દ્વારા પ્રસ્થાપિત મિશન ૨૦૨૬ અંતર્ગત પ્રથમ હરોળના ૧૦,૦૦૦થી વધુ ઉદ્યોગપતિઓને સંગઠિત કરવા માટે ગ્લોબલ પાટીદાર બિઝનેસ ઓર્ગેનાઈઝેશનની (GPBO) રચના કરવામાં આવી છે.

જીપીબીઓના નેટવર્કને જિલ્લા, રાજ્ય અને વિવિધ દેશોમાં વિસ્તારવાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. જીપીબીઓ દ્વારા ઉદ્યોગ જગત માટે ઉપયોગી એવા

- મોટીવેશનલ પ્રોગ્રામ
- ટ્રેઈનિંગ પ્રોગ્રામ
- સેક્ટર આધારિત B2B મીટિંગ્સ
- નવીન ટેક્નોલોજી અને આધુનિક ધંધાકીય અભિગમ માટેના આયોજનો કરવામાં આવે છે.

P2P નેટવર્ક

GPBO દ્વારા પ્રસ્થાપિત P2P ઓનલાઈન બિઝનેસ નેટવર્ક ગામથી લઈને શહેર અને દેશ-વિદેશના તમામ પાટીદાર ઉદ્યોગકારો માટે નેટવર્કિંગનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ બની રહેશે. જેમાં નાના વ્યાપારીઓથી લઈને મોટા ઉદ્યોગપતિઓ પોતાના વ્યવસાયનું રજિસ્ટ્રેશન કરાવી શકે છે.

P2P ઓનલાઈન નેટવર્ક આપના ઉત્પાદનો અને સેવાઓને પ્રમોટ કરવાનું શ્રેષ્ઠ પ્લેટફોર્મ પૂરું પાડશે. આ ઉપરાંત P2P ઓનલાઈન નેટવર્ક દ્વારા ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળો કાચો માલ મેળવી શકશો તેમજ અન્ય જરૂરીયાતો માટેના સપ્લાયર્સ સાથે આપ સીધો સંપર્ક કરી શકશો.

મુખ્ય ઉદ્દેશ

- ☑ એકબીજા સાથે નેટવર્કિંગ દ્વારા વ્યાપાર ઉદ્યોગમાં પરસ્પર ઉપયોગી થવું
- ☑ સમાજમાં નવા ઉદ્યોગ સાહસિકો તૈયાર કરવામાં ઉપયોગી થવું
- ☑ શિક્ષિત અને સક્ષમ યુવાઓને રોજગારીની તકો પુરી પાડવામાં ઉપયોગી થવું

કોણ જોડાઈ શકે?

- ☑ નાના-મોટા બિઝનેસમેન
- ☑ પ્રોફેશનલ્સ
- ☑ સર્વિસ પ્રોવાઈડર્સ

કેવી રીતે ઉપયોગી છે?

- ☑ પ્રોડક્ટ, સર્વિસ વિશેની માહિતી
- ☑ ઈ-મેઈલ અથવા ફોનથી સંપર્ક
- ☑ ધંધાકીય જોડાણ

કઈ વિગતો અપલોડ કરી શકાય?

- ☑ કંપનીનું નામ તથા લોગો
- ☑ માલિકનું નામ તથા ફોટો
- ☑ સંપર્કની વિગતો
- ☑ કંપનીનું પ્રોડક્ટ લીસ્ટ તથા ફોટો
- ☑ કંપનીની પ્રોડક્ટ વિશે માહિતી
- ☑ કંપનીને જરૂરી રો-મટીરીયલ, સેવાઓ તથા જોબવર્કની વિગતો
- ☑ કંપનીને જરૂરી સ્ટાફની વિગતો

૧૦ લાખ
બિઝનેસમેનનું જોડાણ

સમસ્ત પાટીદારની એકતાનું ધામ

સરદારધામ

વિશ્વ પાટીદાર સમાજ

આયોજીત

મિશન ૨૦૨૬ અંતર્ગત

ગ્લોબલ પાટીદાર બિઝનેસ ઓર્ગેનાઈઝેશન

GPBO

Register your Business in GPBO Network Application
Contact for More information Phone :-7575007183

www.gpbo.org GPBO

સરદારધામ

મિશન-૨૦૨૬ અંતર્ગત

સમસ્ત પાટીદાર સમાજના ભાઈ-બહેનો માટે મહેસૂલી, કાનૂની, સમાજસુરક્ષાને સંલગ્ન પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે સરદારધામની આગવી પહેલ (initiative)

સમસ્ત પાટીદાર સમાજના ખેડૂત મિત્રો, રીઅલ એસ્ટેટ સાથે સંકળાયેલ ડેવલપર્સ, વ્યાપારી/ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રોને લગતા પ્રશ્નો અંગે તમામ ભાઈ-બહેનોને જણાવવાનું કે મહેસૂલી, કાનૂની સંલગ્ન પ્રશ્નોના ઉકેલ અને જરૂરી માર્ગદર્શન અર્થે **નિઃશુલ્ક માર્ગદર્શન કેન્દ્ર** શરૂ કરેલ છે, જેમાં નિવૃત્ત આઈ.એ.એસ. અધિકારીઓ, મહેસૂલી વિભાગના અનુભવી નિવૃત્ત અધિકારીઓ તેમજ ગુજરાત હાઈકોર્ટના એડવોકેટ તેમજ કાયદાના તજજ્ઞોની સેવાઓ દ્વારા પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે સેવા આપવાનો નિર્ધાર કરેલ છે.

www.sardardham.org ઉપર ઉપલબ્ધ નિયત અરજી ફોર્મમાં અથવા સાદી અરજીમાં વિગતો દર્શાવી નીચેના સરનામે મોકલી આપવા વિનંતી. આપના પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે સંબંધિત ક્ષેત્રની ટીમ સમક્ષ આપને રૂબરૂ બોલાવવામાં આવશે, જેની સૌ સંબંધકર્તાએ નોંધ લેવા વિનંતી.

ગગજી સુતરિયા
પ્રમુખ સેવક

સી. એલ. મીના IAS (Retd)
ડાયરેક્ટર, સિવિલ સર્વિસ

એચ. એસ. પટેલ IAS (Retd)
સી.ઈ.ઓ.

સરદારધામ
વૈષ્ણોદેવી સર્કલ, એસ.પી.રીંગ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૧
www.sardardham.org • info.sardardham@gmail.com • 91 7575001428

સરદારધામ

આપના વિચારો રજૂ કરવાની સુવર્ણ તક

નમસ્કાર અમારા આત્મીય પાટીદાર બંધુ-ભગિનીઓ,

સરદારધામ વિચારયાત્રામાં વધુ ને વધુ લોકો તન-મન-ધનથી જોડાય તેમજ લોકોને તેમના વિચારો રજૂ કરવાની તક મળે તેવા શુભ આશયથી **'સરદારધામ એક વિચાર ઇ-મેગેઝિન'**માં નીચેના વિષયો પર અસરકારક, ઉપયોગી, મુદ્દાસર લેખ મંગાવવાનું મેગેઝિન કમિટી તરફથી નક્કી કરેલ છે. આવેલ લેખમાંથી કમિટી દ્વારા પસંદ કરાયેલ લેખ જે તે વ્યક્તિના નામ અને ફોટા સાથે મેગેઝિનમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવશે. લેખ મોકલવાની **છેલ્લી તારીખ દરેક મહિનાની ૨૦ તારીખ** રહેશે. ત્યારબાદ આવેલ લેખ જો પસંદ થશે તો આગામી અંકમાં પ્રકાશિત થશે.

આપનો લેખ magazine.sardardham@gmail.com પર Word ફોર્મેટમાં આપના નામ, નંબર, વિષય અને ફોટા સાથે મેઇલ કરવો.

લેખ માટેના વિષય નીચે મુજબ રહેશે.

૧) સ્ત્રીસશક્તિકરણ
૨) બિઝનેસ
૩) મોટીવેશનલ
૪) શિક્ષણ
૫) સરકારની આગામી યોજનાઓ
૬) ફેશન
૭) સક્સેસ સ્ટોરીઝ
૮) ભાવિ પડકારો
૯) તંદુરસ્તી
૧૦) પ્રવાસ
૧૧) પ્રશ્નોત્તરી - કાનુન / મહેસુલ / સમાજ / ખેતી / જનરલ
૧૨) પ્રાકૃતિક ખેતી (ઓર્ગેનિક ખેતી)
૧૩) સ્પોર્ટ્સ

મેગેઝિનમાં લેખ માટે કે અન્ય કોઇ માહિતી માટે
૯૮૭૯૯૯૪૯૬૭/ ૭૫૭૫૦૦૧૫૯૬ પર સંપર્ક કરવો.

સરદારધામ, વૈષ્ણોદેવી સર્કલ, એસ.પી.રીંગ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૧

/Sardardham1 • /sardardham_ • www.sardardham.org • info.sardardham@gmail.com
+91 7575001548 • @sardardham_ • Sardardham_Info • /Sardardham

સરદારધામના ગૌરવવંતા ભામાશાશ્રીઓ

શ્રી ગોવિંદભાઈ એલ. ધોળકિયા
SRK - સુરત
ભવન ઉદ્‌ઘાટક દાતાશ્રી
ભવનદાતાશ્રી - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી દુષ્યંતભાઈ આર. પટેલ
એસ્ટ્રલ સ્ટેરીટેક પ્રા. લિ. - વડોદરા
સરદારધામ મધ્યગુજરાત સંકુલ નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી દિલીપભાઈ પી. પટેલ
રાજા ઇન્ડસ્ટ્રીઝ - કડી
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય નામકરણદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

ડૉ. ચિતરંજનભાઈ એ. પટેલ
યુ.એસ.એ.
ઈ-લાઈબ્રેરી એવમ્ શિષ્યવૃતિ
યોજનાના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ઘનશ્યામભાઇ એમ. ભંડેરી
Bhanderi Lab Grown Diamonds-સુરત
સરદારધામ સુરત સમાજસેતુ ભવન દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી વિશ્રામભાઇ જે. પટેલ (વરસાણી)
વિજય કન્સ્ટ્રકશન - Seychelles - આફ્રિકા
સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર ભુજ સંકુલ દાતાશ્રી
સરદારધામ તમામ ઝોન સ્પોર્ટ્સ એકેડમી દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કાનજીભાઈ કે. પટણી
નિશ્રીન ટ્રેડીંગ એન્ડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ
ભૂમિદાતાશ્રી - નવી મુંબઈ
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી મફતલાલ વી. પટેલ
પટેલ બ્રધર્સ - યુ.એસ.એ.
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય ભવનદાતાશ્રી
ઓડિટોરિયમ હોલના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી જશવંત એ. પટેલ
શ્યામલ ડેવલપર્સ - અમદાવાદ
સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

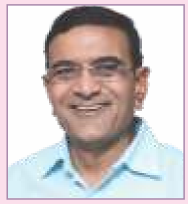

શ્રી નટુભાઈ એમ.પટેલ
મેઘમણી ગ્રૂપ - અમદાવાદ
સમાજ સેતુ ભવન દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી લવજીભાઈ ડી. ડાલિયા (બાદશાહ)
અવધ - GOPIN - સુરત
ભવનદાતાશ્રી - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી મનજીભાઈ પી. ડુંગરાણી
ગોપાલ બિલ્ડર્સ - સુરત
ભવનદાતાશ્રી - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

CA વી. વી. પટેલ
ચેરમેન - વી સ્ક્વેર ગ્રૂપ - અમદાવાદ

ગગજી સુતરિયા
પ્રમુખ સેવક-સરદારધામ - અમદાવાદ

ભવનદાતાશ્રી - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રીમતી વનિતાબેન પી. ભાલોડિયા
ઓરપેટ ગ્રૂપ - મોરબી
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય ભવનદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ધીરુભાઈ એમ. ભંડેરી
ભંડેરી ગ્રૂપ - અમદાવાદ
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય ભવનદાતાશ્રી

શ્રીમતી વિમળાબેન કે. પટેલ
યુ.એસ.એ.
ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય ભવનદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પી. એસ. પટેલ
પી. એસ. પી. પ્રોજેક્ટ લી. - અમદાવાદ
ભવનદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી રવજીભાઈ પી. વસાણી
વસાણી ગ્રૂપ - અમદાવાદ
ભવનદાતાશ્રી -
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી મુકેશભાઇ એમ.પટેલ
એમ.કે.ગ્રુપ - સુરત
સરદારધામ સુરત ભવન દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી દિયાળભાઈ કે. વાઘાણી
કપુ જેમ્સ - મુંબઈ
સરદારધામ સુરત ભવન દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ઘનજીભાઈ એ. પટેલ
MLA-વઢવાણ, મેકસન
ફાર્મા પ્રા.લી.- સુરેન્દ્રનગર
વિદ્યાર્થી દત્તક યોજના નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

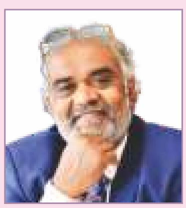

શ્રી સવજીભાઈ ડી. ધોળકિયા
હરિકૃષ્ણા એક્સપોર્ટ પ્રા.લી. - સુરત
શિલાન્યાસ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

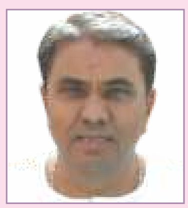

શ્રી ગોવિંદભાઈ જી. વરમોરા
સનહાર્ટ ગ્રૂપ - મોરબી
મહાદાતાશ્રી સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

સરદારધામના ગૌરવવંતા દાતાશ્રીઓ

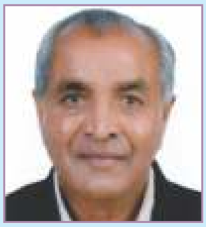

શ્રી રણછોડભાઈ જે. પટેલ
રણજીત બિલ્ડકોન લિ. પરિવાર - અમદાવાદ
સરદાર સાહેબની પ્રતિમાના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પારૂલભાઈ એલ. કાકડિયા
નિશાંત એન્ટરપ્રાઈઝ પ્રા.લી. - વડોદરા
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી રમેશભાઈ એ. પટેલ
રમેશ પટેલ બિલ્ડર્સ પ્રા. લી. - વડોદરા
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી વિપુલભાઈ વી. ગજેરા
નીલકંઠ ગ્રૂપ ઓફ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ, અંકલેશ્વર
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પ્રભુલાલભાઈ એમ. ધોળુ
પી. સી. પટેલ ઈન્ફ્રા પ્રા. લી.
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રીમતી આશાબેન વી. પટેલ
વી. વી. પટેલ એન્ડ કં. - અમદાવાદ
સ્વાગત કક્ષ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

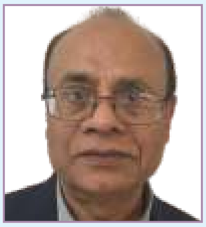

શ્રી રમેશભાઈ કે. બલર
એરોસ્પેસ એન્જીનીયરીંગ - યુ.એસ.એ.
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ભુપેન્દ્રભાઈ એ. પટેલ
Rivian Automotive (Ditroit-USA)
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કેશવભાઈ એચ. ગોટી
ગ્લો સ્ટાર - સુરત
ભૂમિદાતાશ્રી દક્ષિણ ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી અંકિતભાઈ એસ. પટેલ
ઉમિયા ઓવરસીઝ - ગાંધીનગર
ભૂમિદાતાશ્રી ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી રમેશભાઇ કે. પટેલ
કવિશા ગ્રુપ-અમદાવાદ
ભૂમિદાતાશ્રી ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પ્રશાંતભાઈ વી. વાંછાણી
મે.સ્વીસ પેક પ્રા.લી. - વડોદરા
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

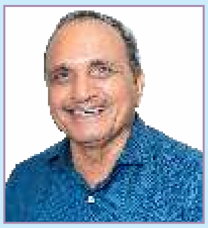

શ્રી ગુણવંતભાઈ બી. સોજીત્રા
એવલોન ગ્રૂપ - અમદાવાદ
ભૂમિદાતાશ્રી ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી રાકેશભાઈ એચ.દુધાત
શ્રી હરિગ્રૂપ - આફ્રિકા
ભૂમિદાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી એન. કે. પટેલ
સન બિલ્ડર્સ - અમદાવાદ
ભૂમિદાતાશ્રી ફેઝ-૨ કન્યા છાત્રાલય
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી શાંતિલાલ એસ. ધોળુ **શ્રી નવીનચંદ્ર એસ. ધોળુ**
દુર્ગા ઇન્ફ્રા માઇનિંગ પ્રા.લી. - વડોદરા
ભૂમિદાતાશ્રી મધ્ય ગુજરાત - સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી લાલજીભાઈ ટી. પટેલ
ધર્મનંદન ડાયમંડ - સુરત
મલ્ટીપર્પઝ હોલના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કાંતિભાઈ વી. ઉકાણી
ભૂમિ ડેવલોપર્સ - અમદાવાદ
ડાઇનિંગ હોલ નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કિરીટભાઇ પી. સુખડીયા
ભારતી અગરબત્તી-અમદાવાદ
ડાઇનિંગ હોલ નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી માધવજીભાઈ ડી. માંગુકિયા
લેન્ડ માર્ક - સુરત
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી દર્શનભાઈ એન. પટેલ
વિની કોસ્મેટીક્સ પ્રા. લી. - અમદાવાદ
મલ્ટીપર્પઝ હોલના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી ચિંતનભાઇ જે. પટેલ
ઓરેવા ગ્રુપ, અમદાવાદ,
જી.પી.બી.ઓ. હોલનાં દાતા શ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી હિંમતભાઈ ડી. ધોળકિયા
હરિકૃષ્ણ ગ્રૂપ - સુરત
નામકરણ દાતાશ્રી

શ્રી હસમુખભાઈ જે. પટેલ
જય પંપ પ્રા. લિ. - અમદાવાદ
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

સરદારધામના ગૌરવવંતા દાતાશ્રીઓ

શ્રી અરવિંદભાઈ એમ. પટેલ
રાજ ઇન્ફ્રા- અમદાવાદ
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કરશનભાઈ જી. પટેલ
આર. કે. સિન્થેસીસ લી.- અમદાવાદ
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી કિરીટભાઈ આર. પટેલ
કોરલ ફાર્મા કેમ - અમદાવાદ
નામકરણ દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

શ્રી પ્રકાશભાઈ પી. વરમોરા
વરમોરા ગ્રૂપ - અમદાવાદ
કન્યા છાત્રાલય વિંગના દાતાશ્રી
સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રી

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી જયંતિભાઈ વી નારોલા
શ્રી રામ ક્રિશ્ના એક્સપોર્ટ પ્રા.લી.
સુરત

શ્રી જયંતિભાઈ એમ.પટેલ
મેઘમણી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

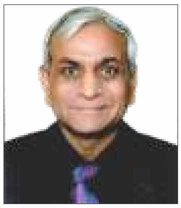

શ્રી રમેશભાઈ એમ.પટેલ
મેઘમણી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી જયંતિભાઈ વી. બાબરિયા
અવધ-અંજનિ ગ્રૂપ,
સુરત

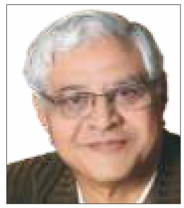

શ્રી ધનજીભાઈ એન. ડુંગરાણી
ગોપાલ બિલ્ડર્સ
સુરત

શ્રીમતી સુધા જે. પટેલ
શ્યામલ ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

કુ. હેપી જે. પટેલ
શ્યામલ ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી તારકભાઈ એલ. કાકડિયા
લક્ષ્ય ગ્રૂપ
વડોદરા

શ્રી છગનભાઈ એમ. ધોળુ
પી.સી. પટેલ ઈન્ફ્રા પ્રા. લી.
વડોદરા

શ્રી જગદીશભાઈ વી. ભુવા
પ્રોસેસો પ્લાસ્ટ પ્રા.લી.
અમદાવાદ

શ્રી ગોવિંદભાઈ એલ. કાકડિયા
શીતલ મેન્યુફેક્ચરીંગ પ્રા.લી.
મુંબઈ

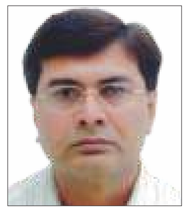

શ્રી પ્રવિણભાઈ ઓ. ભાલોડિયા
ઓર્પેટ ગ્રૂપ
મોરબી

શ્રી નેવિલભાઈ પી.ભાલોડિયા
ઓર્પેટ ગ્રૂપ
મોરબી

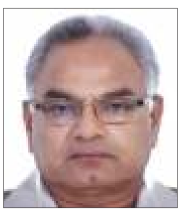

શ્રી કનુભાઈ એમ. પટેલ
મોન્ટે કાર્લો લી.
અમદાવાદ

શ્રી ચંદ્રકાન્તભાઈ પી. પટેલ
ફિલ્ડ માર્શલ
રાજકોટ

શ્રી વલ્લભભાઈ એસ. લખાણી
કિરણ જેમ્સ પ્રા.લી.
સુરત

શ્રી દિપેશભાઈ પી. સુખડિયા
ભવ્ય કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી શશિનભાઈ વી.પટેલ
સદ્ભાવ એન્જી.લી.
અમદાવાદ

શ્રી વલ્લભભાઈ ડી. વઘાસિયા
વી. ડી. ગ્લોબલ કં.
મુંબઈ

શ્રી અનિલભાઈ એન. દેવાણી
દેવાણી એન્ડ કંપની
અમદાવાદ

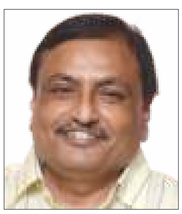

શ્રી કાંતિભાઈ એલ. ગઢિયા
સહજાનંદ ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ એમ. સોજીત્રા
સૂર્યમ, પ્રોજેક્ટસ પ્રા.લી.
અમદાવાદ

શ્રી દક્ષેશભાઈ એ. બોઘરા
નોવા ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી જયંતિભાઈ ડી. પટેલ
વ્રજ ડેવલોપર્સ
ભાવનગર

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

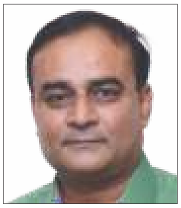

શ્રી રાજેશભાઈ એમ. કાકડિયા
એચ.ઓ.એફ.
અમદાવાદ

શ્રી મનહરભાઈ એમ. કાકડિયા
બ્લેઝિંગ ઈન્ફ્રા ડેવલોપર્સ
સુરત

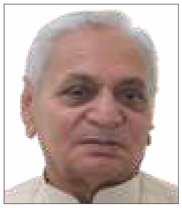

શ્રી કાંતિભાઈ એન.પટેલ-(રામ)
અમદાવાદ

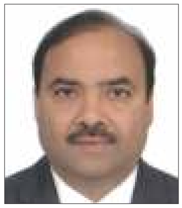

શ્રી અજયભાઈ ડી. શ્રીધર
શ્રીધર કન્સ્ટ્રક્શન
અમદાવાદ

શ્રીમતી પલ્લવીબેન એ. શ્રીધર
અમદાવાદ

શ્રી સંજયભાઈ કે. સાવલિયા
સાવલિયા બિલ્ડર્સ
અમદાવાદ

શ્રી કે. આઈ. પટેલ
એરિસ ઓર્ગેનીક પ્રા.લી.
અમદાવાદ

શ્રી શરદભાઈ જી. પટેલ
વર્ણીરાજ બિલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી કિશોરભાઈ બી. વિરાણી
કાર્પ ઈમ્પેક્ષ
સુરત

શ્રીમતી સ્મિતાબેન એચ. અમીન
પુણે

શ્રી મૌલેષભાઈ ડી. ઉકાણી
બાન લેબ્સ લી.
રાજકોટ

શ્રી નીતિન ભાઈ આર. પટેલ
ગાય છાપ બેસન
અમદાવાદ

શ્રી અરવિંદભાઈ ડી. તેજાણી
તેજાણી એન્ટરપ્રાઈઝ
સુરત

શ્રી આનંદભાઈ એ. પટેલ
એપોલો ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી મનજીભાઈ પી. પટેલ
તાપ્તિ એક્સપોર્ટ
મુંબઈ

ડૉ. દશરથભાઈ વી. પટેલ
ગુજરાત મલ્ટીગેસ બેઝ
કેમિકલ્સ પ્રા.લિ., મહેસાણા

શ્રી જયસુખભાઈ ઓ. પટેલ
ઓરેવા ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી દશરથભાઈ એમ. પટેલ
સમર્થ ડાયમંડ
વિસનગર

શ્રી હંસરાજભાઈ એ. ગોંડલિયા
અલિન્દ્રા ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી રણછોડભાઈ કે. દેત્રોજા
રત્નકલા એક્સપોર્ટ પ્રા.લી.
નવસારી

શ્રી ભુપતભાઈ પી. રામોલિયા
ધનવીન પીગમેન્ટસ પ્રા. લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી ચિંતનકુમાર કે. ગોટી
ગ્લો સ્ટાર
સુરત

શ્રી હરેશભાઈ ડી. મોરડિયા
મહાદેવ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી ગણપતભાઈ આઈ. પટેલ
ગણપત યુનિવર્સિટી
યુ.એસ.એ.

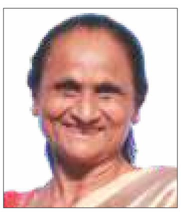

શ્રીમતી મંજુલાબેન જી. પટેલ
ગણપત યુનિવર્સિટી
યુ.એસ.એ.

શ્રી પ્રમુખભાઈ ડી. પટેલ
શ્રીરંગ કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી કંચનભાઈ બી. પટેલ
કે. બી. જ્વેલર્સ
અમદાવાદ

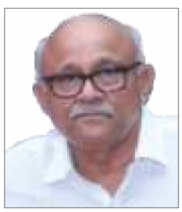

શ્રી જીવરાજભાઈ એસ. ગાબાણી
મીરા જેમ્સ
સુરત

શ્રી કિશોરભાઈ વી. વિરમગામા
આયર્ન ટ્રાયેન્ગલ
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ બી. મેશિયા
કર્ણાવતી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી પ્રવિણભાઈ એચ. લખાણી
યોગી ઈન્ટરમિડિયેટ્સ પ્રા.લી.
અમદાવાદ

ડૉ. કિરણભાઈ સી. પટેલ
યુ.એસ.એ.-ફ્લોરિડા

શ્રીમતી પલ્લવીબેન કે. પટેલ
યુ.એસ.એ.-ફ્લોરિડા

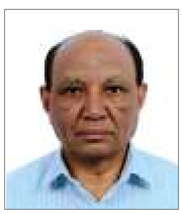

શ્રી બી. કે. પટેલ
ડાયનેમિક કલરીંગ લીવસ
અમદાવાદ

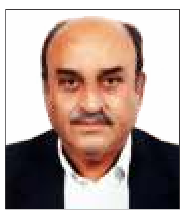

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ એમ. પટેલ
અબુંજા ઈન્ટરમીડિયેટ્સ
કડી

શ્રી આશિષભાઈ એ. પટેલ
અવની સીડ્સ
અમદાવાદ

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી અંબાલાલ એમ. પટેલ
અવની સીડ્સ લી.
અમદાવાદ

શ્રી બાબુભાઈ એલ. નારોલા
નારોલા જેમ્સ
સુરત

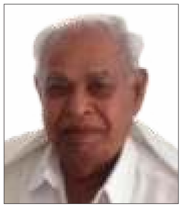
શ્રી જીવણભાઈ જી. ગોવાણી
શુભજીવન બિલ્ડર્સ પ્રા.લિ.,
મુંબઈ

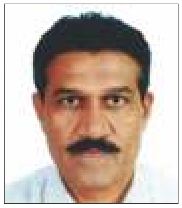
શ્રી ભરતભાઈ એચ. રાદડિયા
એચ.ઓ.એફ. ફર્નિચર
અમદાવાદ

શ્રી લલિતભાઈ કે. પટેલ
મેઘમણી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી કિરણભાઈ એમ. પટેલ
મેઘમણી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી સુરેશભાઈ ડી. પટેલ
સૂર્યા ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી હિતેષભાઈ એમ. શેટા
અમૃત જેમ્સ
મુંબઈ

શ્રી જીતેન્દ્રભાઈ એમ. પટેલ
કે. પટેલ કેમો ફાર્મા પ્રા. લી.
મુંબઈ

શ્રી શૈલેષભાઈ પી. લુખી
જે. કે. સ્ટાર
મુંબઈ

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ એમ. શંકર
શિવમ એક્ષપોર્ટ
મુંબઈ

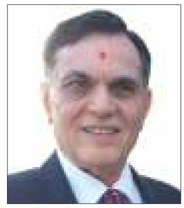
શ્રી ધીરૂભાઈ જે. બાબરિયા
યુ.એસ.એ.

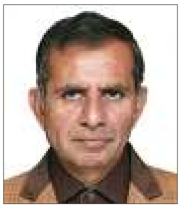
શ્રી અરવિંદભાઈ પી. અણદાણી
અંકિતા કન્સ્ટ્રક્શન
અમદાવાદ

શ્રી દિલીપભાઈ ડી. કોઠિયા
પ્રમુખ શ્રી કોઠિયા હોસ્પિટલ
અમદાવાદ

શ્રી મનસુખભાઈ એન. દેવાણી
શાંતિ કન્સ્ટ્રક્શન
અમદાવાદ

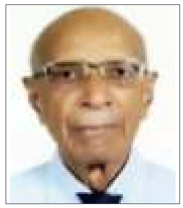
ડૉ. ત્રિભુવનભાઈ એન. પટેલ
કન્સલ્ટન્ટ સર્જન એન્ડ
ગેસ્ટ્રોલોજીસ્ટ, અમદાવાદ

શ્રી દિનેશભાઈ બી. પટેલ
(દિનુમામા) (Ex.MLA-પાદરા)
નિર્વિક ઈન્ડસ્ટ્રીઝ પ્રા.લિ.
વડોદરા

શ્રી હિરેનભાઈ ડી. પટેલ
મુંબઈ

શ્રી જયશિવભાઈ એ. પટેલ
મુંબઈ

શ્રી ભરતભાઈ આર.મોણપરા
યુ.એસ.એ.

ડૉ. રાજ પટેલ
યુ.એસ.એ.

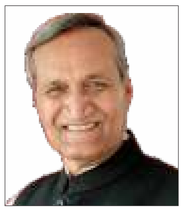
શ્રી વલ્લભભાઈ જી. કાકડિયા
એમ.એલ.એ.
ઠક્કરબાપાનગર અમદાવાદ

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ સી. બોરડ
બોરડ કન્સ્ટ્રક્શન પ્રા.લી.
વડોદરા

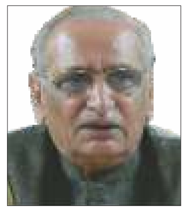
શ્રી સુરેન્દ્રભાઈ એમ. પટેલ
પૂર્વ અધ્યક્ષ ઔડા એન્ડ પૂર્વ સંસદ સભ્યશ્રી
અમદાવાદ

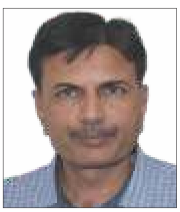
શ્રી વસંતભાઈ એસ. પટેલ
સરદાર પટેલ વિદ્યાલય
સુરેન્દ્રનગર

શ્રી સુરેશભાઈ આર.પટેલ
શાયોના લેન્ડ કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

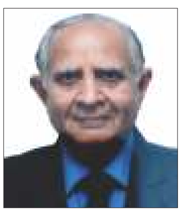
શ્રી બાબુલાલ એ. સાવલિયા
યુ.એસ.એ.

શ્રી રાજેશભાઈ બી. બાંભરોલિયા
શરણ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી નિમિષભાઈ કે. પટેલ
એન. કે. પ્રોટીન્સ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી પરેશભાઈ એન. પટેલ
શ્રી પુષ્કર કન્સ્ટ્રક્શન કંપની,
અમદાવાદ

શ્રીમતી મોનાબેન એન. પટેલ
વાઈઝમેન ગ્રૂપ, અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ એમ. ભગત
યુ.એસ.એ.

શ્રી પ્રકાશભાઈ એમ. ભગત
યુ.એસ.એ.

શ્રી હિતેન્દ્રભાઈ એમ. ભગત
યુ.એસ.એ.

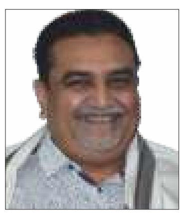
શ્રી બિપીનભાઈ વી. ઉસદડિયા
સંજય કન્સ્ટ્રક્શન કંપની
રાજકોટ

શ્રી વિનુભાઈ એમ. ડોબરિયા
મહર્ષિ લેબોરેટરી પ્રા. લી.
પાનોલી, અંકલેશ્વર

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

માન. શ્રી નીતિનભાઈ આર. પટેલ
પૂર્વ નાયબ મુખ્યમંત્રીશ્રી - ગુજ. રાજ્ય
અમદાવાદ

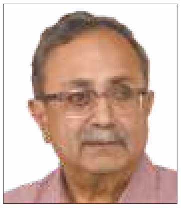
શ્રી સૌરભભાઈ વાય. પટેલ
પૂર્વ મંત્રીશ્રી - ગુજરાત રાજ્ય
ગાંધીનગર

શ્રી હસમુખભાઈ વી. કોઠિયા
વાસુ બિલ્ડર્સ, અંકલેશ્વર

શ્રી આલાપભાઈ એસ. પટેલ
પોપ્યુલર બિલ્ડર પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી કનુભાઈ એસ. પટેલ
વોલટેમ્પ ટ્રાન્સફોર્મર લિ.
વડોદરા

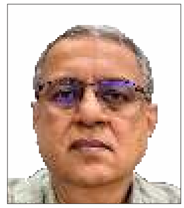
શ્રી ભુપેશભાઈ બી. શિરોયા
ધરતીધાન ગ્રેનાઈટ્સ પ્રા. લી.
મુંબઈ

શ્રી કમલેશભાઈ સી. પટેલ
વેસ્ટ કોસ્ટ ફાર્મા વર્ક્સ લી.
અમદાવાદ

શ્રી કાંતિભાઈ એમ. ભાવાણી
સિદ્ધિ ગ્રૂપ
મુંબઈ

શ્રી કિરીટભાઈ એમ. ભાવાણી
સિદ્ધિ ગ્રૂપ
મુંબઈ

શ્રી રીપલભાઈ એન. પટેલ
પેરાગોન ઓર્ગેનિક્સ
વડોદરા

શ્રી રમણભાઈ સી. પટેલ
શિમેર કેમિકલ્સ પ્રા. લી.
વડોદરા

શ્રી મહેશભાઈ જે. પટેલ
પ્રજ્ઞા ગ્રૂપ
અંકલેશ્વર

શ્રી છગનભાઈ એચ. આરદેશણા
જગતાત મીનેરલ પ્રા.લી.
વડોદરા

શ્રી મંગળદાસ જે. પટેલ
સોમેશ્વર ગ્રૂપ
મહેસાણા

શ્રી પ્રસન્નભાઈ એન. પોલરા
અમદાવાદ

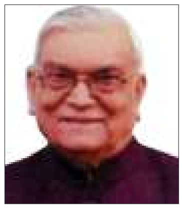
શ્રી પોપટભાઈ આર. ભાલાળા
જય શ્રી રામ એલ.એલ.પી.
યુ. એસ. એ.

શ્રીમતી ઉર્મિલાબેન પી. ભાલાળા
યુ.એસ.એ.

શ્રી નાગજીભાઈ એન. શિંગાળા
શિવાલય કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી શાંતિલાલ એસ. ધાનાણી
ડી. ડી. રિયાલીટી
વડોદરા

શ્રી ચતુરભાઈ જી. દુધાત
વડોદરા

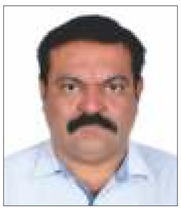
શ્રી રમેશભાઈ ડી. ગાબાણી
ચેરમેન એપેક્ષ હેલ્થકેર લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ એલ. પટેલ
ઓરબીસ એલીવેટર
અમદાવાદ

શ્રી એફ. સી. પટેલ
હેલ્થ સ્યુટ, એલ. એલ. સી.
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ એમ. માંગુકિયા
લક્ષ્ય ડાયમંડ
સુરત

શ્રી પ્રવિણભાઈ એન. બવાડિયા
સિટી એસ્ટેટ મેનેજમેન્ટ
અમદાવાદ

શ્રી જગદીશભાઈ આર. કોટડિયા
ફાલ્કન ગ્રૂપ
રાજકોટ

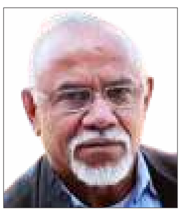
શ્રી એમ. એમ. પટેલ
એમ. એમ. પી. આર્કિટેક્ટ્સ
અમદાવાદ

શ્રી મથુરભાઈ બી. સોજીત્રા
મણિ એક્સપોર્ટ
સુરત

શ્રી વેલજીભાઈ એમ. શેટા
સંગીની ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી બાબુભાઈ કે. પટેલ
JSIW ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રા. લી. & જય સોમનાથ પરિવાર
ખોરજ-ગાંધીનગર

શ્રી રવજીભાઈ પી. મોણપરા
સંગીની ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી રમણભાઈ એમ. નાકરાણી
મે. કિરણ કેમિકલ્સ
અંકલેશ્વર

ડો. નારણભાઈ પી. પટેલ
MD.-વેસ્ટર્ન એગ્રીસિડ્સ લિ.
ગાંધીનગર

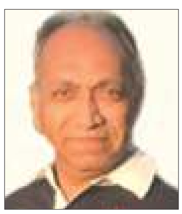
શ્રી ભીખુભાઈ એમ. પટેલ
સનસાઈન ગ્લોબલ હોસ્પિટલ
વડોદરા

શ્રી કાંતિભાઈ વી. ભુવા
ડિમ્પલ પોલીમર્સ
વલ્લભવિદ્યાનગર

શ્રી કેતનભાઈ એન. પટેલ
ગણેશ ઈલેક્ટ્રિકલ્સ
અમદાવાદ

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

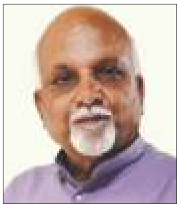
શ્રી મોતીલાલ એચ. પટેલ
જે. ધરા ડેવલોપર્સ
વાપી (લુણાવડા)

શ્રી કાંતિલાલ બી. પટેલ
એનર્જી પ્રોસેસ ઈક્વીપમેન્ટ્સ
વડોદરા

શ્રી હર્ષદભાઈ એમ. બલર
ગોપી પેપર પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

સ્વ.શ્રી રોહિતભાઈ જે. પટેલ
Ex.એમ.એલ.એ.-મેગ્નેટ ઈન્ડોક્શન પ્રા. લિ.
આણંદ

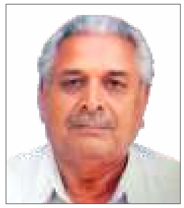
શ્રી વીરજીભાઈ ટી. સુખડિયા
ઓમ ઓર્ગેનાઈઝેશન
અમદાવાદ

શ્રી આનંદભાઈ આઈ. પટેલ
મેઘમણી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

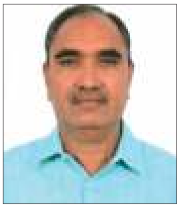
શ્રી સુરેશભાઈ ડી. પટેલ
તેજસ પોલિપેક પ્રા.લી.
વડોદરા

શ્રી અબજીભાઈ કે. ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફ્રા પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી અતિતભાઈ એમ. પટેલ
મારૂતિ બિલ્ડર્સ
અમદાવાદ

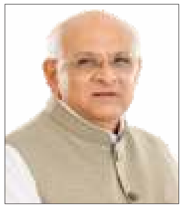
શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ આર. પટેલ
માન. મુખ્યમંત્રીશ્રી
ગુજરાત રાજ્ય - અમદાવાદ

શ્રી જયંતિભાઈ એસ. પટેલ
શ્રીરંગ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

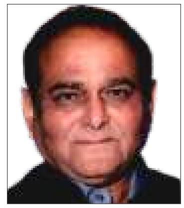
શ્રી કાળુભાઈ એમ. ઝાલાવાડિયા
રાજશ્રી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

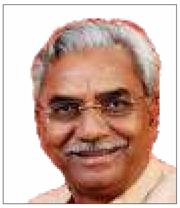
શ્રી બાબુભાઈ જે. પટેલ
એમ.એલ.એ., દસ્ક્રોઈ
અમદાવાદ

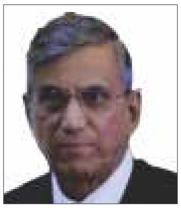
સ્વ. શંકરભાઈ આર. પટેલ
યુનિક ડાયકેમ
અમદાવાદ

શ્રી મનુભાઈ એન. જીયાણી
શ્રી હરિ ઈમ્પેક્ષ
મુંબઈ

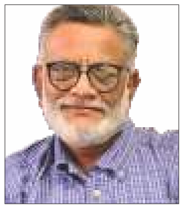
શ્રી કંદર્પભાઈ કે. અમીન
આર્ચિત ઓર્ગેનાસીસ લી.
અમદાવાદ

શ્રી પરેશભાઈ એમ. ગજેરા
શિવમ ડેવલોપર્સ એન્ડ ક્રેડાઈ
ગુજરાત પ્રેસિડન્ટ, રાજકોટ

શ્રી રમેશભાઈ વી. ટીલારા
અવધ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર
રાજકોટ

શ્રી ભરતભાઈ કે. બોઘરા
ધ્રુવ કોટન પ્રોસેસિંગ પ્રા. લી.
જસદણ

શ્રી નંદલાલભાઈ એલ. માંડવિયા
મે. નંદલાલ એલ. માંડવિયા
રાજકોટ

શ્રી શેખરભાઈ જી. પટેલ
ગણેશ હાઉસીંગ લી.
અમદાવાદ

શ્રી મયંકભાઈ એસ. પટેલ
વડોદરા

શ્રી હરેશભાઈ ડી. પરવાડિયા
સુરત

શ્રી મનસુખભાઈ એમ. કપોપરા
રૂદ્ર ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી મનહરભાઈ જે. સાંચપરા
યુરો ફુડ્સ
સુરત

શ્રી રમેશભાઈ પાટીદાર
(બહેરીનવાળા) સન હોટેલ
એન્ડ રિસોર્ટ, રાજસ્થાન

શ્રી વિવેકભાઈ પી. પટેલ
આર્યન ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી કિરીટભાઈ ડી. પટેલ
બરોડા બુશીંગ એન્ડ ઈન્સ્યુલેટર્સ
એલ.એલ.પી., વડોદરા

શ્રી ભુપતભાઈ કે. ભાયાણી
એમ. એમ. યાર્નસ પ્રા. લી.
જસદણ

શ્રી કમલેશભાઈ કે. ગોંડલિયા
તક્ષશિલા ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી જીતુભાઈ એસ. વાઘાણી
મંત્રીશ્રી ગુજરાત રાજ્ય
ભાવનગર

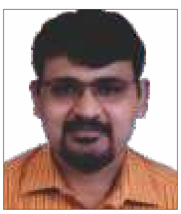
શ્રી પ્રવિણભાઈ બી. રાબડિયા
ગ્રીનોવેટ ઓર્ગેનીક પ્રા. લી.
પાદરા, વડોદરા

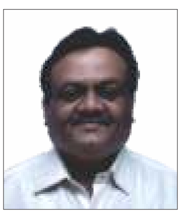
શ્રી પ્રવિણભાઈ એસ. પટેલ
આદર્શ એન્ટરપ્રાઈઝ
વડોદરા

શ્રી દિનેશભાઈ બી. પેથાણી
(બાપુનગર વોર્ડ કોર્પોરેટર)
દેવમ ડેવલોપર્સ, અમદાવાદ

શ્રી ભૂપેશભાઈ એસ. પટેલ
મધરલેન્ડ ઈન્ટીગ્રેટેડ
અમદાવાદ

શ્રી અશોકભાઈ ડી. બાબરિયા
ઉ-બી ફિલ્મ્સ પ્રા.લિ.,
વડોદરા

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

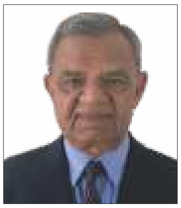

શ્રી ચતુરભાઈ એન. કથીરીયા
યુ.એસ.એ.

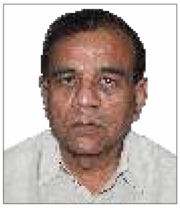

શ્રી અરવિંદભાઈ એ. દોમડિયા
કૃણાલ કન્સ્ટ્રક્શન પ્રા. લી.
રાજકોટ

શ્રી આશિષભાઈ કે. પટેલ
આસ્થા બિલ્ડર્સ
અમદાવાદ

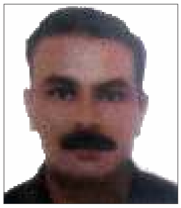

શ્રી કમલેશભાઈ પટેલ
અંબિકા ટ્રેડર્સ
વડોદરા

શ્રી ગોપાલભાઈ ડી. પટેલ
મયંક બ્રાસફીટ પ્રા. લી.- જામનગર એવમ્
પ્રમુખશ્રી કાલાવાડ અકબરી કન્યા છાત્રાલય
જામનગર

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ પી. હિરપરા
અમદાવાદ

શ્રી ચતુરભાઈ આર. ચોડવડિયા
પુષ્પક ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી જગદીશભાઈ ડી. સંઘાણી
બાબરીયા ઈસ્ટીટ્યુટ ઓફ
ટેકનોલોજી, વડોદરા

શ્રી જગદીશભાઈ બી. પટેલ
પ્રેસિડન્ટ, રાજપથ ક્લબ
અમદાવાદ

ડૉ. જગદીશભાઈ સખિયા
સખીયા સ્કીન ક્લીનીક
સુરત

શ્રી ત્રિકમભાઈ જે. પટેલ
પ્રેસીડન્ટ - ઈન્ફા

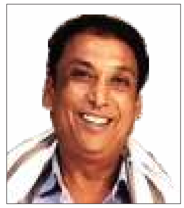

શ્રી દિલીપભાઈ બી. પટેલ
કાવ્યરત્ન ગ્રૂપ
ગાંધીનગર

શ્રી ધીરૂભાઈ પી. ઉકાણી
શિવમ્ એન્ટરપ્રાઈઝ
સુરત

શ્રી નાનુભાઈ કે.સાવલિયા
સુખવીલા ડેવલપર્સ
સુરત

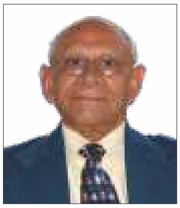

શ્રી નારાયણભાઈ વી. પટેલ
પૂર્વ ચેરમેન સરદાર
સરોવર/વુડા, વડોદરા

શ્રી નિરવભાઈ ડી. ખૂંટ
પુષ્પ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી બાબુભાઈ એન. પટેલ
સરસ્વતી રાઈસ મિલ
અમદાવાદ

શ્રી ભગીરથભાઈ એમ. બાલધા
સુરત

શ્રી માણેકભાઈ એસ. લાઠિયા
બી. માણેક એક્ષપોર્ટ
સુરત

શ્રી મિતેષભાઈ આર. પટેલ
સંસદસભ્ય
આણંદ

શ્રી મુકેશભાઈ પટેલ,
સિધ્ધિ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

ડૉ. વિઠ્ઠલભાઈ ધડુક
યુ.એસ.એ.

શ્રીમતી રંજનબેન વી. ધડુક
યુ.એસ.એ.

શ્રી વિરેન્દ્રભાઈ એ. પટેલ
વી. પોપ્યુલર ગ્રૂપ
અમદાવાદ

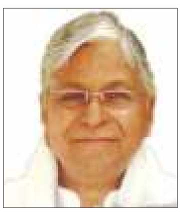

શ્રી શંકરભાઈ પટેલ
વાઈટ-ઓ-કેમ
અમદાવાદ

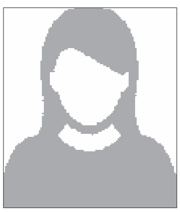

શ્રીમતિ વર્ષાબેન એસ. પટેલ
વાઈટ-ઓ-કેમ
અમદાવાદ

શ્રી સંજયભાઈ વી. પટેલ
આત્મીય ગ્રૂપ
વડોદરા

શ્રી સતિષભાઈ એમ. પટેલ
માજી ધારાસભ્ય
(કરજણ) વડોદરા

શ્રી હિંમતભાઈ આર. કોલડિયા
પુષ્પક ગારમેન્ટ પાર્ક
અમદાવાદ

શ્રી જગદીશભાઈ બી. સાકરિયા
સેક્રેટરી-સૌરાષ્ટ્ર લેઉઆ પટેલ
સમાજ, મણીનગર-અમદાવાદ

શ્રી જાદવભાઈ આર. મોણપરા
યુ.એસ.એ.

શ્રી કૌશલભાઈ પટેલ (MD)
આર્યન ઈન્ફ્રા પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

શ્રી ધનજીભાઈ જે. રાખોલિયા
મિનાક્ષી ડાયમંડ
સુરત

શ્રી હરિભાઈ બી. પીપળિયા
સેજલ ક્રિએશન
અમદાવાદ

શ્રી મગનભાઈ કે. રામોલિયા
શિવ ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

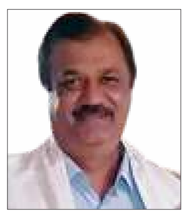

શ્રી જસ્મતભાઈ એન.વીડિયા
A & J ડેવલોપર્સ
સુરત

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી ધર્મેશભાઈ એમ. સવાણી
એલ.પી.સવાણી ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી મનીષભાઈ પી. જીવાણી
આનંદ ઈન્ટરનેશનલ
મુંબઈ

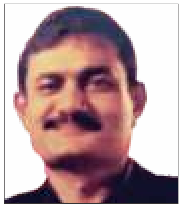

શ્રી ધનજીભાઈ એલ. કળથિયા
શાંતમ કોર્પોરેશન
સુરત

શ્રી ગોરધનભાઈ આર. આસોદરીયા
MD - રઘુવીર ડેવલોપર્સ
સુરત

શ્રી ચંદુભાઈ જે. કોરાટ
MD - રઘુવીર ડેવલોપર્સ
સુરત

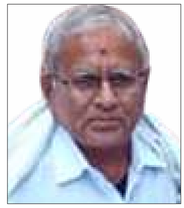

શ્રી જશુભાઈ બી. પટેલ
લેન્ડ ડેવલપર્સ
વડોદરા

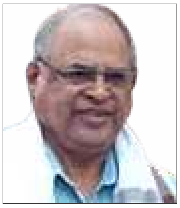

શ્રી જશવંતભાઈ કે. પટેલ
સિવિલ કોન્ટ્રાકટર્સ
વડોદરા

શ્રી જયંતિભાઈ બી. પટેલ
જે. બી. પટેલ એન્ડ કંપની
વડોદરા

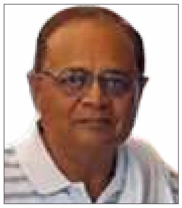

શ્રી મહેશભાઈ પટેલ
MD - PHILODEN ઈન્ડસ્ટ્રીઝ પ્રા.લિ.
વડોદરા

શ્રી કાંતિભાઈ એસ. અમૃતિયા
પૂર્વ ધારાસભ્ય
મોરબી

શ્રી મોહનલાલ કે. ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર લિ.
અમદાવાદ

ડૉ. શ્રી નટવરલાલ વી. રામાણી
રાજકોટ
(હાલ USA)

શ્રી રમેશભાઈ એલ. પટેલ
સુરત

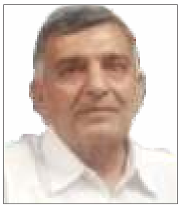

શ્રી શિવજીભાઈ કે. ધોળુ,
મહાલક્ષ્મી ગૃપ-નીલકંઠ માઈનિંગ કંપની
અમદાવાદ

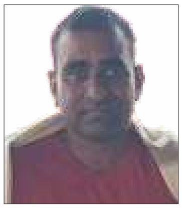

શ્રી મહેશભાઈ ડી. પટેલ
આદિત્ય સાયન્ટિફિક
વડોદરા

ડૉ. નટુભાઈ કે. રાજપરા
Westminster MD-USA , સુપ્રિટેન્ડેન્ટ &
મેડિકલ ડિરેક્ટર નિર્દોશાનંદજી હોસ્પિટલ ટીંબી

શ્રી હીરાલાલ કે. ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફ્રા. લી.,
અમદાવાદ

શ્રી શૈલેષભાઈ એમ. પટેલ (ચત્રભુજ)
ભુદરદાસ સેવાનિધિ ચેરિટેબલ
ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ

શ્રી નાગજીભાઈ મોહનભાઈ સાકરિયા,
HVK ઈન્ટરનેશનલ પ્રા.લી.,
સુરત

શ્રી શૈલેષભાઈ વજુભાઈ આસોદરિયા,
કુદરત ડેવલોપર્સ,
અમદાવાદ

શ્રી નિલેશભાઈ જી. ધુલેશિયા
નોબલ ગ્રુપ ઑફ કં.
જુનાગઢ

CA યશ જી. રીજીયા
રીજીયા બ્રધર્સ
સુરત

શ્રી તુલસીભાઈ ડી. ધોળકિયા
હરિકૃષ્ણ ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ ડી. ધોળકિયા
હરિકૃષ્ણ ગ્રૂપ
મુંબઈ

શ્રી અરજણભાઈ એલ. ધોળકીયા
SRK Exports Pvt. Ltd.
સુરત

શ્રી દિનેશભાઈ વી. નારોલા
SRK Exports Pvt. Ltd.
સુરત

શ્રી જયંતિભાઈ એ. પટેલ
MD- SSC Infrastructure Pvt.Ltd.
અમદાવાદ

શ્રી અમિતભાઈ એમ. પટેલ
પટેલ માધવલાલ મગનલાલ & કં.આંગડિયા
વડોદરા

શ્રી જસમતભાઈ જે. ડાભી
જાગૃતિ જેમ્સ
સુરત

શ્રી ભાઈલાલભાઈ બી. પટેલ
NICOLIANS INC
દિલ્હી

શ્રી વલ્લભભાઈ પી. કાહોદરીયા
સાગર બિલ્ડર પ્રા. લિ.
સુરત

શ્રી ભીખુભાઈ પી. વીરાણી
બાલાજી વેફર્સ ગ્રૂપ
રાજકોટ

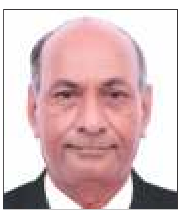

શ્રી રવજીભાઈ જી. કથિરિયા
ભૂમિ ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ એ. નારોલા
રાધેશ્યામ ડાયમંડ
સુરત

શ્રી વિરજીભાઈ આર. પાલડિયા
પાલડીયા બ્રધર્સ
સુરત

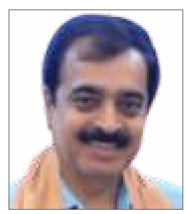

શ્રી દિલીપકુમાર ડી. કથીરિયા
ઓરેન્જ ડેવલપર્સ
સુરત

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી નેમેશભાઈ આર. ધડુક
રાજકોટ

શ્રી અશ્વિનભાઈ ગોળવિયા
ન્યાલકરણ ગ્રૂપ
વડોદરા

શ્રી અક્ષયભાઈ પટેલ
ધારાસભ્ય શ્રી - કરજણ
વડોદરા

શ્રી સી. આર. પાટીલ
પ્રદેશ પ્રમુખ - ભા.જ.પા.
ગુજરાત

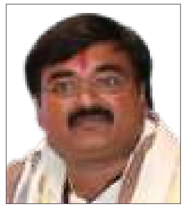

શ્રી સુરેશભાઈ પાનસુરિયા
બિલ્ડર, સિધ્ધેશ્વર ગ્રૂપ
વડોદરા

શ્રી પ્રકાશભાઈ જી. જાદવાણી
વ્હાઈટ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

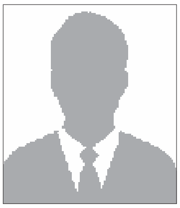

સરદાર ભરોસે

શ્રી રાકેશભાઈ એમ. પટેલ
પટેલ બ્રધર્સ પરિવાર
યુ.એસ.એ.

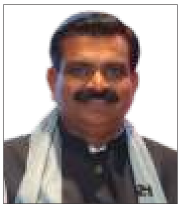

શ્રી જયંતીભાઈ કે.સરધારા
JK હાર્ડવેર & સેનેટરી મોલ પ્રા.લી.
રાજકોટ

શ્રી સુનિલભાઈ ડી. પટેલ
ભંડેરી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી જીતેન્દ્રભાઈ બી. ભંડેરી
અમદાવાદ

શ્રી હિંમતભાઈ બી. શેલડિયા
જીવન ફેબ્રિક્સ પ્રા. લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી જયેશભાઈ પી. પટેલ
અગ્રણી બિલ્ડર
અંકલેશ્વર

શ્રી વિનુભાઈ કે. ક્રિસ્ટલ
અમદાવાદ

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ કે. ઇટાલિયા
ભીમનાથ - સુરત

શ્રી કેનિષભાઈ જે. ગઢીયા
વામા ગૃપ
સુરત

શ્રી મધુભાઈ પી. વસાણી
વસાણી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

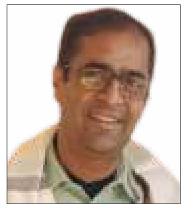

શ્રી જયેશભાઈ એચ. પટેલ
OMX Cotspin Pvt. Ltd.
ધ્રાંગધ્રા

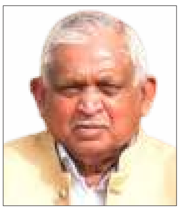

શ્રી તલસીભાઈ વી. પટેલ
પટેલ બ્રધર્સ,
યુ.એસ.એ.

શ્રી ગોપાલભાઈ એલ. પટેલ
યુ.એસ.એ.

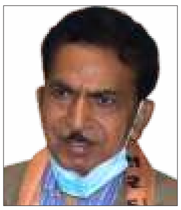

શ્રી બાબુભાઈ પટેલ
યુ.એસ.એ.

શ્રીમતી ભાવનાબેન સી. પટેલ
યુ.એસ.એ.

શ્રી દીલિપભાઈ એન. સંગાણી
ચેરમેનશ્રી, ગુજકોમાસોલ,
અમદાવાદ

શ્રી પ્રકાશભાઈ એસ. પટેલ
પ્રેસિડન્ટ, સાંકળચંદ યુનિવર્સિટી
વિસનગર

શ્રી કલ્પેશભાઈ ડી. પટેલ
સુરેન્દ્રનગર

શ્રી મથુરદાસ જી. કનેરિયા
સુરત

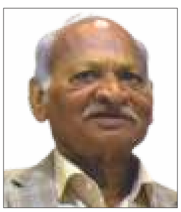

શ્રી કનુભાઈ પી. પટેલ
ચેરમેનશ્રી, Amneal ફાર્માસ્યુટિકલ
યુ.એસ.એ.

શ્રીમતી પશમીના વી. પટેલ
કેલિફોર્નિયા - યુ.એસ.એ.

શ્રી નગીનભાઈ જી.પટેલ
(CMD-N.G.Group)
અમદાવાદ

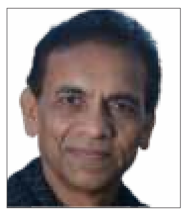

ડૉ. ભાણજીભાઈ ડી. કુંડારીયા
Santa Maria, California
USA

શ્રી સુભાશભાઈ એ. પટેલ
એસ.એ.પટેલ & કં.
વડોદરા

શ્રીમતી દક્ષાબેન ડી. પટેલ
વડોદરા

શ્રી જય ડી. પટેલ
વડોદરા

શ્રી દીલીપભાઈ કે. પટેલ
ધન બીલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી દિવ્યાંતભાઈ ટી. પટેલ
GURU KRUPA QUARRY WORKS
વડોદરા

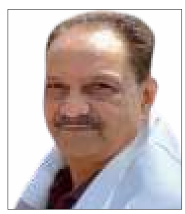

શ્રી જયપ્રકાશભાઈ જે. વાંછાણી
MD- National Institute Of Cooperative Management
ગાંધીનગર

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

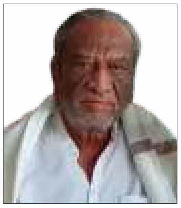

શ્રી દિનશાભાઈ પટેલ
નડિયાદ

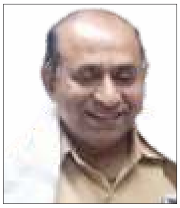

ડૉ. વિનુભાઈ આઈ.પટેલ
Zarna Associate
વડોદરા

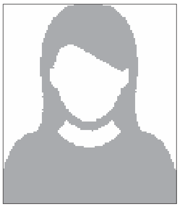

શ્રીમતી ભાવનાબેન વી. ગજેરા
અંકલેશ્વર

શ્રી ઉરવ ડી. પટેલ
MD- PTSI
વડોદરા

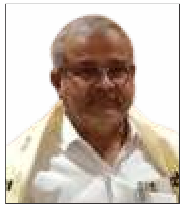

શ્રી ભરતભાઈ પટેલ
રાયસણ-ગાંધીનગર

શ્રીમતી ભારતીબેન એન. પટેલ
મેઘમણી ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી વિનોદભાઈ મોરડીયા
રાજ્ય કક્ષામંત્રી ગુજરાત રાજ્ય
ગાંધીનગર

શ્રી હર્ષ વી. પટેલ
યુ.આર.એનર્જી
અમદાવાદ

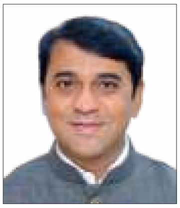

શ્રી ચંદ્રેશભાઈ પટેલ
સામ ડેવલપર્સ
સુરેન્દ્રનગર

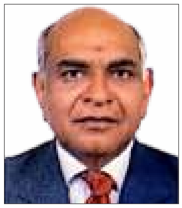

શ્રી બાબુભાઈ બી. વાઘાણી
નીલકંઠ જેમ્સ
સુરત

શ્રી દીપકભાઈ એમ. શેટા
Apple Sarees Pvt. Ltd.
સુરત

શ્રી મનજીભાઈ ટી. લાખાણી
સોહમ ગ્રૂપ
સુરત

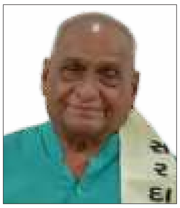

શ્રી પ્રહલાદભાઈ એ.પટેલ
કામેશ્વર ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી બીપીનભાઈ વી. હદવાણી
ગોપાલ સ્નેક્સ પ્રા.લી.
રાજકોટ

શ્રી જગદીશભાઈ બી. પટેલ
સુવર્ણ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર
કડી

શ્રી પૂજાબેન પી. પટેલ
પી. એસ. પી. પ્રોજેક્ટ લી.
અમદાવાદ

શ્રી પ્રકાશભાઈ કે. પટેલ
ટાઈમ્સ સ્કવેર
અમદાવાદ

શ્રી બટુકભાઈ એન.દુધાત
શ્રી ડેવલોપર્સ
સુરત

શ્રી અરવિંદભાઈ એસ. ગજેરા
વૈકુંઠ કેમિકલ પ્રા.લિ.
અંકલેશ્વર

શ્રી વિપુલભાઈ રૂપારેલીયા
VR ઈન્ફ્રાસ્પેસ પ્રા.લી.
વડોદરા

શ્રી સત્યમભાઈ પી. પટેલ
આશાપુરા બિલ્ડર્સ
અમદાવાદ

શ્રી નિલેશભાઈ જેતપરિયા
કેરા વિટ્રિફાઈડ
મોરબી

શ્રી અનિલભાઈ પટેલ
આનંદમ ફેમિલી
અમદાવાદ

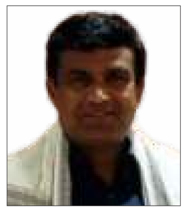

શ્રી નૈનેશભાઈ આર. પટેલ
પરિશ્રમ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી ગોરધનભાઈ પી. ઝડફિયા
પૂર્વ ગૃહમંત્રીશ્રી-ગુજરાત રાજ્ય
ઉપાધ્યક્ષ ભાજપ-અમદાવાદ

ડૉ. રોહિતભાઈ ભાલાળા
(MD-Phd. - Cardiologist)
અમદાવાદ

શ્રી હાર્દિકભાઈ એસ. પટેલ
અમદાવાદ

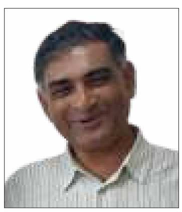

શ્રી વિનુભાઈ એચ. માલવીયા
માલવીયા એસોસીએટ્સ
સુરત

શ્રી વિનોદકુમાર એમ.પટેલ
CEO-ધ મહેસાણા અર્બન કો.ઓ. બેંક લી.
મહેસાણા

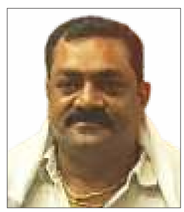

શ્રી ભદ્રેશભાઈ એમ.દેસાઈ
શ્રી અનુગ્રહ ડેવલપર્સ
વડોદરા

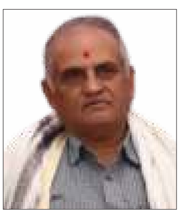

શ્રી હરિભાઈ ઝેડ. પટેલ
વૈભવ એનર્જીનીયર્સ
લુણાવડા

શ્રી હર્ષિલભાઈ પટેલ
અમદાવાદ

EGGO MANIA
New Joursey-USA

શ્રી બકુલકુમાર આઈ. પટેલ
Senearth Sarl - વેસ્ટ આફ્રિકા
(ગાંધીનગર)

ડૉ. ભરતભાઈ સુતરીયા
સુરત

શ્રી ડાહ્યાભાઈ જી. સુતરિયા
હીરાકો ઈન્ડિયા પ્રા.લિ.
મુંબઈ

સરદારધામના ગૌરવવંતા સ્થાપક ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી જીવરાજભાઈ કે. સુતરિયા
મિરામ્બિકા એન્જિનિયર્સ
સુરત

શ્રીમતી કાશીબેન બી. સુતરિયા
સુરત

શ્રીમતી રસીલાબેન બી. સુતરિયા
લક્ષ્મી કાર્ડ
બેલ્જીયમ

શ્રી જગદીશભાઇ ટી.સુતરિયા
યુ.એસ.એ.

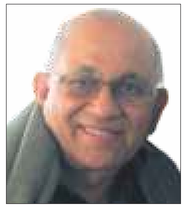
સ્વ.શ્રી નાગજીભાઈ જે. સુતરિયા
યુ.એસ.એ.

શ્રી ભીખાભાઈ એન. સુતરિયા
સુરત

શ્રી ગોપેશભાઈ જી. સુતરિયા
સુતરિયા ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રીમતી વસંતબેન જી. સુતરિયા
અમદાવાદ

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી ભાવેશભાઈ આર. પટેલ
વડોદરા

શ્રી રોહિતભાઈ બી. પટેલ
રમેશ પટેલ બિલ્ડર્સ પ્રા.લિ.
વડોદરા

શ્રી અમિતભાઈ એન. પટેલ
અમદાવાદ

શ્રી સંદિપભાઈ બી. પડસાળા
બી.નાનજી એન્ટરપ્રાઈઝ લી.
અમદાવાદ

શ્રી અરવિંદભાઈ એસ. પટેલ
યુ.એસ.એ.

શ્રી હિંમતભાઇ કે. રૂડાણી
ક્રિષ્ના ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી દિનેશભાઈ ટી. પટેલ
રોયલ લેમિનેટ્સ
અમદાવાદ

શ્રી પારસભાઈ એમ. પટેલ
પ્રવેગ કોમ્યુનિકેશન્સ લી.
અમદાવાદ

શ્રી શૈલેષભાઇ પી. ડાવરિયા
ડાવરિયા બ્રધર્સ પ્રા.લી.
સુરત

શ્રી ચંદુભાઈ એમ. કોઠિયા
શ્રી ગણેશ રેમેડાઈઝ લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી પાર્થ સી. કોઠિયા
શ્રી ગણેશ રેમેડાઈઝ લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ જે. પટેલ
ચેરમેન-નર્મદા ખાંડ ઉદ્યોગ
સહકારી મંડળી, રાજપીપળા

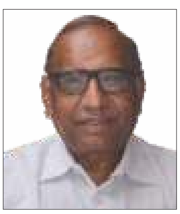
શ્રી મહાસુખભાઈ એસ. પટેલ
અમરદીપ કેમીકલ્સ
અમદાવાદ

શ્રી અમિતભાઈ એલ. પટેલ
મારૂતિ બિલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી અલ્કેશભાઈ એલ. પટેલ
મારૂતિ બિલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી ટી. જી. ઝાલાવાડિયા
માનદમંત્રી - સરદારધામ
Ex.Dy.MC, AMC

શ્રી સંજયભાઈ સી. ભંડેરી
સોમનાથ ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી પ્રતાપભાઈ બી. પટેલ
હરસિધ્ધિ કન્સટ્રક્શન કંપની
મુંબઈ

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

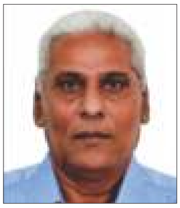
શ્રી બળદેવભાઈ એમ. પટેલ
અવિરત ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી બિપીનભાઈ બી. વેકરિયા
ઈન્ડિયન કન્ટ્રક્શન કંપની
અમદાવાદ

શ્રી મનોજભાઈ ટી. ડોબરિયા
ગોપાલચરણ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી રાજીવકુમાર કે. પટેલ
અમરનાથ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી હરીભાઈ બી. ઉકાણી
વાસુ હેલ્થકેર
વડોદરા

શ્રી સુરેશભાઈ એમ. ભીંગરાડિયા
રામદેવ કેમીકલ્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
અંકલેશ્વર

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ જે. વડોદરિયા
મહાવીર ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી કરમશીભાઈ ડી. પીઢડિયા
સિદ્ધાર્થ ઈન્ટરકેમ પ્રા.લિ.
અંકલેશ્વર

શ્રીમતી હંસાબેન કે. પીઢડિયા
સિદ્ધાર્થ ઈન્ટરકેમ પ્રા.લિ.
અંકલેશ્વર

શ્રી અજીતભાઈ ટી. પટેલ
અપોલો ગ્રૂપ
મહેસાણા

શ્રી મફતભાઈ પટેલ
રાજકમલ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

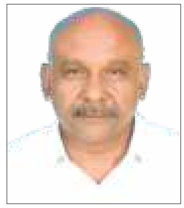
શ્રી જગદીશભાઈ બી. પટેલ
યુનિવર્સલ મેડીકેપ લી.
વડોદરા

શ્રી મનસુખભાઈ ડી. ઝાલાવાડિયા
યુનિટી કોર્પોરેશન
રાજકોટ

શ્રી ભરતભાઈ બી. વઘાસિયા
નોવા ઈન્ટરકેમ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી દિનેશભાઈ બી. શ્યાણી
અવધેશ રિઅલ એસ્ટેટ ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી અરવિંદભાઈ કે. પટેલ
અનમોલ ઈન્ફ્રાબિલ્ડ એલએલપી
(અમરનાથ ગ્રૂપ) અમદાવાદ

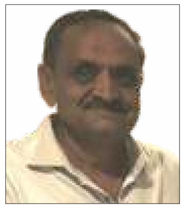
શ્રી ભીખુભાઈ જે. ગધેથરિયા
મારૂતિ સ્ટોન ક્રશર કંપની
અંકલેશ્વર

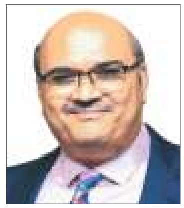
શ્રી પ્રણયભાઈ અમીન
યુ. એસ. એ.

શ્રી ભરતભાઈ વી. ડોબરિયા
યુ. એસ. એ.

શ્રી કમલેશભાઈ પી. સાવલિયા
શાલિગ્રામ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

ડૉ. આર. જી. પટેલ
સન ફ્લાવર હોસ્પિટલ
અમદાવાદ

શ્રી જયેશભાઈ સી. પટેલ
વિમલ ગ્રૂપ
મહેસાણા

CA શ્રી બી. કે. પટેલ
બી. કે. પટેલ એન્ડ કં.
અમદાવાદ

શ્રી માવજીભાઈ પી. લુણાગરિયા
શારદા ઈન્ફ્રા
અમદાવાદ

શ્રી પંકજભાઈ એમ. ઉકાણી
એમટેક્ષ ડાય-કેમ
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ ટી. પટેલ
રચના ડાયકેમ
અંકલેશ્વર

શ્રી રાજેશભાઈ બી. પાદરિયા
સૂર્યમ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી મફતભાઈ એમ. પટેલ
વિહિતા કેમ પ્રા. લી.
અંકલેશ્વર

શ્રી દિનેશભાઈ એ. પટેલ
ઊંઝા-એ.પી.એમ.સી.
મહેસાણા

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ પી. માંગુકિયા
પ્રિન્સ ડાયમંડ
સુરત

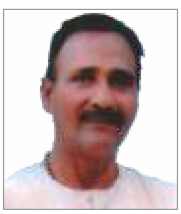
શ્રી વિષ્ણુભાઈ પી. પટેલ
મારૂતિ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
અમદાવાદ

શ્રી પરસોત્તમભાઈ વી. કમાણી
ડોક્ટર પંપ
રાજકોટ

શ્રી કિરીટભાઈ જે. ભુવા
ક્રિષ્ણા એન્જીનીયરીંગ એન્ડ
કન્સટ્રક્શન કંપની, અંકલેશ્વર

શ્રી સુરેશભાઈ એ. પટેલ
પ્રમુખશ્રી કેડાઈ (શુભ ઈન્ફ્રા)
સુરત

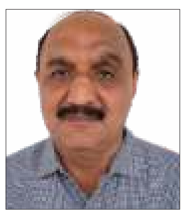
શ્રી જે. એમ. પટેલ
Dy.Sp.(Retd.)
સુરત

શ્રી ડી. એમ. પટેલ
પરફેક્ટ ઈન્ફ્રાકોપ પ્રા. લિ.
મહેસાણા

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ કે. દેસાઈ
અમદાવાદ

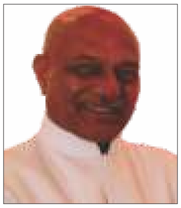
શ્રી ઘનશ્યામભાઈ એ. પટેલ
વડોદરા

શ્રી હનુભાઈ આર. સાંગાણી
સત્યમ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી કિરીટભાઈ ડી. પટેલ
મણિધર ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી હિતેષભાઈ પી. પટેલ
મુખી કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી હરેશભાઈ ડી. નવાપરા
યશ રસાયણ એન્ડ કેમિકલ્સ
પાનોલી, અંકલેશ્વર

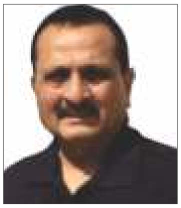
શ્રી ગીરીશભાઈ ડી. વાછાણી
સ્વંમભે કેમિકલ્સ
વડોદરા

શ્રી ભીખાભાઈ એચ. પટેલ
શપથ ઈન્ફ્રા. પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

શ્રી ગિરીશભાઈ ડી. પટેલ
શિવશંકર તમ્બાકુ પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

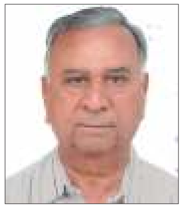
શ્રી નાથાભાઈ એમ. કાલરિયા
સન ફોર્જિંગ પ્રા. લી.
રાજકોટ

શ્રી ધવલભાઈ એન. પટેલ
એરોલેમ
અમદાવાદ

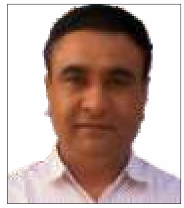
શ્રી અશોકભાઈ બી. લખાણી
શ્રીનાથજી રસાયણ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી રાજેશભાઈ આર. પીઢડિયા
પોલ કોન્ટ
વડોદરા

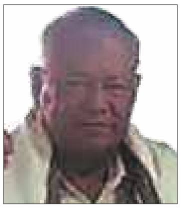
શ્રી જયંતિભાઈ પી. પટેલ
ગણેશ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

શ્રી અનિલભાઈ એ. પટેલ
ઈન્ડીપેન્ડન્ટ કન્સલટન્ટ
અમદાવાદ

શ્રી પુરૂષોત્તમભાઈ બી. પટેલ
ફેમોસ એન્જીનીયરીંગ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી જગજીવનભાઈ આર. સખિયા
ડેકોરા ગ્રૂપ
રાજકોટ

શ્રી બાબુભાઈ જે. અસલાલિયા
રાજકોટ

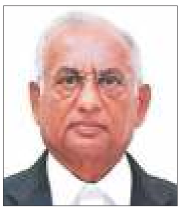
શ્રી વલ્લભભાઈ એમ. સતાણી
શ્રી રામ એરોસ્પેસ એન્ડ ડિફેન્સ
એલ.એલ.પી., રાજકોટ

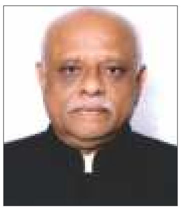
શ્રી ભાનુભાઈ આર. પટેલ
શ્રી નવદુર્ગા એન્ટરપ્રાઈઝ
વડોદરા

શ્રી હેમંતભાઈ એમ. પટેલ
મહેન્દ્ર પટેલ બિલ્ડર પ્રા. લિ.
વડોદરા

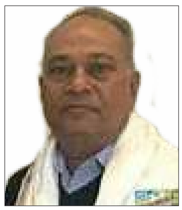
શ્રી નટુભાઈ એસ. પટેલ
જાલા ઈન્ફ્રા સ્પેસ
વડોદરા

શ્રી બાબુભાઈ વી. ગાજીપરા
બાલાજી ગ્રૂપ
મુંબઈ

શ્રી ભાવેશભાઈ સી. વઘાસિયા
ગિરીરાજ એન્ટરપ્રાઈઝ
અમદાવાદ

શ્રી ભીખાભાઈ આર. મોણપરા
સિધ્ધિ વિનાયક ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી વિનુભાઈ બી. ગેવરિયા
અમદાવાદ

શ્રી જીતુભાઈ એન. ડોંડા
ડોંડા એક્સપોર્ટ
સુરત

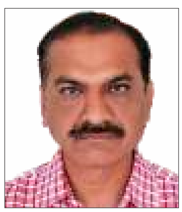
ડૉ. વિનોદભાઈ યુ. પટેલ
પાલનપુર

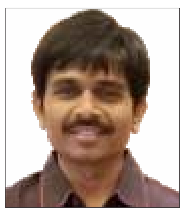
શ્રી ભુપેન્દ્રભાઈ આર. પટેલ
ક્રિષ્ના એન્ટરપ્રાઈશ
અમદાવાદ

શ્રી કમલેશભાઈ વી. પટેલ
મુંબઈ

શ્રી ગિરિશભાઈ એલ. ચોવટિયા
અમી લાઈફ સાયન્સ
વડોદરા

શ્રી ડી. જે. પટેલ IPS (Retd.)
અમદાવાદ

શ્રી જશભાઈ પી. પટેલ (રાજા)
વડોદરા

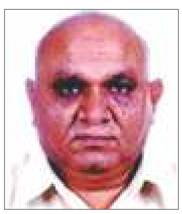
શ્રી વિઠ્ઠલભાઈ એલ. ધડુક
કડવાણી ફોર્જ લિમીટેડ
રાજકોટ

શ્રી જયંતિભાઈ જે. કોરાટ
રાધે બિલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી છગનભાઈ વિ. સાંખલા
ડીરેક્ટર પટેલ કેનવુડ પ્રા. લિ.
અંકલેશ્વર

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી લક્ષ્મણભાઈ જે. સોનાણી
કે. એલ. ડાયમંડ
સુરત

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ એસ. ભાલાળા
શ્રી હરિકૃષ્ણ ડાયમંડ
અમદાવાદ

શ્રી ભરતભાઈ કે. ગઢિયા
ટાઈમ્સ સ્કવેર
અમદાવાદ

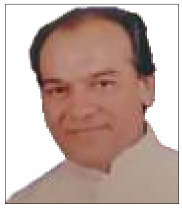

શ્રી હસમુખભાઈ એમ. ઉભડિયા
મોરબી

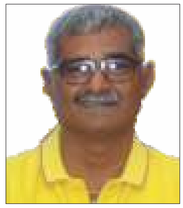

શ્રી દિલીપકુમાર એમ. માકડિયા
ફોનીક્સ ફ્રોઝન ફુડ્સ
(આઈ) પ્રા. લી., આણંદ

શ્રી હિંમતભાઈ એમ. ડોબરિયા
અમદાવાદ

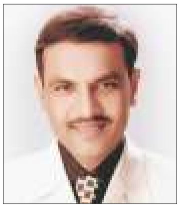

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ વી. ગજેરા
ક્રિષ્ના ગ્રૂપ સર્કલ
રાજકોટ

શ્રી ભાવિન આર. પટેલ
ફલાઈંગ રુટ્સ
અમદાવાદ

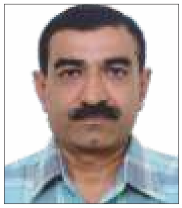

શ્રી જીણાભાઈ આર. દુધાત
રોયલ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર
વડોદરા

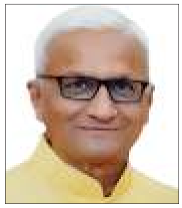

શ્રી દીલીપભાઈ એમ. પટેલ
નેતાજી-માનદ્‌મંત્રીશ્રી
ઉમિયા માતાજી સંસ્થાન-ઊંઝા

પ્રૉ.ડૉ. જાગૃતિબેન જે. પટેલ
કન્વીનર-દીકરી સ્વાવલંબન
યોજના, સરદારધામ અમદાવાદ

શ્રી સંજયભાઈ સી. પટેલ
પંચમ ગ્રૂપ
વડોદરા

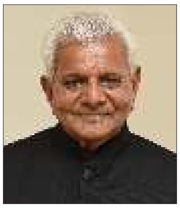

શ્રી લક્ષ્મણભાઈ આઈ. પટેલ
આલ્ફા કોલેજ ઓફ એન્જિ.
અમદાવાદ

શ્રી જીગ્નેશભાઈ એમ. પટેલ
ક્રીએટીવ સ્ટુડિયો
અમદાવાદ

શ્રી દિલીપભાઈ જી. પટેલ
આર્યવત ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

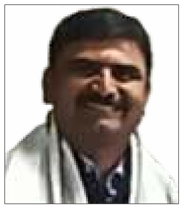

શ્રી હર્ષદભાઈ જે. પટેલ
ઇન્ડો એલ્યુમિનિયમ પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

શ્રી ભાઈલાલભાઈ જી. જાગાણી
દીપ કલર્સ પ્રા.લી.
વડોદરા

શ્રી અરવિંદભાઈ પી. પટેલ
ડેકોરા ગ્રૂપ
રાજકોટ

શ્રી અરવિંદભાઈ ડી. અકબરી
હર્ષ કન્સ્ટ્રક્શન
અમદાવાદ

શ્રી અરવિંદભાઈ એમ. પટેલ
ભાયલી

શ્રી કમલેશભાઈ બી. પટેલ
એશિયન ગ્રેનાઈટો ઈન્ડિયા લી.
અમદાવાદ

શ્રી કુમનભાઈ બી. વરસાણી
શ્રીજી કૃપા પ્રોજેક્ટ્સ
રાજકોટ

શ્રી ગોપાલભાઈ કે. પટેલ
શ્યામલ ડેવલોપર્સ
અમદાવાદ

શ્રી ચતુરભાઈ એસ. સતાસિયા
સ્વસ્તિક ઇન્ડસ્ટ્રીયલ પાર્ક
વડોદરા

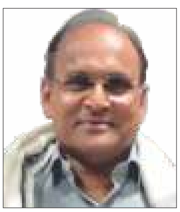

શ્રી જયંતિભાઈ એમ. ઝાકાસણિયા
બેકબોન ગ્રૂપ
અમદાવાદ

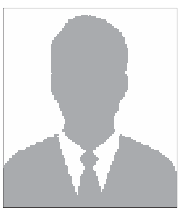

શ્રી જયેશભાઈ પટેલ
ક્રિષ્ના ડેવલોપર્સ
સુરત

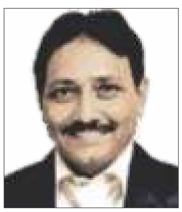

શ્રી જયંતિભાઈ એમ. પોકર
જે. પોકર ગ્રૂપ
મુંબઈ

શ્રી દિવ્યેશભાઈ સાવલિયા
જીઈબી એન્જિનિયર્સ એસો.
જેતપુર

શ્રી નરેન્દ્રભાઈ જે. પટેલ
સોહમ ગ્રૂપ
અમદાવાદ

સ્વ. શ્રી નારણભાઈ એન. પટેલ
ગુડ લક (અર્બન બેંક)
મહેસાણા

શ્રી પ્રબોધભાઈ બી. પટેલ
કાંગારૂ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
અંકલેશ્વર

શ્રી પ્રવિણભાઈ એન. શેરસિયા
યુનિક ફોર્ગીસ (ઇ) પ્રા.લિ.
આણંદ

શ્રી ફુલાભાઈ બી. કોટડિયા
શ્રીનંદ સીટી
અમદાવાદ

શ્રી બિરેનભાઈ વી. બવાડિયા
સુપિરીયર ફેરોકાસ્ટ
સુરત

શ્રી ભરતકુમાર આર. પટેલ
ફેમીલી વેલફેર કન્સલટન્ટ
વડોદરા

શ્રી ભરતભાઈ એ. નારોલા
દુબઈ

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

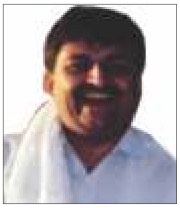
શ્રી રાજેશભાઈ એમ. ઢુંમર
કાસટેક ફાઉન્ડિસ પ્રા.લિ.
જૂનાગઢ

શ્રી મનોજભાઈ પટેલ
યોગી રિયાલિટી
વડોદરા

શ્રી મુકુંદકુમાર એમ. પટેલ
કેનેડા

શ્રી યોગીનભાઈ ડી. પટેલ
સ્પેક્ટ્રમ કેમિકલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
વિસનગર

શ્રીમતી રસિલાબેન એસ. ધાનાણી
વડોદરા

શ્રી રામભાઈ એમ. શેલડિયા
પેજ-વન રેસ્ટોરન્ટ
અમદાવાદ

શ્રી વિનોદભાઈ એ. ધોળિયા
જય અંબે ટ્રેડિંગ કું.
વડોદરા

શ્રી વિપુલભાઈ કે. ગજેરા
ગજેરા ગ્રૂપ
અમદાવાદ

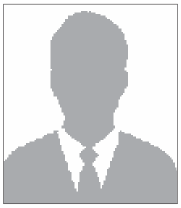
શ્રી વિરલભાઈ એચ. પટેલ
પાદરા

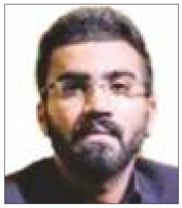
શ્રી વીર રાજુભાઈ પટેલ
લીલેરીયા ગ્રૂપ
વડોદરા

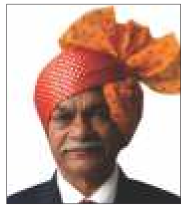
શ્રી શિવલાલભાઈ એ. આદ્રોજા
ચેરમેન-એન્જલ પંપ પ્રા.લિ.
રાજકોટ

શ્રી સંજયભાઈ પટેલ
ઓરેના સ્ટોન & સિરામિક
હિંમત નગર

શ્રી સુરેશભાઈ એમ. પટેલ
આલ્ફા એન્જીનીયરીંગ &
ટેક્નોલોજી કોલેજ
અમદાવાદ

શ્રી સચિનભાઈ કે. પટેલ
સચિન ઈન્ડસ્ટ્રિઝ લિ.
અમદાવાદ

શ્રી કૌમિલભાઈ કે. પટેલ
સચિન ઈન્ડસ્ટ્રિઝ લિ.
અમદાવાદ

સ્વ. શ્રી આર. કે. પટેલ (એડવોકેટ)
આર. કે. પટેલ એસોસિએટ્સ
અમદાવાદ

શ્રી ચીમનભાઈ એન. ગેવરિયા
સુંદરમ્ ડેવલપર્સ
અમદાવાદ

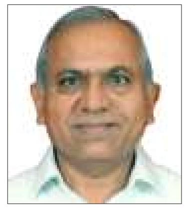
શ્રી રમેશભાઈ ટી. ઈટાળિયા
અમદાવાદ

શ્રી મનસુખભાઈ એમ. ગાંધી
(ઝાલાવાડિયા), વ્રજ ગ્રૂપ
સુરત

શ્રી કિશોરભાઈ જી. કાછડિયા
એલેક્ષ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
અંકલેશ્વર

શ્રી નરસીભાઈ મેરૂલિયા
શ્રી બાલકિશ્ના એક્સપોર્ટ
સુરત

શ્રી કલ્પેશભાઈ કોઠિયા
REINE LIFESCIENCE
અંકલેશ્વર

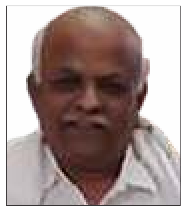
શ્રી સુરેશભાઈ એમ. પટેલ
સુફામાં કેમ
અંકલેશ્વર

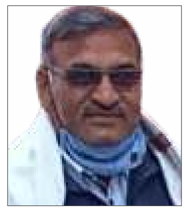
શ્રી રામજીભાઈ એમ. માંગુકિયા
એગ્રીલેન્ડ બાયોટેક લિ.
વડોદરા

શ્રી રવિન્દ્રભાઈ એસ. પટેલ
શ્રી ગાયત્રી એન્ટરપ્રાઈઝ
વડોદરા

શ્રી વિનુભાઈ પી. પડશાળા
સ્ટાર ગ્રૂપ
અમદાવાદ

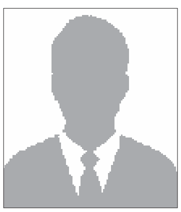
શ્રી ભરતભાઈ એમ. ઢુંમર
કાસટેક ફાઉન્ડિસ પ્રા.લિ.
જૂનાગઢ

શ્રી શૈલેષભાઈ એચ. પરસાણા
શીવ કન્સ્ટ્રક્શન કંપની
રાજકોટ

શ્રી વિજયભાઈ બી. દેસાઈ
રાજકોટ

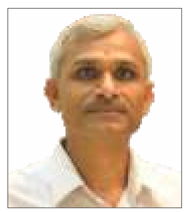
શ્રી ગોપાલભાઈ એમ. પટેલ
શાલીગ્રામ ગૃપ
અમદાવાદ

શ્રી કરસનભાઈ ડી. પટેલ
ડીરેક્ટર-વિનાયક TMT બાર્સ પ્રા.લિ.
દહેગામ

શ્રી જશવંતભાઈ એસ. પટેલ
ડીરેક્ટર-બાથવેલ ઈમ્પેક્ષ પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

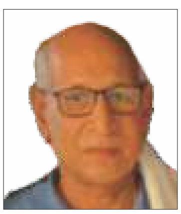
શ્રી ભૂપતરાય એમ. ભુત
M/S Dagon Pharmaceuticals Pvt.Ltd.
વડોદરા

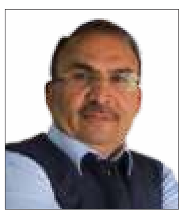
શ્રી જશવંતભાઈ પી. પટેલ
શ્રીજી ડીસ્ટ્રીબ્યુટર
અમદાવાદ

શ્રી રાકેશભાઈ કાંતિભાઈ પટેલ
યુનિયન એસીડ & કેમીકલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
અમદાવાદ

શ્રી જયંતિભાઈ પટેલ,
Power High એન્જિનીયરિંગ પ્રા.લી.
અમદાવાદ

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

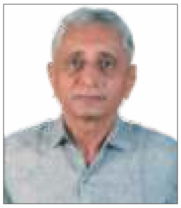

શ્રી નૈમિશભાઈ પટેલ,
શ્રીનાથ કોર્પોરેશન
અમદાવાદ

શ્રી અશોકભાઈ જી. પટેલ
દેવશ્રી ફેબ્રિક્સ
સુરત

શ્રી ગણેશભાઈ એલ. માંગુકીયા,
પાર્ટી ઈમ્પેક્ષ
સુરત

શ્રી હર્ષદભાઈ ડી. પટેલ
બ્યુરો ચીફ ગુજરાત સમાચાર
ન્યુ જર્સી, USA

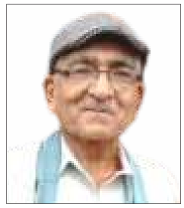

શ્રી ભિખાભાઈ માવજીભાઈ લાણીયા
સુરત

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ વી. રજોડિયા
સિનિયર મેનેજર-GSFC
વડોદરા

શ્રી વસંતભાઈ એ. પટેલ
જય માતાજી બેટરી પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી કે. જી. કુંડારિયા
Win Tel Surfaces LLP
મોરબી

શ્રી રજનીભાઈ એસ. પટેલ
ગુજરાત પ્રદેશ મહામંત્રીશ્રી - ભાજપા
પૂર્વ ગૃહમંત્રીશ્રી ગુજરાત, મહેસાણા

શ્રી ધીરુભાઈ વી. માલવિયા
સન રીયલર્ટસ
સુરત

Er.જયંતિભાઈ એમ. વઘાસીયા
મધુરમ કન્સ્ટ્રકશન કં.
જુનાગઢ

શ્રી ભુદરભાઈ જી. વરમોરા
સનહાર્ટ ગ્રુપ
અમદાવાદ

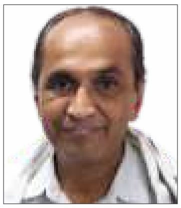

શ્રી શૈલેશભાઈ કે. પટેલ
Bhagavati Enviro Care Pvt. Ltd.
અમદાવાદ

શ્રી જોઈતારામ જી. પટેલ
ડાયરેક્ટર - R.K.Synthesis Ltd.
અમદાવાદ

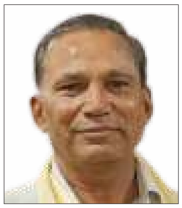

શ્રી પરસોત્તમભાઈ એચ. ઢુમ્મર
Kadamb Infra
અમદાવાદ

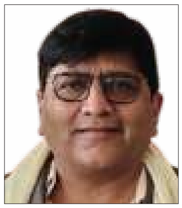

શ્રી ભરતભાઈ ડી. સુખડિયા
મહામંત્રી-સૌરાષ્ટ્ર લેઉવા પટેલ સમાજ * પ્રમુખ-કેડાઈ-
નવસારી

શ્રી હિતેષભાઈ એન. પોલરા
પરિમલ ગ્રુપ
અમદાવાદ

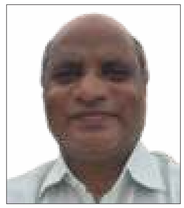

શ્રી કિરણભાઈ પટેલ
સર્જન બિલ્ડકોન
અમદાવાદ

શ્રી લાલજીભાઈ પોકર
જે.પોકર ગ્રુપ
મુંબઈ

શ્રી કૃણાલભાઈ આર. પટેલ
જેનીશા ડેવલોપર્સ - કુહા - દશક્રોઈ
અમદાવાદ

શ્રી વલ્લભભાઈ એ. વડાલિયા
વડાલિયા ગ્રૂપ
રાજકોટ

શ્રી મનસુખભાઈ પી. પટેલ
હાઈબોન્ડ સિમેન્ટ પ્રા. લી.
રાજકોટ

શ્રી રમેશભાઈ માયાણી
ડાયરેક્ટર - ક્રોપલેનેટ જિનેટિક્સ પ્રા. લી.
અમદાવાદ

શ્રી જગદીશભાઈ જી. વરમોરા
સનસાઈન ટાઈલ્સ કં. પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ એ.લીંબાણી
પેટ્સન પાઈપ્સ & ટ્યુબસ
વડોદરા

શ્રી અશ્વીનભાઈ પટેલ
ભાજપ જિલ્લા પ્રમુખ
વડોદરા

શ્રી અનિલભાઈ ડી. પટેલ
જગાજી કન્સ્ટ્રક્શન કંપની
વડોદરા

શ્રી શૈલેશભાઈ જી. પટેલ
માતાજી એગ્રો.પોર,ચેરમેનશ્રી APMC
વડોદરા

શ્રી ધનજીભાઈ પટેલ
સૂર્યા વરસાણી ભુજ-કોર ટીમ
દિલ્હી

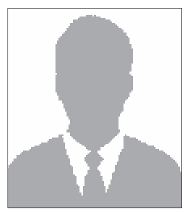

સરદાર ભરોસે

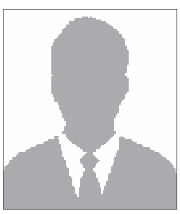

સરદાર ભરોસે

શ્રી સિધ્ધાર્થભાઈ પી. પટેલ
સાબર કન્સ્ટ્રક્શન
હિંમતનગર

શ્રી શશીકાંતભાઈ એચ.પટેલ
પ્રમુખ- વડોદરા જીલ્લા કે.મંડલ
વડોદરા

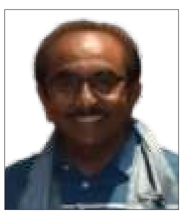

શ્રી અશોકભાઈ પટેલ
Chicago- USA

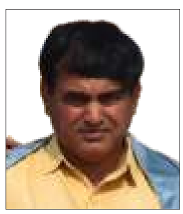

શ્રી રાજેશભાઈ એમ. ધાનાણી
અમરેલી

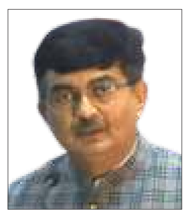

શ્રી દુષ્યંતભાઈ આર.પટેલ
ધારાસભ્યશ્રી - ભરૂચ /
ગુજરાત વિધાનસભા, મુખ્ય ઉપદંડક

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

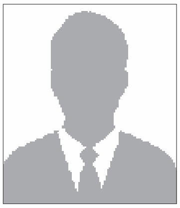

સરદાર ભરોસે

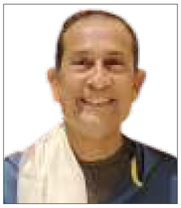

શ્રી જીતેન્દ્રભાઈ ટી.પટેલ
ડાયરેક્ટર- રોયલ ટચ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી પરેશભાઈ ડી. ડોબરીયા
અમદાવાદ

ડૉ. સંજયભાઈ એમ. પટોલિયા
અમદાવાદ

શ્રી નીરપભાઈ આર. દોંગા
ઓસ્ટ્રેલિયા

શ્રી હિંમતભાઈ પટેલ
શીવમ એન્ટરપ્રાઈઝ
સુરત

શ્રી ઉમેશભાઈ પી. ગોટી
સર્વસ્વ ગ્રુપ
સુરત

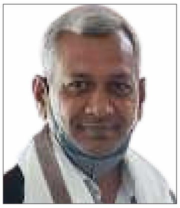

શ્રી દીલિપભાઈ ડી. પટેલ
સુરેન્દ્રનગર

શ્રી દિપકભાઈ કે. પટેલ
અંબિકા ઈન્ડ.-ગુજરાત ડાયસ્ટફ
મેન્યુ. એસો.-સેક્રેટરી, અમદાવાદ

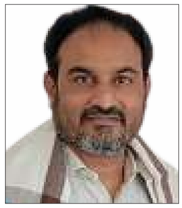

શ્રી મનોજભાઈ પટેલ
વંદે માતરમ્-આર્યન ગ્રૂપ,
અમદાવાદ

શ્રી સુરેશભાઈ કે. પટેલ
એસ. કે. પટેલ એન્ડ કું.
હાઈકોર્ટ એડવોકેટ, અમદાવાદ

શ્રી અલ્પેશભાઈ પી. પટેલ
ઈલોગીયા હોટેલ
અમદાવાદ

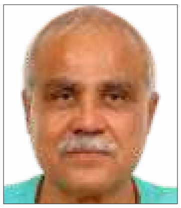

શ્રી હિરેનભાઈ એચ.પટેલ
યોગી ફેબ્રિકેશન પ્રા. લિ.
અમદાવાદ

શ્રી સુરેશભાઈ એ. નારોલા
અમદાવાદ

શ્રી વિનોદભાઈ ડી. પટેલ
અમદાવાદ

શ્રીમતિ મધુબેન એચ. પટેલ
ગાંધીનગર

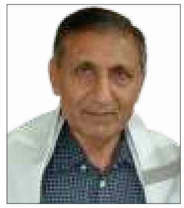

શ્રી વલ્લભભાઈ વાછાણી
આનંદ એસોસીયેટ
ગાંધીનગર

શ્રી નિલેશભાઈ કાછડીયા
Medow Nature Cure Centre
રાજકોટ

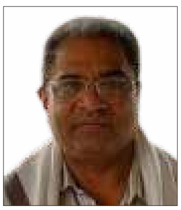

શ્રી શંકરભાઈ પટેલ
અંબિકા પ્લાય હોમ
અંકલેશ્વર

શ્રી હર્ષદભાઈ એમ. પટેલ
ધરતી ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી અજીતભાઈ જે. પટેલ
એવરેસ્ટ ઈન્સ્ટ્રૂમેન્ટ પ્રા. લિ.
વિસનગર

શ્રી અલ્કેશભાઈ એમ. પટેલ
સ્ટીલફીટ એન્જીનીયરીંગ ક.
અમદાવાદ

શ્રી કલ્પેશભાઈ આઇ.પટેલ
આનંદ કોર્પોરેશન
ગાંધીનગર

શ્રીમતી કૈલાશબેન બી. પટેલ
જય સોમનાથ ગ્રૂપ
ગાંધીનગર

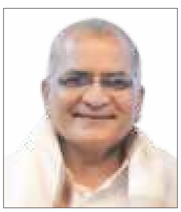

શ્રી વી.ડી. ઝાલાવાડીયા
ધારાસભ્યશ્રી
કામરેજ

શ્રી અરવિંદભાઈ ડી. પટેલ
વંદે માતરમ ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી ચતુરભાઈ એમ. કલસરીયા
અંબિકા જેમ્સ
સુરત

શ્રી જનકભાઈ એમ. કાછડીયા
બગદાણા
ગુજરાત ભાજપ ઉપપ્રમુખ-પુર્વ ધારાસભ્ય

શ્રી રાઘવજીભાઈ એચ.પટેલ
કેબિનેટ મંત્રીશ્રી
ગુજરાત રાજ્ય

શ્રી કેયુરભાઈ એન. પટેલ
Macson Color Chem Pvt.Ltd.
દહેજ

શ્રી અરવિંદભાઈ જી. રામાણી
USA

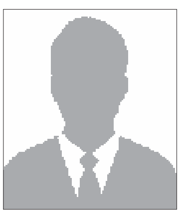

શ્રી અશ્વિનભાઈ કે. કોશિયા
સુરત

શ્રી રમેશભાઈ મકાણી
એડવાન્સ ડાયકેમ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ
અંકલેશ્વર

શ્રી ચંદુભાઈ ડી. ઝાલોરીયા
ફીઓરેન્ઝા ગ્રેનાઈટો પ્રા. લિ.
મોરબી

શ્રી ઘનશ્યામભાઈ એન. વીરાણી
બોટાદ-જીલ્લા પંચાયત પ્રમુખ
બોટાદ

શ્રી ભલાભાઈ એસ. પટેલ
શ્રીજી ગૃપ
અમદાવાદ

સરદારધામના ગૌરવવંતા ટ્રસ્ટીશ્રીઓ

શ્રી પ્રિતભાઈ બી.પટેલ
Elixir Pharma & Pranav Chemical
અમદાવાદ

શ્રી હેત એન. ધોળુ
દુર્ગા ઈન્ફ્રા માઈનિંગ પ્રા.લી.
વડોદરા

શ્રી હિતેશભાઈ એસ. ધોળુ
દુર્ગા ઈન્ફ્રા માઈનિંગ પ્રા.લી.
વડોદરા

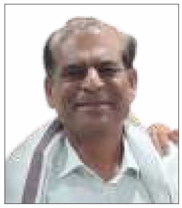
શ્રી દેવચંદભાઈ બી. સાવલિયા
સ્ટીફો સ્ટીલ
અમદાવાદ

શ્રી જગદિશભાઈ બી. પટેલ
હાર્મની ગ્રુપ
અમદાવાદ

શ્રી જમનકુમાર તળાવીયા
ધર્મજ ક્રોપ ગાર્ડ લીમીટેડ
અમદાવાદ

શ્રી રમેશભાઈ તળાવીયા
ધર્મજ ક્રોપ ગાર્ડ લીમીટેડ
અમદાવાદ

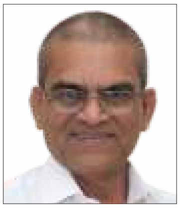
શ્રી નાનુભાઈ વાનાણી
પૂર્વ મંત્રીશ્રી-ગુજરાત રાજ્ય
સુરત

શ્રી જેઠાભાઈ એન. પટેલ
જે.પેક. એનજીનીયરીંગ
અમદાવાદ

શ્રી જયપ્રકાશ પી. પટેલ
નીલકંઠ પેટ્રોલિયમ
લુણાવાડા

શ્રી મહેશકુમાર આર. પટેલ
Industrial Meal & tubes, S.S.Tubes MFG
અમદાવાદ

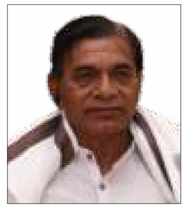
શ્રી મનુભાઈ આર. પટેલ
ક્રિસ્ટલ કેમ્પસ
લુણાવડા

શ્રી હીરાભાઈ એચ. પટેલ
Ex MLA -વેદાંત શૈક્ષણિક સંકુલ
લુણાવડા

શ્રી ભુલાભાઈ એસ. પટેલ
ફિનટેક એનજીનીયરીંગ
વડોદરા

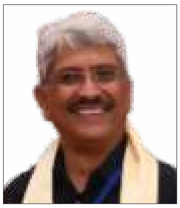
શ્રી શૈલેષભાઈ એમ. પટેલ
ટોપલાઈન સ્વીચગિયર પ્રા.લી.
અમદાવાદ

ડો.અલ્પેશભાઈ એમ. પટેલ
ત્રિશા મલ્ટીસ્પેશિયાલીટી હોસ્પિટલ
અમદાવાદ

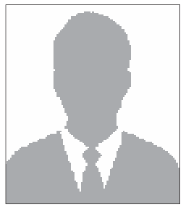
શ્રી કાંતિભાઈ આર. પટેલ
વાઈડ એંગલ ઈન્ફ્રાસ્પેસ પ્રા.લી.
અમદાવાદ

શ્રી હિતેશભાઈ આર. દલસાણીયા
સુપર ગ્રેસ સીરામીક
મોરબી

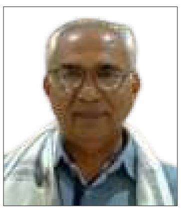
શ્રી હંસરાજભાઈ વી. સાંખલા
પટેલ સો મીલ
હિંમતનગર

શ્રી હરેશભાઈ એમ. પટેલ
શ્રી સાંઈ એન્ટરપ્રાઈઝ
ગોધરા

શ્રી દીક્ષિતભાઈ કે. પટેલ
જય જલારામ ઈન્ટરનેશનલ સ્કૂલ
ગોધરા

શ્રી કેતનભાઈ ધોળુ
આવાસ બિલ્ડકોન
ગાંધીનગર

શ્રી હર્ષદકુમાર રામજીયાણી
નિજ બિલ્ડકોન એલ.એલ.પી.
ગાંધીનગર

શ્રી રાહુલભાઈ ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફ્રા કોન્ટ્રાક્ટ લી.
ગાંધીનગર

શ્રી કલ્પેશભાઈ ધોળુ
મહાલક્ષ્મી ઈન્ફ્રા કોન્ટ્રાક્ટ લી.
ગાંધીનગર

શ્રી કીરીટકુમાર એચ. રામજીયાણી
એકતા કોલ્ડ સ્ટોરેજ
ગાંધીનગર

શ્રી હિરાભાઈ કે. સુતરિયા
યુ. એસ. એ.

શ્રી દીયાળભાઈ કે.સુતરીયા
(SMG Global Circuits)
યુ. એસ. એ.

શ્રી રાજુભાઈ સુતરિયા
યુ.એસ.એ.

શ્રી તુલસીભાઈ કે. સુતરિયા
યુ. એસ. એ.

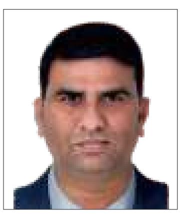
શ્રી મનિષભાઈ પી. સુતરિયા
બાલક્રિષ્ના બોઈલર પ્રા.લિ.
અમદાવાદ

શ્રી ભાવેશભાઈ ટી. સુતરિયા
આત્મીય બિલ્ડર્સ
આણંદ

શ્રી જિજ્ઞેશભાઈ પી. સુતરિયા
પી. શૈલેષ આંગડિયા
અમદાવાદ

શ્રીમતી દેવકુંવરબેન વી. સુતરિયા
સુરત

Reg. Under RNI No.-GUJGUJ/2015/69143. Registered under postal Reg. No.-AHD-C/70/2021-23 valid upto 31st Dec.-2023
issued by the SSPOs Ahmedabad city Division Published on 1st Date of every month and
posted at Ahmedabad PSO on 2nd date of every month

સરદારધામ અમદાવાદ

આપણાં સૌનું સહિયારૂં લક્ષ્ય સરદારધામ મધ્ય ગુજરાત (વડોદરા) - ૨૦૨૨

JOIN US ON SOCIAL MEDIA PLATFORM

SardardhamOfficial | SardardhamOfficial | sardardham_official | +91 7575001428 | sardardham_ | SardardhamOfficialGroup

સરદારધામ મધ્યસ્થ કાર્યાલય	સરદારધામ મધ્ય ગુજરાત કાર્યાલય	સરદારધામ ઉત્તર ગુજરાત કાર્યાલય	સરદારધામ દક્ષિણ ગુજરાત કાર્યાલય
એસ.પી.રીંગ રોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૨૧ Mo – 7575001548 / 1596 / 1438 Email - info.sardardham@gmail.com ટ્રસ્ટ રજી. નં. : ઈ/૨૦૯૨૪/અમદાવાદ	એલ એન્ડ ટી નોલેજ સિટીની બાજુમાં, વાઘોડિયા ક્રોસિંગ પાસે, નેશનલ હાઈવે-8A, વડોદરા - ૩૯૦૦૨૦, Mo - 7575033001 Email - sardardham.baroda@gmail.com	સરદારધામ GPBO હોલ, એપોલો આર્કેડ, વિશ્વકર્મા વાડી સામે, મોઢેરા રોડ, મહેસાણા Mo - 7575001774 Email - gpbomehsana@gmail.com	૪થો માળ, પ્રભુ પ્રસાદ, ન્યૂ SRK હાઉસ ની નજીક, હિન્દૂ મિલન મંદિર ની સામે, કાસાનગર ત્રણ રસ્તા, કાસા નગર, કતારગામ, સુરત -૩૯૫૦૦૪ Mo- 7575007186 Email - sardardhamsurat@gmail.com

સરદારધામ સૌરાષ્ટ્ર કાર્યાલય	સરદારધામ ભુજ કાર્યાલય	સરદારધામ દિલ્હી કાર્યાલય
ઈન્દ્રપ્રસ્થ નગર - ૧ કોર્નર, એસ.કે. પાઠક સ્કૂલની બાજુમાં, ભક્તિનગર રેલ્વેલાઈન પાસે, રાજકોટ - ૩૬૦૦૦૧ Mo - 7575009796 Email - sardardham.rajkot2019@gmail.com	સરદારધામ સુર્યા વરસાણી એકેડમી, સેનેટોરિયમ પાસે, ભુજ મુન્દ્રા હાઈવે, ભુજ - ૩૭૦૪૨૭ Mo - 7575001438 Email - bhuj@sardardham.org	સરદારધામ સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર, શ્રી દિલ્હી ગુજરાતી મહિલા સમાજ ૧, નિર્માણ વિહાર, મધુબન પાર્કની સામે, વિકાસ માર્ગ, દિલ્હી-૧૧૦૦૯૨ Email - delhi@sardardham.org

GPBO **અંગે માહિતી માટે** - 7575007183 | **યુવા તેજ તેજસ્વિની અંગે માહિતી માટે** - 7575001596 | **વિદ્યાર્થી દત્તક યોજના અંગે માહિતી માટે** - 7575001428

સિવિલ સર્વિસ કેન્દ્ર - 7575008386 / 7184
Email - csc@sardardham.org

Website – www.sardardham.org

FCRA Regd. No. : 041910486/Dated 11-03-2019

CSR Regd. No. : CSR00003148/Dated 22-04-2021
80(G) Regd. No. : AAPTS3354N/129/15-16/T-0398/80G(5)/Dated 09-09-2018

PAN - AAPTS3354N

GSTIN : 24AAPTS3354N1ZU

Printed, Published by **GAGJIBHAI G. Sutariya** on behalf of **SARDARDHAM** and Printed at Krishna Graphics and Printers, B/4, Anand mangal Complex, Opp. Omkar House Swastik Char Rasta, Navrangpura, Ahmedabad-380009 and **Published from** Near Royal Heights, S.P. Ring Road, Vaishnodevi Circle, Ahmedabad-382481 • **EDITOR : GAGJIBHAI G. SUTARIA**